

Wyniki Porejestrowych Doświadczeń Odmianowych w woj. świętokrzyskim 2023-2025

pszenica ozima, pszenżyto ozime, żyto ozime, jęczmień ozimy,
pszenica jara, jęczmień jary, owies, rzepak ozimy, groch siewny,
soja, łubin wąskolistny, łubin żółty, łubin biały, bobik, ziemniak

Stacja
Doświadczalna
Oceny Odmian

**WYNIKI POREJESTROWYCH
DOŚWIADCZEŃ ODMIANOWYCH
w województwie świętokrzyskim**

Stacja Koordynująca PDO w woj. świętokrzyskim

COBORU

Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Słupia

28-350 Słupia 256

tel./fax. (041) 381-60-03

tel.: 601 684 801

www.slupia.coboru.pl

e-mail: d.kusmierska@slupia.coboru.gov.pl

k.radwan@slupia.coboru.gov.pl

d.greber@slupia.coboru.gov.pl

Opracowanie:

inż. Dorota Kuśmierska	- pszenica jara, jęczmień jary, owies, groch siewny, łubin wąskolistny, łubin żółty, łubin biały
mgr Konrad Radwan	- przebieg pogody w sezonie wegetacyjnym, soja, rzepak ozimy
Dorota Greber	- pszenica ozima, pszenżyto ozime, żyto ozime, jęczmień ozimy, bobik
dr inż. Piotr Pszczółkowski	- ziemniak

Redakcja merytoryczna: mgr inż. Ewa Kotarska

Skład komputerowy: inż. Dorota Kuśmierska

Publikacja chroniona prawem wydawcy;
każda reprodukcja całości lub jej części wymaga zgody wydawcy.

Wydawca: COBORU SDOO Słupia

Nakład: 400 egz.

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Przebieg pogody w sezonie wegetacyjnym 2024/2025	10
3. Metodyka prowadzenia doświadczeń	13
4. Pszenica ozima	12
Uwagi ogólne.....	12
Wyniki doświadczeń.....	12
Charakterystyka odmian pszenicy ozimej wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2024.....	25
5. Pszenica ozima i jara. Opóźniony termin siewu jesiennego	28
Uwagi ogólne.....	28
Wyniki doświadczeń.....	28
6. Pszenżyto ozime	36
Uwagi ogólne.....	36
Wyniki doświadczeń.....	36
Charakterystyka odmian pszenżyta ozimego wpisanego do Krajowego rejestru w roku 2024.....	46
7. Żyto ozime	48
Uwagi ogólne.....	48
Wyniki doświadczeń.....	48
Charakterystyka odmian żyta ozimego wpisanego do Krajowego rejestru w roku 2024.....	59
8. Jęczmień ozimy	60
Uwagi ogólne.....	60
Wyniki doświadczeń.....	60
Charakterystyka odmian jęczmienia ozimego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2024.....	70
9. Pszenica jara	72
Uwagi ogólne.....	72
Wyniki doświadczeń.....	72
Charakterystyka odmian pszenicy jarej wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025.....	82
10. Jęczmień jary	84
Uwagi ogólne.....	84
Wyniki doświadczeń.....	84
Charakterystyka odmian jęczmienia jarego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025.....	95

11. Owies	97
Uwagi ogólne.....	97
Wyniki doświadczeń.....	97
Charakterystyka odmian owsa wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025.....	106
12. Rzepak ozimy	107
Uwagi ogólne.....	107
Wyniki doświadczeń.....	107
Charakterystyka odmian rzepaku ozimego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2024.....	122
13. Groch siewny	126
Uwagi ogólne.....	126
Wyniki doświadczeń.....	126
Charakterystyka odmian grochu siewnego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025.....	143
14. Soja	135
Uwagi ogólne.....	135
Wyniki doświadczeń.....	136
Charakterystyka odmian soi wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025	146
15. Łubin wąskolistny	147
Uwagi ogólne.....	147
Wyniki doświadczeń.....	147
Charakterystyka odmian łubinu wąskolistnego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025 ...	152
16. Łubin żółty	153
Uwagi ogólne.....	153
Wyniki doświadczeń.....	154
Charakterystyka odmian łubinu żółtego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025	158
17. Łubin biały.....	159
Uwagi ogólne.....	159
Wyniki doświadczeń.....	159
Charakterystyka odmian łubinu białego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025	163
18. Bobik	164
Uwagi ogólne.....	164
Wyniki doświadczeń.....	165
19. Ziemiak	170
Wstęp	170
Metodyka badań.....	174
Warunki badań	175
Wyniki badań.....	176
Wnioski.....	179

1. Wprowadzenie

W imieniu Świętokrzyskiego Zespołu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego przekazuję państwu publikację „Wyniki doświadczeń Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego” prowadzonych na terenie województwa w latach 2023-2025.

Podstawy prawne funkcjonowania Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego w Polsce stanowią przepisy: art. 27 ust. 1 z dnia 9 listopada 2012 roku o nasiennictwie (Dz.U. z 2021 r. poz.129 z 2025r. poz.1709) oraz Ustawa o Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych z 25 listopada 2010 roku art. 4,5 i 11 (Dz. U. z 2017 r. poz. 2109). Zgodnie z ustawą Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej prowadzi Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe we współpracy z Samorządami Województw, Izbami Rolniczymi i innymi partnerami.

Jednostką nadzorującą merytorycznie badania prowadzone na terenie województwa jest Stacja Koordynująca PDO w Słupi. W realizację programu zaangażowane są: Samorząd Województwa Świętokrzyskiego, Świętokrzyska Izba Rolnicza, Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Chrobrzu i inne instytucje działające na rzecz rolnictwa. Współpraca w zakresie PDO z Samorządem Województwa Świętokrzyskiego i Świętokrzyską Izbą Rolniczą odbywa się na podstawie porozumień współpracy.

System badań PDO ma istotny wpływ na właściwy dobór materiału siewnego przez rolników oraz umożliwia ustalenie Listy Odmian Zalecanych do uprawy na terenie województwa. Badania są ukierunkowane na potrzeby praktyki rolniczej, dające możliwość uzyskania informacji o odmianach, z uwzględnieniem ich reakcji na warunki siedliskowe oraz elementy agrotechniki. Wyniki doświadczeń PDO dają najbardziej wiarygodną informację o odmianach najlepiej przystosowanych do uprawy w danym rejonie. Wykorzystanie tej informacji i stosowanie sprawdzonych odmian eliminuje ryzyko niepewnych upraw i gwarantuje wysoki efekt plonotwórczy.

Publikacja ta zawiera szczegółowe wyniki doświadczeń prowadzonych w ramach PDO dla następujących gatunków: pszenica ozima, pszenżyto ozime, żyto ozime, jęczmień ozimy, rzepak ozimy, pszenica jara, jęczmień jary, owies, groch, ziemniak, łubin wąskolistny, biały i żółty, bobik oraz soja. Analiza informacji zamieszczonych w opracowaniu z pewnością ułatwi rolnikom dokonanie właściwego wyboru najbardziej wartościowych odmian przydatnych dla gospodarstw prowadzących produkcję roślinną w różnych warunkach glebowo – klimatycznych.

Rekomendacja odmian do praktyki prowadzona jest przez tworzenie **Listy Odmian Zalecanych** do uprawy na obszarze województwa.

Warunkiem utworzenia *Listy Odmian Zalecanych* w danym gatunku jest coroczne prowadzenie na terenie województwa odpowiedniego zakresu badań i doświadczeń PDO oraz ich odpowiednie opracowywanie i upowszechnianie na terenie województwa przez Stację Doświadczalną Oceny Odmian.

Aby w jak najszerszym stopniu wyniki doświadczeń PDO i Listy Odmian Zalecanych były dostępne dla rolników i wszystkich zainteresowanych zostały zamieszczone na stronie internetowej SDOO Słupia www.slupia.coboru.gov.pl.

Ponadto LOZ są dostępne na stronach internetowych: Urzędu Gminy w Słupi www.slupia.pl, ŚODR Modliszewice www.sodr.pl, Urzędu Marszałkowskiego www.sejmik.kielce.pl oraz na stronie internetowej COBORU www.coboru.gov.pl

W imieniu świętokrzyskiego Zespołu PDO składam podziękowanie za prowadzenie doświadczeń; specjalistom z SDOO w Słupi, Dyrekcji oraz Pracownikom ŚODR w Modliszewicach i ZSCKR w Chrobżu. Samorządowi Województwa Świętokrzyskiego i Świętokrzyskiej Izbie Rolniczej składam podziękowanie za pomoc finansową na prowadzenie doświadczeń PDO. Wyrazy podziękowania składam również firmie Bayer Polska i ADOB, za nieodpłatne przekazanie środków ochrony roślin oraz nawozów dolistnych zastosowanych w doświadczeniach.

*Przewodnicząca
Wojewódzkiego Zespołu PDO*

**Doświadczenia przeprowadzone w ramach PDO w woj. świętokrzyskim
w latach 2023 – 2025
których wyniki przedstawione są w niniejszym opracowaniu**

Gatunek	Liczba doświadczeń			Lokalizacja w 2023/2025
	2023	2024	2025	
Pszenica ozima	3	3	3	SDOO Słupia ŚODR Modliszewice ZSCKR Chroberz
Pszenżyto ozime	3	3	3	SDOO Słupia ŚODR Modliszewice ZSCKR Chroberz
Żyto ozime	2	2	2	SDOO Słupia ZSCKR Chroberz
Jęczmień ozimy	-	3	3	SDOO Słupia ŚODR Modliszewice ZSCKR Chroberz
Jęczmień jary	3	3	3	SDOO Słupia 2x ZSCKR Chroberz
Pszenica jara	3	3	3	SDOO Słupia ŚODR Modliszewice ZSCKR Chroberz
Owies	3	3	3	SDOO Słupia ŚODR Modliszewice ZSCKR Chroberz
Rzepak ozimy	1	1	1	SDOO Słupia
Ziemniak (b.wczesny, wczesny, średniowczesny)	9	9	9	SDOO Słupia ŚODR Modliszewice ZSCKR Chroberz
Groch siewny	1	1	1	SDOO Słupia
Łubin wąskolistny	2	2	2	SDOO Słupia ŚODR Modliszewice
Łubin żółty	2	2	2	SDOO Słupia ŚODR Modliszewice
Łubin biały	2	2	2	SDOO Słupia ŚODR Modliszewice
Soja	1	1	1	SDOO Słupia
Bobik	2	2	2	SDOO Słupia ŚODR Modliszewice
Razem	37	40	40	

Doświadczenia odmianowe cieszą się zainteresowaniem rolników i służb doradczych, a uzyskane wyniki pozwalają rolnikowi dokonać wyboru najbardziej przydatnych do uprawy odmian w konkretnych warunkach przyrodniczych i glebowych.

**Skład Świętokrzyskiego Zespołu Porejestranych Doświadczalnictwa Odmianowego
na lata 2025 – 2029**

Lp	Imię i nazwisko	Instytucja	Stanowisko
1	mgr inż. Ewa Kotarska przewodnicząca ŚZ PDO	Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Słupi	Dyrektor SDOO
2	mgr Grzegorz Cepil zastępca przewodniczącej ŚZ PDO	Sejmik Województwa Świętokrzyskiego	Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska
3	mgr inż. Krzysztof Nowak zastępca przewodniczącej ŚZ PDO	-	Expert
4	mgr Katarzyna Sowa- -Cichecka zastępca przewodniczącej ŚZ PDO	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Kielcach	Dyrektor
5	mgr inż. Jacek Saletra	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Departament Rolnictwa, Klimatu i Środowiska	Główny Specjalista
6	mgr inż. Edmund Kaczma- rek	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Kielcach	Wojewódzki Inspektor
7	mgr inż. Piotr Witeczak	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa	Kierownik Działu
8	mgr inż. Krzysztof Doma- gała	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach	Starszy specjalista
9	mgr inż. Marek Chrapek	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach O/ Staszów	Starszy specjalista
10	mgr Wiesław Ciosk	Świętokrzyska Izba Rolnicza	Główny specjalista
11	mgr inż. lek. wet. Bogusław Mąka	Świętokrzyska Izba Rolnicza	Członek Zarządu
12	mgr Michał Kuliński	Świętokrzyska Izba Rolnicza	Przewodniczący Rady powiatu jędrzejowskiego
13	mgr inż. Ryszard Kułaga	Centrala Nasienna w Kielcach Sp. z o.o.	Prezes Zarządu
14	Krzysztof Najberek	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolni- czego w Chrobrzu	Kierownik gospodarstwa
15	dr inż. Piotr Pszczółkowski	Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Uhninie	Inspektor COBORU
16	mgr Konrad Radwan sekretarz ŚZ PDO	Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Słupi	Specjalista
17	prof. dr. hab. Michał Kwiatek	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Radzi- kowie	Zastępca Dyrektora do spraw naukowych
18	mgr Renata Krysztofik	DANKO Hodowla Roślin Sp. z o.o. w Cho- ryni	Główny hodowca

19	mgr inż. Karolina Figura - Kanarszczuk	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.	Regionalny kierownik sprzedaży
20	mgr inż. Marek Luty	Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o. Grupa IHAR	Dyrektor Działu Marketingu i Rozwoju Produktu
21	mgr inż. Tomasz Adamczyk	Małopolska Hodowla Roślin Sp. z o.o.	Hodowca pszenicy
22	mgr inż. Robert Rybak	Saaten Union Polska Sp. z o.o.	Doradca handlowy
23	mgr Jacek Więk	RAGT Semences Polska Sp. z o.o.	Doradca terenowy
24	mgr inż. Łukasz Wnuk	KWS Lochow Polska Sp. z o.o.	Przedstawiciel handlowy
25	mgr inż. Krzysztof Kantor	Bayer Sp. z o.o.	Doradca techniczno-handlowy
26	Waldemar Orlikowski	Timac Agro Polska Sp. z o.o.	Specjalista
27	Krzysztof Czarnocki	Elvita Sp. z o.o.	Główny technolog ds. uprawy kukurydzy i rzepaku
28	mgr inż. Jarosław Żurek	Pioneer Hi-Bred Polska Sp. z o.o.	Agronom
29	mgr inż. Marta Skłodowska-Lara	Polskie Składy Nawozowe Sp. z o.o.	Wiceprezes Spółki

2. Przebieg pogody w sezonie wegetacyjnym 2024/2025

Przebieg warunków atmosferycznych w okresie wegetacyjnym **2024-2025** był nieco zróżnicowany, ale dość korzystny dla większości gatunków upraw rolniczych co wpłynęło pozytywnie na plonowanie.

Siewy rzepaku ozimego rozpoczęły się w **sierpniu** (druga połowa miesiąca) przebiegały przy bardzo małych opadach deszczu co wpłynęło na słabe i rozciągnięte w czasie wschody roślin.

Początek **września** również z niewielkimi opadami deszczu. Dopiero druga połowa miesiąca przyniosła opady deszczu, które pozytywnie wpłynęły na stan i wigor roślin rzepaku.

Początek **października** dość ciepły korzystnie wpływał na rozwój posianych rzepaków. Zboża ozime zostały założone w pierwszej dekadzie października we wszystkich punktach doświadczalnych. Po siewie jak i w ciągu całego miesiąca niewielkie opady deszczu. Druga połowa października nieco chłodniejsza. Wschody ozimin dobre do bardzo dobrych.

Warunki pogodowe w **listopadzie** były dość zróżnicowane. Początek pierwszej dekady dość ciepły. W dalszej części miesiąca temperatury powietrza na przemian spadały poniżej 0° C oraz wzrastały do 7° C. Takie warunki pogodowe zakłócały procesy życiowe roślin. W trzeciej dekadzie miesiąca wystąpiły opady śniegu oraz spadek temperatury poniżej 0° C, co spowodowało zahamowanie wegetacji roślin. Małe opady deszczu, rozłożone nierównomiernie w okresie całego miesiąca (19,2 mm).

Temperatury powietrza w **grudniu** oscylowały w okolicach 0° C, utrzymując rośliny w stanie spoczynku. W drugiej dekadzie miesiąca okresami występowały małe opady śniegu oraz deszczu ze śniegiem. Koniec roku z niewielką ilością opadu (16,2 mm).

Początek roku z opadami śniegu oraz temperaturą powietrza poniżej 0° C. Pokrywa śnieżna utrzymywała się niemal przez cały miesiąc, dopiero końcówka **stycznia** przyniosła temperatury powietrza nieco powyżej 0° C - brak okrywy śnieżnej.

Temperatury powietrza w **lutym** na przemian okresowo wzrastały do 8° C spadając poniżej 0° C, co spowodowało zakłócenia w zimowym spoczynku roślin. W okresie całego miesiąca niewielkie opady deszczu oraz opady śniegu, które utrzymywały kilkudniową, okresową pokrywę śniegu.

Początek **marca** jeszcze z niską temperaturą powietrza, ale już koniec pierwszej dekady przyniósł wzrost temperatury do 15° C w dzień co spowodowało ruszenie wegetacji roślin. Temperatury powietrza w dalszej części miesiąca na ogół dodatnie z okresowymi przymrozkami. Małe i nierównomierne opady deszczu w okresie całego miesiąca (32,6 mm).

Pod koniec trzeciej dekady marca założone zostały doświadczenia z roślinami bobowatymi grubonasiennymi oraz ze zbożami jarymi, natomiast w połowie kwietnia zostały posadzone ziemniaki i zasiany rzepak jary.

Kwiecień z niewielkimi opadami deszczu (28,4 mm) w ciągu całego miesiąca. Początek pierwszej dekady miesiąca przyniósł poranne przygruntowe przymrozki. Dalsza wegetacja roślin w kwietniu przebiegała przy dodatnich temperaturach powietrza korzystnie wpływając na wzrost i rozwój roślin.

W pierwszej dekadzie maja zostały posiane doświadczenia z soją.

Warunki meteorologiczne w **maju** były dość zróżnicowane dla wzrostu i rozwoju roślin. Występujące na przełomie pierwszej i drugiej dekady miesiąca chłodne dni (przygruntowe przymrozki) ograniczały tempo wzrostu i rozwoju roślin. Dalsza wegetacja przebiegała już przy wyższych temperaturach powietrza i bez przygruntowych przymrozków co wpływało na pozytywny rozwój roślin. Rozkład opadów deszczu był mało korzystny, pierwsza dekada miesiąca – bardzo mały opad (2,3 mm), dopiero druga dekada z opadem deszczu (41 mm) niewielkie opady w trzeciej dekadzie (15,1 mm).

Pierwsza dekada **czerwca**, przyniosła opady deszczu (46,3 mm), które bardzo korzystnie wpłynęły na rozwój roślin. Temperatury powietrza w okresie całego miesiąca niższe w stosunku do poprzednich lat.

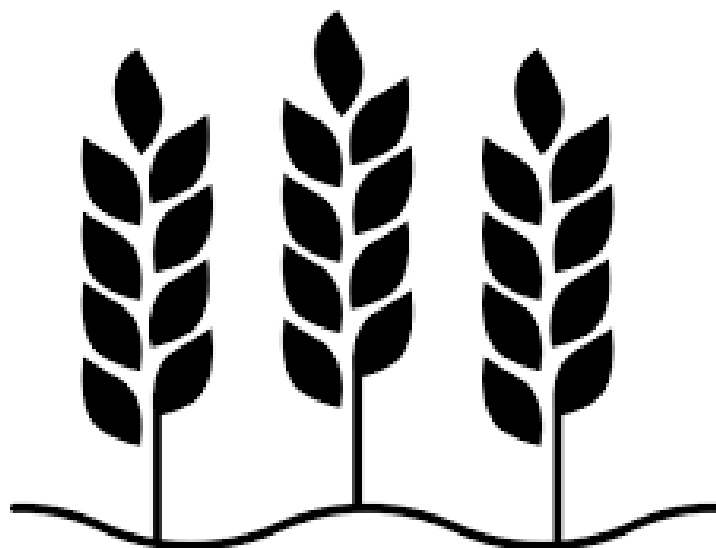
Druga połowa miesiąca z niewielkimi opadami deszczu.

Lipiec ciepły z bardzo dużymi opadami deszczu (252,9 mm). Pod koniec pierwszej dekady miesiąca wystąpiły opady deszczu, które wydłużyły okres dojrzewania roślin. W drugiej połowie miesiąca zaczęły się zbiory rzepaków ozimych, ale niestety nie potrwały długo, ponieważ opady deszczu jakie wystąpiły w trzeciej dekadzie miesiąca (181,6 mm) w zaledwie dwa dni uniemożliwiły zbiór jakichkolwiek gatunków roślin uprawnych.

Warunki pogodowe w początkowym okresie żniw były mało korzystne. Dopiero pod koniec pierwszej dekady **sierpnia** pogoda się ustabilizowała i pozwoliła na przeprowadzenie zbioru ziemniaków w korzystnych warunkach pogodowych. Opady deszczu w sierpniu to zaledwie (21,1 mm).

Wrzesień z opadami deszczu (66 mm), dojrzewanie ziemniaków trwa. Zbiory okopowych zaczęły się w drugiej połowie miesiąca. Zebrane zostały odmiany ziemniaków z grupy bardzo wczesnej oraz wczesnej. Pod koniec września udało się zebrać również odmiany ziemniaków z grupy średniowczesnej.

Warunki pogodowe w **październiku** charakteryzowały się przede wszystkim dużą ilością dni deszczowych w całym miesiącu. Suma opadów za cały miesiąc (66 mm) to przeciętny miesięczny opad w stosunku rocznym, ale częstotliwość deszczowych dni to 23 w ciągu miesiąca. Opady deszczu utrzymujące się praktycznie każdego dnia uniemożliwiały przeprowadzenie zbiorów w pozostałych gatunkach roślin rolniczych. Na polu zostały jeszcze odmiany ziemniaków z grupy średniopóźnej, późnej i bardzo późnej. Ostatecznie zbiory udało się przeprowadzić pod koniec miesiąca w warunkach dość dużego uwilgotnienia gleby.

Pszenica ozima

Uwagi ogólne

W Krajowym rejestrze w 2025 roku znajduje się 169 odmian pszenicy ozimej: 4 odmiany regionalne, 1 odmiana elitarna chlebowa, 69 zaliczono do grupy A (jakościowej), 85 do grupy B (chlebowej), 1 na ciastka oraz 9 do grupy C (pastewne). Odmiany zaliczane do grup E, A, B są przydatne do wypieku chleba, stąd w nazwie określenie „chlebowa”.

W województwie świętokrzyskim w sezonie 2024/2025 doświadczenia PDO z pszenicą ozimą przeprowadzono w trzech punktach doświadczalnych. Zlokalizowane one były w: SDOO Słupia, ŚODR Modliszewice oraz ZSCKR Chroberz.

W naszych doświadczeniach badanych jest 28 odmian pszenicy ozimej co daje szeroki wachlarz wyboru odpowiedniej odmiany, która nadaje się do uprawy na glebach województwa świętokrzyskiego. W zestawieniach uwzględniono wszystkie odmiany, które były badane w naszych punktach doświadczalnych.

Lista Odmian Zalecanych dla pszenicy ozimej w województwie świętokrzyskim jest ustalana od 2004 roku. W roku 2026 liczy 6 odmian.

Wyniki doświadczeń

W sezonie 2025 średni plon pszenicy ozimej dla punktów doświadczalnych na poziomie a_1 wyniósł **113,6 dt/ha i był wyższy o 16,3 dt/ha** za ostatnie trzylecie.

Najwyższe plony uzyskano w SDOO Słupia na poziomie a_1 **121,9 dt/ha**, a na poziomie a_2 **131,9 dt/ha**. Niższe plony odnotowano w ZSCKR Chroberz na poziomie a_1 **117,9 dt/ha** a na poziomie a_2 **131,6 dt/ha**. Najniższe plony uzyskano w ŚODR Modliszewice na poziomie a_1 **101,0 dt/ha** a na poziomie a_2 **110,9 dt/ha**.

Z badanych odmian w sezonie wegetacyjnym 2025 najwyższej plonowały odmiany na poziomie a_1 : **Kaprun 109% wzorca, LG Fabianus 105% wzorca, Jamajka i SU Marathon** obie równo po **104% wzorca**, natomiast na poziomie a_2 : **Kaprun 108% wzorca, SU Marathon 106% wzorca** oraz odmiany **Pallas, LG Optymist, LG Fabianus, Iluminacja** równo po **104% wzorca**.

Analiza trzyletnich wyników badań wskazuje, że odmianami które plonują stabilnie na obu poziomach agrotechniki a_1 i a_2 są: **Revolver, RGT Provision**.

W roku 2025 wyleganie roślin przed zbiorem wystąpiło w SDOO Słupia i ŚODR Modliszewice.

Z chorób grzybowych zaobserwowano: rdzę brunatną i żółtą, septoriozy liści oraz brunatną plamistość liści. Odmianami najbardziej wrażliwymi na rdze brunatną okazały się: **Pallas, Iluminacja, RGT Provision, Linus, Alegoria, SU Quiz, Persona**. Na patogena septoriozy liści najbardziej wrażliwe odmiany to: **Pallas, Iluminacja, Linus** oraz **Sova**. Z kolei na brunatną plamistość liści słabszą odpornością wykazały się odmiany: **Fantazja, Fuzja, Essa** oraz **Alabama**.

Tabela 1. Pszenica ozima. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4	5
1	LINUS	2011		FR	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; 87-100 Toruń
2	RGT KILIMANJARO	2014		FR	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; 87-100 Toruń
3	PALLAS	2022		DE	Strube Polska sp. z o.o. ul. Szczęśliwa 38A/2; 53-418 Wrocław
4	ALEGORIA	2023		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
5	LG OPTIMIST	2023	2026	FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
6	SOVA	2023	2026	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
7	FUZJA	2024		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
8	JAMAJKA	2024		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
9	KAPRUN	2024		DE	Strube Polska sp. z o.o. ul. Szczęśliwa 38A/2; 53-418 Wrocław
10	KWS ESPINUM	2024		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
11	LG FABIANUS	2024		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
12	MAXUS	2024		DE	DSV Polska sp z o.o ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
13	SU JORAN	2024		DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
14	SU QUIZ	2024		DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
15	SY OROFINO	2018		CH	Syngenta Polska sp. z o.o ul. Szamocka 8; 01-748 Warszawa
16	RGT PROVISION	2020	2026	FR	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; 87-100 Toruń
17	REVOLVER	2021	2024	DK	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice ul. Słowiańska 5, 57-150 Prusy
18	SU BANATUS	2021	2024	DE	Strube Polska sp. z o.o. ul. Szczęśliwa 38A/2; 53-418 Wrocław
19	ESSA	2023		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
20	KWS LIRUM	2023		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
21	PERSONA	2023		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
22	RGT KREUZER	2023	2026	FR	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; 87-100 Toruń
23	ALABAMA	2024		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce

24	ERIKSEN	2024		DK	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5;57-150 Prusy
25	FANTAZJA	2024		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
26	FABIAN	2024		DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
27	ILUMINACJA	2024		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
28	SU MARATHON	2024		DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec

Tabela 2. Pšenica ozima. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
Powiat	Jędrzejów	Końskie	Pińczów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowo-pastewny mocny	Pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III a	II
pH gleby w KCl	6,2	5,0	6,9
Przedplon	Groch siewny	Bobik	Rzepak ozimy
Data siewu	10.10.2024	17.10.2024	18.10.2024
Obsada nasion (szt/m ²)	400	450	400
Data zbioru	13.08.2025	20.08.2025	18.08.2025
Nawożenie mineralne			
N na poziomie a ₁ (kg/ha)	125	118	115
N na poziomie a ₂ (kg/ha)	165	158	155
P ₂ O ₅ (kg/ha)	50	60	50
K ₂ O (kg/ha)	75	90	75
Nawożenie dolistne preparatami wieloskład. na poziomie a ₂ (na ha)	I – Basfoliar 36 Extra+ ADOB Mn + Siarczan magnezu – 5l + 1,5l + 7kg II – Basfoliar 36 Extra – 5l	I – Basfoliar 36 Extra+ ADOB Mn – 5l + 1,5l II – Basfoliar 36 Extra – 3l	I – Basfoliar 36 Extra+ ADOB Mn – 5l + 1l II – Basfoliar 36 Extra – 5l
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	Maxim Power	Maxim Power	Maxim Power
Herbicyd	Bacara Trio 516 SC – 0,45l Mustang Forte 195 SE - 1l	Axial 50 EC - 0,9l Granstar Ultra SX 50 - 0,55g	Bacara Trio 516 SC - 0,45l Mustang Forte 195 SE - 1l
Insektycyd	Cyperkill Max 500 SC - 0,05l Karate Zeon 050 CS - 0,1l	Inazuma 130 WG - 0,15 kg Cyperkill Max-500 SC - 0,05l	Cyperkill Max 500 EC - 0,05l Karate Zeon 050 CS - 0,1l
<i>(tylko na poziomie a₁)</i>			
Fungicyd – I zabieg	Soligor 425 EC - 1l	Porapro 425 EC - 1l	Ascra Xpro 260 Ec - 1,5l
Fungicyd – II zabieg	Delaro 325 SC - 1l	Ascra Xpro 260 EC - 1,5l	Delaro 325 SC - 1l
Regulator wzrostu	Cerone 480 SL - 0,75l	Windsar 250 EC - 0,4l	Cerone 480 SL - 0,75l

Tabela 3. Pszenica ozima. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp	Cecha	SDOO Stupia		ŚODR Modliszewice		ZSCKR Chroberz	
		a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
1	Stan roślin przed zimą (skala 9°)	9,0	9,0	8,0	8,0	9,0	9,0
2	Stan roślin po zimie (skala 9°)	9,0	9,0	8,0	8,0	9,0	9,0
3	Martwe rośliny (% martwych roślin)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	Termin kłoszenia (data)	28.05.2025	30.05.2025	01.06.2025	03.06.2025	26.05.2025	28.05.2025
5	Termin dojrzałości woskowej (data)	08.07.2025	10.07.2025	10.07.2025	12.07.2025	04.07.2025	07.07.2025
6	Termin dojrzałości pełnej (data)	18.07.2025	20.07.2025	24.07.2025	26.07.2025	16.07.2025	18.07.2025
7	Wysokość roślin (cm)	101	95	96	91	94	87
8	Wyleganie w fazie dojrz. mlecznej (skala 9°)	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
9	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9°)	6,8	6,3	7,9	7,4	9,0	9,0
Porażenie przez choroby							
10	Rdza brunatna (skala 9°)	5,5	-	9,0	-	5,4	-
11	Septoriozy liści (skala 9°)	6,3	-	8,4	-	6,5	-
12	Brunatna plamistość liści (skala 9°)	9,0	-	9,0	-	7,6	-
13	Masa 1000 ziaren (g)	38,8	41,5	45,0	48,0	48,4	50,8
14	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	7,4	7,5	10,1	9,9	9,0	8,8
15	Plon ziarna (dt/ha)	121,9	131,9	101,0	110,9	117,9	131,6

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki; a₂ – wysoki poziom agrotechniki

Skala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4. Pšenica ozima. Plon ziarna odmian w miejscowościach (%wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Poziom a ₁			Poziom a ₂		
		SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
	<u>Wzorzec, dt z ha</u>	<u>121,9</u>	<u>101,0</u>	<u>117,9</u>	<u>131,9</u>	<u>110,9</u>	<u>131,6</u>
1	LINUS	96	101	97	97	97	98
2	RGT KILIMANJARO	94	92	88	97	98	89
3	PALLAS	111	99	96	113	96	101
4	ALEGORIA	95	106	95	97	103	96
5	LG OPTYMIST	107	102	97	102	105	105
6	SOVA	104	108	93	99	105	89
7	FUZJA	103	92	104	102	92	100
8	JAMAJKA	103	105	105	103	107	101
9	KAPRUN	109	106	112	106	105	111
10	KWS ESPINUM ^{o/}	89	96	94	94	95	97
11	LG FABIANUS	108	106	102	105	106	101
12	MAXUS	93	107	98	99	103	99
13	SU JORAN	102	108	101	101	109	98
14	SU QUIZ	95	101	101	96	106	103
15	SY OROFINO	99	106	91	99	103	96
16	RGT PROVISION	100	114	97	99	109	92
17	REVOLVER	103	97	99	101	102	98
18	SU BANATUS	97	89	102	96	90	105
19	ESSA	101	92	100	102	94	97
20	KWS LIRUM	95	88	112	97	84	102
21	PERSONA	101	100	95	97	96	94
22	RGT KREUZER	102	104	100	102	101	97
23	ALABAMA	101	79	101	101	92	103
24	ERIKSEN	95	101	100	93	95	101
25	FANTAZJA	103	93	107	98	101	107
26	FABIAN	98	91	101	103	91	105
27	ILUMINACJA	95	109	106	98	104	109
28	SU MARATHON	101	107	106	103	109	107

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany, ^{o/} – odmiana o kłosie ościstym

Tabela 5. Pszemica ozima. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	Zimotrwałość (skala 9)	Grupa technologiczna	a ₁					a ₂				
				2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
Wzorzec, dtl z ha				113,6	77,0	101,3	95,3	97,3	124,8	91,1	115,1	108,0	110,3
1	LINUS	4	A	98	94	104	96	99	97	97	105	97	100
2	RGT KILIMANJARO	4	A	91	103	102	96	98	95	102	98	97	98
3	PALLAS	4	A	102	88	102	96	98	104	91	104	98	100
4	ALEGORIA	4	A	98	92	-	96	-	99	100	-	99	-
5	LG OPTYMIST	4	A	102	114	-	107	-	104	108	-	106	-
6	SOVA	4,5	A	102	102	-	102	-	97	98	-	98	-
7	FUZJA	4	A	101	-	-	-	-	99	-	-	-	-
8	JAMAJKA	4	A	104	-	-	-	-	103	-	-	-	-
9	KAPRUN	4	A	109	-	-	-	-	108	-	-	-	-
10	KWS ESPINUM ^{o/}	4	A	93	-	-	-	-	96	-	-	-	-
11	LG FABIANUS	4	A	105	-	-	-	-	104	-	-	-	-
12	MAXUS	5	A	99	-	-	-	-	100	-	-	-	-
13	SU JORAN	4	A	103	-	-	-	-	102	-	-	-	-
14	SU QUIZ	4	A	99	-	-	-	-	102	-	-	-	-
15	SY OROFINO	4	B	99	100	104	99	101	99	97	100	98	99
16	RGT PROVISION	4	B	103	101	101	102	102	100	101	102	100	101
17	REVOLVER	4	B	100	116	109	106	107	100	112	110	105	107
18	SU BANATUS	4,5	B	96	103	102	99	100	97	103	104	100	101
19	ESSA	4	B	98	98	-	98	-	98	99	-	98	-
20	KWS LIRUM	4,5	B	99	109	-	103	-	95	105	-	99	-
21	PERSONA	4,5	B	99	97	-	98	-	95	98	-	97	-
22	RGT KREUZER	4	B	102	113	-	106	-	100	108	-	103	-
23	ALABAMA	5	B	94	-	-	-	-	99	-	-	-	-
24	ERIKSEN	4	B	99	-	-	-	-	97	-	-	-	-
25	FANTAZJA	3,5	B	102	-	-	-	-	102	-	-	-	-
26	FABIAN	4	B	97	-	-	-	-	100	-	-	-	-
27	ILUMINACJA	4	B	103	-	-	-	-	104	-	-	-	-
28	SU MARATHON	4,5	B	104	-	-	-	-	106	-	-	-	-
Liczba doświadczeń				3	3	3	6	9	3	3	3	6	9

Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023 – średni plon wszystkich badanych odmian

^{o/} - odmiana o kłosie ościstym

Tabela 6. Pszenica ozima. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na przeciętnym poziomie agrotechniki – a1 (odchylenia od wzorca).

Lata zbioru 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza żółta		Rdza brunatna		Septoriozy liści		Brunatna plamistość liści	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec, (skala 9%)</i>										
1	LINUS	14	<u>9,0</u>	<u>8,9</u>	<u>5,5</u>	<u>6,5</u>	<u>7,0</u>	<u>7,2</u>	<u>7,6</u>	<u>7,2</u>
			0,0	-0,1	-1,7	-1,0	-0,5	-0,5	0,4	-0,3
2	RGT KILIMANJARO	11	0,0	0,1	-0,5	0,0	0,5	0,2	0,4	0,0
3	PALLAS	3	0,0	0,1	-2,5	-1,6	-0,7	-0,4	1,4	0,8
4	ALEGORIA	2	0,0	-	-1,7	-	-0,4	-	1,4	-
5	LG OPTYMIST	2	0,0	-	2,5	-	0,5	-	-0,6	-
6	SOVA	2	0,0	-	1,0	-	-0,5	-	0,4	-
7	FUZJA	1	0,0	-	0,3	-	-0,2	-	-1,6	-
8	JAMAJKA	1	0,0	-	-1,2	-	0,0	-	-0,6	-
9	KAPRUN	1	0,0	-	0,5	-	0,3	-	1,4	-
10	KWS ESPINUM ^{o/}	1	0,0	-	2,5	-	0,5	-	-0,6	-
11	LG FABIANUS	1	0,0	-	2,0	-	-0,4	-	-0,6	-
12	MAXUS	1	0,0	-	-1,2	-	0,3	-	0,4	-
13	SU JORAN	1	0,0	-	0,0	-	0,1	-	-1,1	-
14	SU QUIZ	1	0,0	-	-1,7	-	0,6	-	0,4	-
15	SY OROFINO	7	0,0	0,1	-0,5	-0,1	-0,2	0,0	1,4	0,4
16	RGT PROVISION	5	0,0	0,1	-2,2	-1,1	-0,2	-0,2	-0,6	-0,3
17	REVOLVER	4	0,0	0,1	0,0	0,9	0,0	0,5	0,4	0,2
18	SU BANATUS	4	0,0	0,1	-0,2	0,1	0,5	0,5	1,4	0,8
19	ESSA	2	0,0	-	0,0	-	0,3	-	-1,6	-
20	KWS LIRUM	2	0,0	-	1,5	-	0,1	-	0,9	-
21	PERSONA	2	0,0	-	-1,7	-	0,3	-	0,4	-
22	RGT KREUZER	2	0,0	-	1,3	-	-0,4	-	0,4	-
23	ALABAMA	1	0,0	-	2,0	-	0,3	-	-1,6	-
24	ERIKSEN	1	0,0	-	1,5	-	0,0	-	0,4	-
25	FANTAZJA	1	0,0	-	0,3	-	-0,2	-	-2,6	-
26	FABIAN	1	0,0	-	0,0	-	0,3	-	-1,1	-
27	ILUMINACJA	1	0,0	-	-2,5	-	-0,7	-	1,4	-
28	SU MARATHON	1	0,0	-	2,5	-	0,0	-	0,4	-
Liczba doświadczeń			3	8	2	8	3	9	1	6

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą.

Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023 – wszystkie badane odmiany

o/ - odmiana o kłóście ościstym

Tabela 7. Pšenica ozima. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzałości młecznej		przed zbiorem		2025	2023-2025	2025	2023-2025
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec										
			<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>7,3</u>	<u>7,1</u>	<u>97</u>	<u>97</u>	<u>44,0</u>	<u>45,4</u>
1	LINUS	14	0,0	0,0	0,9	0,5	-3	-6	-1,6	-0,3
2	RGT KILIMANJARO	11	0,0	0,0	0,7	0,7	-8	-8	0,2	1,9
3	PALLAS	3	0,0	0,0	0,9	-0,4	4	2	3,0	2,2
4	ALEGORIA	2	0,0	-	0,3	-	-6	-	2,4	-
5	LG OPTYMIST	2	0,0	-	-0,8	-	2	-	3,7	-
6	SOVA	2	0,0	-	-0,3	-	-1	-	-4,0	-
7	FUZJA	1	0,0	-	-0,3	-	-1	-	1,6	-
8	JAMAJKA	1	0,0	-	1,7	-	2	-	-3,8	-
9	KAPRUN	1	0,0	-	1,4	-	2	-	2,0	-
10	KWS ESPINUM ^{o/}	1	0,0	-	0,7	-	2	-	0,6	-
11	LG FABIANUS	1	0,0	-	0,7	-	2	-	3,0	-
12	MAXUS	1	0,0	-	1,7	-	-4	-	3,8	-
13	SU JORAN	1	0,0	-	0,4	-	-2	-	-2,1	-
14	SU QUIZ	1	0,0	-	-0,1	-	2	-	-0,1	-
15	SY OROFINO	7	0,0	0,0	0,2	0,1	-3	-2	0,1	1,0
16	RGT PROVISION	5	0,0	0,0	0,7	0,2	5	5	-0,2	0,3
17	REVOLVER	4	0,0	0,0	-0,1	0,5	1	-3	-3,0	-1,9
18	SU BANATUS	4	0,0	0,0	0,2	0,2	0	0	0,4	2,7
19	ESSA	2	0,0	-	-2,6	-	0	-	-2,0	-
20	KWS LIRUM	2	0,0	-	-2,3	-	4	-	-1,5	-
21	PERSONA	2	0,0	-	-0,1	-	-1	-	0,6	-
22	RGT KREUZER	2	0,0	-	0,7	-	-6	-	0,0	-
23	ALABAMA	1	0,0	-	-2,6	-	4	-	-2,9	-
24	ERIKSEN	1	0,0	-	-1,6	-	-3	-	0,5	-
25	FANTAZJA	1	0,0	-	-0,1	-	0	-	0,2	-
26	FABIAN	1	0,0	-	-0,1	-	10	-	-0,9	-
27	ILUMINACJA	1	0,0	-	-0,6	-	3	-	-1,8	-
28	SU MARATHON	1	0,0	-	0,9	-	-5	-	3,1	-
Liczba doświadczeń			3	9	3	9	3	9	3	8

Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023- wszystkie badane odmiany

^{o/} - odmiana o kłosie ościstym

Tabela 8. Pszenica ozima. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wzrost (skala 9 ^o)			Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)		
			w fazie dojrzałości młecznej	przed zbiorem	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec										
			9,0	9,0	7,3	7,1	97	97	44,0	45,4
1	LINUS	14	0,0	0,0	0,9	0,5	-3	-6	-1,6	-0,3
2	RGT KILIMANJARO	11	0,0	0,0	0,7	0,7	-8	-8	0,2	1,9
3	PALLAS	3	0,0	0,0	0,9	-0,4	4	2	3,0	2,2
4	ALEGORIA	2	0,0	-	0,3	-	-6	-	2,4	-
5	LG OPTYMIST	2	0,0	-	-0,8	-	2	-	3,7	-
6	SOVA	2	0,0	-	-0,3	-	-1	-	-4,0	-
7	FUZJA	1	0,0	-	-0,3	-	-1	-	1,6	-
8	JAMAJKA	1	0,0	-	1,7	-	2	-	-3,8	-
9	KAPRUN	1	0,0	-	1,4	-	2	-	2,0	-
10	KWS ESPINUM ^{o/}	1	0,0	-	0,7	-	2	-	0,6	-
11	LG FABIANUS	1	0,0	-	0,7	-	2	-	3,0	-
12	MAXUS	1	0,0	-	1,7	-	-4	-	3,8	-
13	SU JORAN	1	0,0	-	0,4	-	-2	-	-2,1	-
14	SU QUIZ	1	0,0	-	-0,1	-	2	-	-0,1	-
15	SY OROFINO	7	0,0	0,0	0,2	0,1	-3	-2	0,1	1,0
16	RGT PROVISION	5	0,0	0,0	0,7	0,2	5	5	-0,2	0,3
17	REVOLVER	4	0,0	0,0	-0,1	0,5	1	-3	-3,0	-1,9
18	SU BANATUS	4	0,0	0,0	0,2	0,2	0	0	0,4	2,7
19	ESSA	2	0,0	-	-2,6	-	0	-	-2,0	-
20	KWS LIRUM	2	0,0	-	-2,3	-	4	-	-1,5	-
21	PERSONA	2	0,0	-	-0,1	-	-1	-	0,6	-
22	RGT KREUZER	2	0,0	-	0,7	-	-6	-	0,0	-
23	ALABAMA	1	0,0	-	-2,6	-	4	-	-2,9	-
24	ERIKSEN	1	0,0	-	-1,6	-	-3	-	0,5	-
25	FANTAZJA	1	0,0	-	-0,1	-	0	-	0,2	-
26	FABIAN	1	0,0	-	-0,1	-	10	-	-0,9	-
27	ILUMINACJA	1	0,0	-	-0,6	-	3	-	-1,8	-
28	SU MARATHON	1	0,0	-	0,9	-	-5	-	3,1	-
Liczba doświadczeń			3	9	3	9	3	9	3	8

Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023- wszystkie badane odmiany

o/ - odmiana o klasie ościstym

Wykaz odmian pszenicy ozimej znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp.	Odmiana	Grupa	Zimotrwałość (skala 9°)	Rok rejestracji
1	ASTORIA ^{x/}	E	-	2012
2	ALEGORIA	A	4,0	2023
3	AMBICJA	A	3,5	2020
4	APOSTEL	A	3,5	2018
5	ARKADIA ^{x/}	A	-	2011
6	ASORY	A	3,5	2022
7	ATTRIBUT	A	2,0	2021
8	BAMBERKA ^{x/}	A	-	2009
9	CALLISTUS	A	2,0	2022
10	COMANDOR	A	4,5	2018
11	DELAWAR ^{x/}	A	-	2015
12	EMOCJA	A	4,0	2025
13	FORMACJA	A	4,5	2017
14	EUFORIA	A	5,5	2018
15	FUZJA	A	4,0	2024
16	HONDIA	A	5,5	2014
17	IMPRESJA	A	5,0	2020
18	INTUICJA	A	5,0	2022
19	JAMAJKA	A	4,0	2024
20	JANNIS	A	3,0	2021
21	KAPRUN	A	4,0	2024
22	KARIATYDA	A	4,5	2020
23	KEPLER ^{x/}	A	-	2010
24	KWS DAKOTANA ^{x/}	A	-	2014
25	KWS DOTTIE	A	3,5	2025
26	KWS ESPINUM ^{o/}	A	4,0	2024
27	KWS SPENCER	A	4,5	2017
28	KWS UNIVERSUM	A	3,5	2020
29	LEANDRUS ^{x/}	A	-	2015
30	LEGENDA ^{x/}	A	-	2005
31	LG BRONKA	A	3,0	2023
32	LG NIDA	A	3,5	2022
33	LG OPTIMIST	A	4,0	2023
34	LINUS	A	4,0	2011
35	LOKATA	A	5,5	2019
36	LUDWIG ^{x/}	A	-	2006
37	MAXUS	A	5,0	2024
38	MHR EMPATIA	A	3,0	2025
39	MOSCHUS	A	3,5	2019
40	NARIDANA ^{x/}	A	-	2006
41	NATULA ^{x/}	A	-	2009
42	OPOKA	A	4,5	2019
43	OSTOJA	A	4,0	2023
44	OSTROGA ^{o/}	A	6,0	2008
45	PALLAS	A	4,5	2022
46	PATRAS	A	4,0	2012
47	QUEENS	A	4,0	2025
48	REDUTA	A	4,5	2018
49	RGT DIPLOM	A	4,0	2021
50	RGT FURIOSA	A	3,0	2024

51	RGT INTAKT	A	4,5	2025
52	RGT KILIMANJARO	A	4,0	2014
53	RGT METRONOM	A	4,5	2017
54	RGT TAKTIK	A	2,5	2023
55	RGT TECHNIK	A	3,0	2022
56	SARATUS	A	3,0	2023
57	SKAGEN ^{x/}	A	-	2009
58	SHOGUN	A	4,0	2025
59	SOVA	A	4,5	2023
60	SU AGMAR	A	3,0	2023
61	SU ELKA	A	4,5	2025
62	SU HYCLASS F1	A	4,0	2025
63	SU JORAN	A	4,0	2024
64	SU QUIZ	A	4,0	2024
65	SY DUBAJ	A	4,5	2019
66	TONACJA ^{x/}	A	-	2001
67	TULECKA ^{b,x/}	A	-	2012
68	VANILIA	A	4,5	2025
69	VISTULA	A	3,0	2022
70	WEIGL	A	4,0	2025
71	ADMONT	B	4,5	2019
72	ADRENALIN	B	3,0	2022
73	ALABAMA	B	5,0	2024
74	AREVUS	B	4,0	2021
75	ARGUMENT	B	3,5	2020
76	ATLANTYDA	B	3,5	2025
77	BATAJA	B	4,5	2019
78	BELISSA	B	5,0	2014
79	BESTIA	B	4,0	2025
80	BIG BEN	B	3,0	2024
81	BŁYSKAWICA	B	4,0	2018
82	BOGATKA ^{x/}	B	-	2004
83	BONANZA ^{x/}	B	-	2016
84	BOSPORUS	B	4,0	2019
85	BRIGHT	B	4,0	2022
86	BULLDOZER	B	3,5	2022
87	CAPRI	B	5,0	2025
88	CHEVIGNON	B	3,5	2022
89	CIRCUS	B	3,0	2021
90	COMO	B	3,0	2024
91	COMPOSER	B	4,5	2025
92	DAMIAN	B	2,5	2024
93	ELEKTRA	B	3,5	2022
94	ERIKSEN	B	4,0	2024
95	ESSA	B	4,0	2023
96	FABIAN	B	4,0	2024
97	FANTAZJA	B	3,5	2024
98	FUCHUR	B	3,0	2025
99	GERLACH	B	4,0	2025

100	HYVEGA F1	B	3,5	2022
101	ILUMINACJA	B	4,0	2024
102	INDIANA	B	4,5	2025
103	ISKRA	B	3,5	2023
104	JANTARKA ^{x/}	B	-	2010
105	KNUT	B	4,0	2021
106	KOMETA ^{x/}	B	-	2016
107	KOMPETENT	B	3,5	2023
108	KWS DONOVAN	B	3,0	2019
109	KWS LIRUM	B	4,5	2023
110	KWS PATRONUM	B	3,5	2022
111	LG ALGEBRA	B	3,5	2024
112	LG FABIANUS	B	4,0	2024
113	LG KERAMIK	B	4,0	2019
114	LG MONDIAL	B	3,5	2022
115	LIBERIA	B	4,0	2022
116	MAGNEZJA	B	3,0	2024
117	MEDALISKA	B	5,5	2016
118	MEWA ^{o x/}	B	-	1998
119	MHR PROMIENNA	B	3,5	2020
120	OPCJA ^{x/}	B	-	2016
121	OWACJA	B	4,5	2017
122	PERSEIDA	B	3,5	2025
123	PERSONA	B	4,5	2023
124	PLATIN ^{x/}	B	4,0	2012
125	PLEJADA	B	5,0	2018
126	POKUSA ^{x/}	B	-	2015
127	POLARKAP	B	3,5	2022
128	REVOLVER	B	4,0	2021
129	RGT BILANZ	B	4,5	2017
130	RGT KREUZER	B	4,0	2023
131	RGT PROVISION	B	4,0	2020
132	RGT REKLAM	B	4,5	2025
133	RGT RITTER	B	2,5	2020
134	RGT SPECJALIST	B	4,0	2019
135	RIPOSTA	B	4,0	2021
136	ROTAX	B	5,0	2014
137	SANSEO	B	3,5	2023
138	SFERA	B	4,0	2018
139	SILENUS ^{x/}	B	-	2015
140	SMARAGD ^{x/}	B	-	2009
141	SU BANATUS	B	4,5	2021
142	SU JANOSIK	B	3,5	2025
143	SU MANGOLD	B	3,5	2020
144	SU MARATHON	B	4,0	2024
145	SU TAMMO	B	3,5	2025
146	SU TARROCA	B	2,5	2020
147	SU WILLEM	B	3,0	2022
148	SY OROFINO	B	4,0	2018
149	SY REVOLUTION	B	2,5	2023

150	SY YUKON	B	5,0	2019
151	SYMETRIA	B	4,0	2020
152	TITANUS ^{x/}	B	-	2018
153	TYTANIKA	B	5,0	2017
154	VENECJA	B	4,0	2019
155	WPB NEWTON	B	2,5	2023
156	MARLY	K	2,5	2024
157	FREJA	C	3,0	2021
158	GODNIK	C	3,0	2019
159	KLEMENT	C	3,5	2025
160	LAWINA	C	4,5	2019
161	MARKIZA ^{x/}	C	-	2007
162	PATRIA	C	3,0	2,24
163	RGT TREFFER	C	4,5	2018
164	SIKORKA ^{x/}	C	-	2018
165	TONNAGE	C	3,5	2019
<i>regionalne</i>				
166	ALMARI	C	-	2018
167	OSTKA GRODKOWICKA**	C	-	2018
168	OSTKA GRUBOZIARNISTA GRODKOWICKA**	C	-	2018
169	SQUARE HEAD GRODKOWICKA	C	-	2019

Grupa technologiczna: E-elitarna A – jakościowa, B – chlebowa, C – pozostała (w tym paszowa)

** -ostka

x/ -odmiany niebadane w latach 2021-2024

F1- odmiana mieszańcowa

Charakterystyka odmian pszenicy ozimej wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2024

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

ALBAMA

Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość średnia(5,0⁰). Odporność na rdzę brunatną - duża, na rdzę żółtą i septoriozę plew - dość duża, na choroby podstaw źdźbła, mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i fuzariozę kłosów -średnia. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, gęstość ziarna w stanie zsympnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka i ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

ERIKSEN

Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała do średniej (4,0). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdze brunatną, rdzę żółtą i septoriozy liści - dość duża, na choroby podstawy źdźbła, brunatną plamistość liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów - średnia. Rośliny dość niskie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu mała do bardzo małej. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

FANTAZJA

Odmiana chlebowa (B). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość dość mała (3,5⁰). Odporność na rdzę brunatną, rdzę żółtą, septoriozę plew i fuzariozę kłosów - dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści i septoriozy liści - średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

FABIAN

Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość mała do średniej (4,0). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i fuzariozę kłosów - dość duża, na rdzę brunatną i septoriozę plew - średnia, na choroby podstawy źdźbła - mała. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania - średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka i glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby duża.

ILUMINACJA

Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. Zimotrwałość mała do średniej (4,0⁰). Odporność na rdzę żółtą - dość duża, na choroby podstawy źdźbła, septoriozy liści i septoriozę plew - średnia, na mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści i fuzariozę kłosów - dość mała, na rdze brunatną - mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

SU MARATHON

Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość prawie średnia (4,5⁰). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą i septoriozy liści - dość duża, na choroby podstawy źdźbła, brunatną plamistość liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów - średnia. Rośliny niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Odporność na

porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Pszenica ozima i jara Opóźniony termin siewu jesiennego

Uwagi ogólne

W województwie świętokrzyskim w sezonie 2024/2025 prowadzone było doświadczenie z odmianami pszenicy ozimej i jarej przy opóźnionym jesiennym terminie siewu o (około 30 dni) w stosunku do optymalnego terminu. Z racji opóźnionego siewu obsada nasion na m² została zwiększona o 50 szt/m². Na doświadczeniu zastosowano wyższe nawożenie azotowe oraz pełną ochronę fungicydową i regulator wzrostu tak jak stosuje się na poziomie a₂ w doświadczeniu zakładanym w optymalnym dla rejonu terminie siewu.

Doświadczenie ma na celu ocenę plonowania w warunkach późnojesiennego terminu siewu oraz wskazanie odmian najbardziej przydatnych do uprawy po późno zbieranych przedplonach.

W doświadczeniu brało udział 26 odmiany pszenicy ozimej i 5 odmian pszenicy jarej. W zestawieniu uwzględniono łącznie 31 odmian pszenicy.

Wyniki doświadczeń

Plonowanie pszenicy ozimej i jarej w roku 2025 było wysokie. Średni plon wyniósł **120,7 dt/ha**.

Z pszenic ozimych najwyższy plon uzyskały odmiany: **LG Optimist 109% wzorca**, **LG Mondial 106% wzorca**, **KWS Lirum 106% wzorca**, **Sanseo 105% wzorca**, **Iskra 104% wzorca**, **Elektra i Hyvega** równo po **103% wzorca**, **SU Agmar 102% wzorca** oraz **Bulldozer i Chevingion** po **101% wzorca**. Z pszenic jarych na największą uwagę przy opóźnionym terminie siewu jesiennego zasługują: **WPB Pebbles 105% wzorca**, **Klaudyna i Pireus** równo po **103% wzorca** oraz **Mohican 102% wzorca**.

W roku 2025 wyleganie roślin przed zbiorem wystąpiło w odmianach ozimych: **Intuicja, Pallas, Hyvega** oraz **KWS Patronum i Kompetent**. Natomiast w odmianach jarych w: **WPB Pebbles** oraz w **KWS Carusum**.

Z chorób grzybowych zaobserwowano: rdzę brunatną, septoriozy liści oraz brunatną plamistość liści. Odmianami najmniej odpornymi w pszenicy ozimej na rdzę brunatną okazały się: **Liberia, SU Agmar, Hyvega, KWS Patronum, Sanseo**. Na patogena septoriozy liści słabszą odpornością wykazały się odmiany: **Pallas, Intuicja, Ostoja, SU Agmar, Persona**. Natomiast na brunatną plamistość liści: **Elektra, Persona, RGT Kilimanjaro, SU Agmar, Bulldozer, Liberia, Kompetent**.

Tabela 1. Pszenica ozima i jara. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru odmian w Polsce	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
		2		
1	RGT KILIMANJARO	2014	FR	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; 87-100 Toruń
2	ASORY	2022	DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
3	PALLAS	2022	DE	Strube Polska sp. z o.o. ul. Szczęśliwa 38A/2; 53-418 Wrocław
4	INTUICJA	2022	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
5	ALEGORIA	2023	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
6	LG OPTIMIST	2023	FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
7	OSTOJA	2023	PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
8	SOVA	2023	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o.; Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-3,07 Strzelce
9	SU AGMAR	2023	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
10	BRIGHT	2022	DK	KWS Lochów Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowińska 5; 57-150 Prusy
11	BULLDOZER	2022	DE	IGP Polska sp. z o.o. :sp.k ul. Wypiańskiego 43; 60-751Poznań
12	CHEVIGNON	2022	FR	Saatbau Polska sp. z o.o. ul. Żytia 1; 55-300 Środa Śląska
13	ELEKTRA	2022	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o.; Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
14	HYVEGA	2022	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
15	KWS PATRONUM	2022	DE	KWS Lochów Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowińska 5; 57-150 Prusy
16	LG MONDIAL	2022	FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
17	LIBERIA	2022	PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
18	POLKARP	2022	DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
19	ESSA	2023	PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
20	ISKRA	2023	DE	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
21	KOMPETENT	2023	DE	IGP Polska sp. z o.o. :sp.k ul. Wypiańskiego 43; 60-751Poznań
22	KWS LIRUM	2023	DE	KWS Lochów Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowińska 5; 57-150 Prusy
23	PERSONA	2023	PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
24	RGT KREUZER	2023	FR	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; 87-100 Toruń
25	SANSEO	2022	DE	Strube Polska sp. z o.o. ul. Szczęśliwa38A/2; 53-418 Wrocław
26	SU MARATHON	2024	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec

Pszenvica jara				
27	WPB PEBBLES	2021	NL	Seed Brokers&Consultants Piotr Szyld ul. Cieszyńska 11; 62-800 Kalisz
28	KWS CARUSUM	2022	DE	KWS Lochów Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowińska 5; 57-150 Prusy
29	KLAUDYNA	2023	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
30	MOHICAN	2023	DE	SZB Polska sp. z o.o. , sp. j. ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań
31	PIREUS	2023	DE	Strube Polska sp. z o.o. ul. Szczęśliwa38A\2; 53-418 Wrocław

Tabela 2. Pszenica ozima i jara. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny		SDOO Słupia
Powiat		Jędrzejów
Kompleks rolniczej przydatności gleby		Pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby		III a
pH gleby w KCl		6,2
Przedplon		Groch siewny
Data siewu		06.11.2024
Obsada nasion	(szt/m ²)	450
Data zbioru		14.08.2025
Nawożenie mineralne		
N	(kg/ha)	135
P₂O₅	(kg/ha)	50
K₂O	(kg/ha)	75
Nawożenie dolistne preparatami wieloskładnikowymi		Basfoliar 36 Extra + Adob Mn- 51+11 Basfoliar 36 Extra + siarczan magnezu - 51+7kg
Środki ochrony roślin		
Zaprawa nasienna		Maxim Power
Herbicyd	(na/ha)	Expert Met 56 WG - 0,35kg Mustang Forte 195 SE - 1l
Insektycyd	(na/ha)	Cyperkill Max 500 EC - 0,05l Karate Zeon 050 CS - 0,1l
Fungicyd (I zabieg)	(na/ha)	Soligor 425 EC - 0,8l
Fungicyd (II zabieg)	(na/ha)	Delaro 325 SC - 1l
Regulator wzrostu	(na/ha)	Cerone 480 SL - 0,75l

Tabela 3. Pszenica ozima i jara. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp	Cecha	SDOO Słupia
1	Ocena wschodów <i>(skala 9°)</i>	8,5
2	Stan roślin po zimie <i>(skala 9°)</i>	9,0
3	Martwe rośliny <i>(% martwych roślin)</i>	0,0
4	Termin kłoszenia <i>(data)</i>	30.05.2025
5	Termin dojrzałości woskowej <i>(data)</i>	05.07.2025
6	Wysokość roślin <i>(cm)</i>	96
7	Wyleganie w fazie dojrz. mleczej <i>(skala 9°)</i>	9,0
8	Wyleganie roślin przed zbiorem <i>(skala 9°)</i>	9,0
Porażenie przez choroby		
9	Septoriozy liści <i>(skala 9°)</i>	6,9
10	Brunatna plamistość liści <i>(skala 9°)</i>	7,7
11	Masa 1000 ziaren <i>(g)</i>	43,0
12	Wilgotność ziarna podczas zbioru <i>(%)</i>	8,6
13	Plon ziarna <i>(dt/ha)</i>	120,7

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

a1 – przeciętny poziom agrotechniki; a2 – wysoki poziom agrotechniki

Skala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4. Pszenica ozima i jara. Plon ziarna odmian (% wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Grupa technologiczna	2025
<i>Wzorzec, dt z ha</i>			<u>120,7</u>
1	RGT KILIMANJARO	A	100
2	ASORY	A	95
3	PALLAS	A	100
4	INTUICJA	A	97
5	ALEGORIA	A	99
6	LG OPTIMIST	A	109
7	OSTOJA	A	87
8	SOVA	A	97
9	SU AGMAR	A	102
10	BRIGHT	B	92
11	BULLDOZER	B	101
12	CHEVIGNON	B	101
13	ELEKTRA	B	103
14	HYVEGA	B	103
15	KWS PATRONUM	B	98
16	LG MONDIAL	B	106
17	LIBERIA	B	97
18	POLKARP	B	99
19	ESSA	B	98
20	ISKRA	B	104
21	KOMPETENT	B	94
22	KWS LIRUM	B	106
23	PERSONA	B	99
24	RGT KREUZER	B	99
25	SANSEO	B	105
26	SU MARATHON	B	100
<i>Pszenica jara</i>			
27	WPB PEBBLES	A	105
28	KWS CARUSUM	A	95
29	KLAUDYNA	A	103
30	MOHICAN	A	102
31	PIREUS	A	103
Liczba doświadczeń			1

Tabela 5. Pszenica ozima i jara. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza brunatna	Septoriozy liści	Brunatna plamistość liści
			2025	2025	2025
<i>Wzorzec, (skala 9^e)</i>			<u>8,8</u>	<u>6,9</u>	<u>7,7</u>
1	RGT KILIMANJARO	3	0,2	-0,2	-0,4
2	ASORY	1	-0,1	0,4	-0,1
3	PALLAS	2	-0,1	-0,6	0,6
4	INTUICJA	1	0,2	-0,6	0,6
5	ALEGORIA	1	0,2	0,1	-0,1
6	LG OPTIMIST	1	0,2	0,8	1,3
7	OSTOJA	1	-0,1	-0,6	-0,1
8	SOVA	1	-0,1	0,8	0,6
9	SU AGMAR	1	-0,4	-0,6	-0,4
10	BRIGHT	1	-0,1	-0,2	-0,1
11	BULLDOZER	1	-0,1	0,1	-0,4
12	CHEVIGNON	1	0,2	0,4	-0,1
13	ELEKTRA	1	0,2	-0,2	-0,7
14	HYVEGA	1	-0,4	-0,2	-0,1
15	KWS PATRONUM	1	-0,4	-0,2	-0,1
16	LG MONDIAL	1	-0,1	-0,2	-0,1
17	LIBERIA	1	-0,8	0,4	-0,4
18	POLKARP	1	0,2	0,4	-0,1
19	ESSA	1	0,2	-0,2	0,3
20	ISKRA	1	0,2	0,1	-0,4
21	KOMPETENT	1	0,2	0,1	0,3
22	KWS LIRUM	1	0,2	-0,2	0,3
23	PERSONA	1	-0,1	-0,6	-0,7
24	RGT KREUZER	1	0,2	0,1	-0,1
25	SANSEO	1	-0,4	0,1	-0,1
26	SU MARATHON	1	-0,1	0,1	-0,1
<i>Pszenica jara</i>					
27	WPB PEBBLES	1	-0,1	0,1	-0,1
28	KWS CARUSUM	1	0,2	0,4	0,3
29	KLAUDYNA	1	0,2	0,1	-0,4
30	MOHICAN	1	0,2	0,4	0,6
31	PIREUS	1	-0,1	0,1	-0,1
Liczba doświadczeń			1	1	1

Tabela 6. . Pszenica ozima i jara. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9°)		Wysokość roślin	Masa 1000 ziaren
			w fazie dojrzałości mleczej	przed zbiorem		
			2025	2025		
<i>Wzorzec</i>			<u>2,0</u>	<u>8,7</u>	<u>96</u>	<u>42,9</u>
1	RGT KILIMANJARO	3	0,0	0,3	-7	0,8
2	ASORY	1	0,0	0,3	-1	-0,8
3	PALLAS	2	0,0	-1,7	5	5,1
4	INTUICJA	1	0,0	-2,1	8	-0,5
5	ALEGORIA	1	0,0	0,3	-8	0,9
6	LG OPTIMIST	1	0,0	0,3	-2	2,4
7	OSTOJA	1	0,0	0,3	-5	-1,0
8	SOVA	1	0,0	0,3	2	-2,8
9	SU AGMAR	1	0,0	0,3	-1	5,5
10	BRIGHT	1	0,0	0,3	-6	-4,3
11	BULLDOZER	1	0,0	0,3	-7	-2,0
12	CHEVIGNON	1	0,0	0,3	-7	-4,6
13	ELEKTRA	1	0,0	0,3	2	-3,4
14	HYVEGA	1	0,0	-1,1	9	0,5
15	KWS PATRONUM	1	0,0	-0,1	5	-0,6
16	LG MONDIAL	1	0,0	0,3	-1	-4,1
17	LIBERIA	1	0,0	0,3	-1	0,6
18	POLKARP	1	0,0	0,3	-0	-0,9
19	ESSA	1	0,0	0,3	-3	-3,3
20	ISKRA	1	0,0	0,3	-8	-6,6
21	KOMPETENT	1	0,0	-0,1	4	-0,0
22	KWS LIRUM	1	0,0	0,3	-6	-0,1
23	PERSONA	1	0,0	0,3	-5	1,5
24	RGT KREUZER	1	0,0	0,3	-6	-0,4
25	SANSEO	1	0,0	0,3	-1	-2,9

26	SU MARATHON	1	0,0	0,3	-9	1,9
<i>Pszenica jara</i>						
27	WPB PEBBLES	1	0,0	-1,4	11	2,7
28	KWS CARUSUM	1	0,0	-0,1	14	5,6
29	KLAUDYNA	1	0,0	0,3	10	1,9
30	MOHICAN	1	0,0	0,3	15	7,2
31	PIREUS	1	0,0	0,3	5	2,3
Liczba doświadczeń			1	1	1	1

Pszenżyto ozime

Uwagi ogólne

Obecnie Krajowy rejestr liczy 59 odmian pszenżyta ozimego w tym 42 odmiany krajowe i 17 zagranicznych.

W sezonie wegetacyjnym 2024/2025 doświadczenia z tym gatunkiem w systemie PDO założono w trzech punktach: SDOO Słupia, ŚODR Modliszewice oraz ZSCKR Chroberz.

W zestawieniach uwzględniono 17 odmian, które były badane we wszystkich punktach doświadczalnych.

Na podstawie wyników z doświadczeń ustalana jest Lista Odmian Zalecanych. LOZ dla województwa świętokrzyskiego ustalana jest od 2007 roku. W roku 2026 liczy 7 odmian.

Wyniki doświadczeń

W sezonie 2025 średni plon pszenżyta ozimego na poziomie a_1 dla punktów doświadczalnych wyniósł **106,3 dt/ha**, a na poziomie a_2 **117,7 dt/ha**.

Najwyższy plon uzyskano w SDOO Słupia na poziomie a_1 **117,3 dt/ha**, a na poziomie a_2 **130,9 dt/ha**.

Niższe plony uzyskano w ZSCKR Chroberz na poziomie a_1 **107,7 dt/ha**, a na poziomie a_2 **119,8 dt/ha**.

Najniższe plony uzyskano w ŚODR Modliszewice na poziomie a_1 **93,7 dt/ha**, a na poziomie a_2 **102,5 dt/ha**.

Z badanych odmian w sezonie wegetacyjnym 2025 na poziomie a_1 najwyżej plonowały odmiany: **SU Klaus 110% wzorca**, **SU Atletus 109% wzorca**, **Heroico 104% wzorca**, natomiast na poziomie a_2 : **SU Klaus 110% wzorca**, **SU Atletus 108% wzorca** oraz **SU Liborius** i **Heroico** równo po **104% wzorca**.

Analiza trzyletnich wyników badań wskazuje, że odmianami które plonują stabilnie na obu poziomach agrotechniki a_1 i a_2 : **SU Atletus**, **SU Liborius** oraz **SU Klaus**.

W roku 2025 wyleganie roślin przed zbiorem wystąpiło tylko w SDOO Słupia.

Z chorób grzybowych zaobserwowano: rdzę brunatną, septoriozy liści oraz mączniaka prawdziwego liści. Odmianami najmniej odpornymi na rdzę brunatną okazały się: **SU Liborius**, **Metro**, **Tedeus** oraz **Carmelo**. Słabszą odporność na septoriozy liści wykazały odmiany: **Carmelo**, **Fanfaro** oraz **Tedeus**. Na patogen mączniaka prawdziwego liści najbardziej wrażliwą odmianą jest **SU Liborius**.

Tabela 1. Pszenżyto ozime. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4	5
1	CARMELO	2017		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o.; Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
2	TADEUS	2017		DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
3	SU LIBORIUS	2019	2022	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
4	MEDALION	2020		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o.; Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
5	SU ATLETUS	2021	2024	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
6	STELVIO	2021	2024	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
7	METRO	2022	2025	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
8	SU KLAUS	2022	2025	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
9	TRIBUTO	2022	2025	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
10	FANFARO	2023		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o.; Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
11	HEROICO	2023	2026	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o.; Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
12	MISTERIO	2023		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o.; Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
13	POLO	2023		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
14	AMBASADOR	2024		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
15	COMODORO	2024		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o.; Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
16	DALMATEO	2024		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o.; Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
17	TINOS	2024		DE	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce

Tabela 2. Psenżyto ozime. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
Powiat	Jędrzejów	Końskie	Pińczów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowo-pastewny mocny	Pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III a	II
pH gleby w KCl	6,2	5,0	6,9
Przedplon	Groch siewny	Bobik	Rzepak ozimy
Data siewu	10.10.2024	17.10.2024	18.10.2024
Obsada nasion (szt/m ²)	350	400	350
Data zbioru	11.08.2025	20.08.2025	18.08.2025
<i>Navożenie mineralne</i>			
N na poziomie a ₁ (kg/ha)	115	118	115
N na poziomie a ₂ (kg/ha)	155	158	155
P ₂ O ₅ (kg/ha)	50	60	50
K ₂ O (kg/ha)	75	90	75
Navożenie dolistne preparatami wieloskład. na poziomie a ₂ (na ha)	I – Basfoliar 36 Extra+ ADOB Mn -5l+1l II – Basfoliar 36 Extra – 5l	I – Basfoliar 36 Extra+ ADOB Mn -5l+ 1,5l II – Basfoliar 36 Extra – 5l	I – Basfoliar 36 Extra+ ADOB Mn - 5l + 1l II – Basfoliar 36 Extra – 5l
<i>Środki ochrony roślin</i>			
Zaprawa nasienna	Maxim Power	Maxim Power	Maxim Power
Herbicyd	Bacara Trio 516 SC – 0,45 l Mustang Forte 195SE - 1l	Axial 50 EC - 0,9l Granstar Ultra SX 50 - 55 g	Bacara Trio 516 SC – 0,45l Mustang Forte 195 SE - 1l
Insektycyd	Cyperkill Max 500 SC – 0,05l Karate Zeon 050 CS - 0,1l	Inazuma 130 WG - 0,15kg Cyperkill Max 500 SC - 0,05l	Cyperkill Max 500 EC - 0,05l Karate Zeon 050 CS - 0,1l
<i>(tylko na poziomie a₁)</i>			
Fungicyd – I zabieg	Soligor 425 EC - 1l	Forapro 425 EC - 1l	Ascra Xpro 260 EC - 1,5l
Fungicyd – II zabieg	Delaro 325 SC - 1l	Ascra Xpro 260 EC - 1,5l	Delaro 325 SC - 1l
Regulator wzrostu	Cerone 480 SL – 1l	Windsar 250 EC - 0,6l	Cerone 480 SL – 1l

Tabela 3. Pszennyto ozime. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp	Cecha	SDOO Słupia		ŚODR Modliszewice		ZSCKR Chroberz	
		a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
1	Stan roślin przed zimą (skala 9 ^o)	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
2	Stan roślin po zimie (skala 9 ^o)	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
3	Martwe rośliny (% martwych roślin)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	Termin kłoszenia (data)	21.05.2025	23.05.2025	28.05.2025	30.05.2025	15.05.2025	17.05.2025
5	Termin dojrzałości woskowej (data)	14.07.2025	16.07.2025	08.07.2025	10.07.2025	03.07.2025	05.07.2025
6	Termin dojrzałości pełnej (data)	25.07.2025	27.07.2025	22.07.2025	24.07.2025	17.07.2025	19.07.2025
7	Wysokość roślin (cm)	125	116	108	99	115	108
8	Wyleganie w fazie dojrz. mlecznej (skala 9 ^o)	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
9	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9 ^o)	6,7	7,1	9,0	9,0	9,0	9,0
Porażenie przez choroby							
10	Rdza brunatna (skala 9 ^o)	9,0	-	8,6	-	8,2	-
11	Septorioza liści (skala 9 ^o)	7,8	-	8,5	-	7,5	-
12	Mączniak prawdziwy liści (skala 9 ^o)	7,6	-	8,8	-	8,4	-
13	Masa 1000 ziaren (g)	46,9	49,4	47,5	52,9	55,9	58,7
14	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	11,0	11,3	13,5	13,2	11,3	11,2
15	Plon ziarna (dt/ha)	117,3	130,9	93,7	102,5	107,7	119,8

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki; a₂ – wysoki poziom agrotechnikiSkala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny.

Tabela 4. Pszenżyto ozime. Plon % wzorca. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Poziom a ₁			Poziom a ₂		
		SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
	<i>Wzorzec, dt z ha</i>	<u>117,3</u>	<u>93,7</u>	<u>107,7</u>	<u>130,9</u>	<u>102,5</u>	<u>119,8</u>
1	CARMELO	96	98	98	101	105	98
2	TADEUS	94	90	97	99	103	99
3	SU LIBORIUS	107	96	103	116	95	98
4	MEDALION	100	90	91	98	88	95
5	SU ATHLETUS	111	113	103	110	109	106
6	STELVIO	97	106	88	98	106	88
7	METRO	100	99	106	95	96	106
8	SU KLAUS	110	111	110	108	110	113
9	TRIBUTO	102	92	110	97	88	101
10	FANFARO	87	112	94	93	107	99
11	HEROICO	110	104	97	102	105	104
12	MISTERIO	92	96	106	100	97	105
13	POLO	83	88	102	93	93	97
14	AMBASADOR	106	99	100	102	98	104
15	COMORODO	104	101	95	101	105	98
16	DALMATEO	97	101	102	96	101	97
17	TINOS	103	102	98	97	101	93

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

Tabela 5. Pszenżyto ozime. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	Zimotrwałość (skala 90)	a ₁					a ₂				
			2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
<i>Wzorzec, dt z ha</i>			<u>106,3</u>	<u>76,1</u>	<u>97,9</u>	<u>91,2</u>	<u>93,4</u>	<u>117,7</u>	<u>90,2</u>	<u>110,2</u>	<u>104,0</u>	<u>106,0</u>
1	CARMELO	5,0	97	90	95	94	95	97	93	96	96	96
2	TADEUS	5,0	94	86	-	91	-	100	86	-	94	-
3	SU LIBORIUS	5,0	102	100	108	101	104	104	100	108	102	104
4	MEDALION	5,0	94	98	98	96	96	94	99	98	96	97
5	SU ATLETUS	4,0	109	106	106	108	107	108	108	103	108	106
6	STELVIO	6,0	97	104	107	100	102	97	103	105	99	101
7	METRO	5,5	102	103	106	102	104	99	101	104	100	101
8	SU KLAUS	4,5	110	108	104	109	107	110	104	102	108	106
9	TRIBUTO	5,0	102	110	100	105	104	96	108	100	101	101
10	FANFARO	5,5	97	96	-	96	-	99	97	-	98	-
11	HEROICO	4,5	104	106	-	105	-	104	104	-	104	-
12	MISTERIO	5,0	98	96	-	97	-	101	97	-	99	-
13	POLO	5,0	91	103	-	96	-	94	100	-	97	-
14	AMBASADOR	4,5	102	-	-	-	-	101	-	-	-	-
15	COMORODO	5,0	100	-	-	-	-	101	-	-	-	-
16	DALMATEO	5,5	100	-	-	-	-	98	-	-	-	-
17	TINOS	4,5	101	-	-	-	-	94	-	-	-	-
Liczba doświadczeń			3	3	3	6	9	3	3	3	6	9

Wzorzec: w roku 2025,2024, 2023 – wszystkie badane odmiany
Zimotrwałość wg „Listy Opisowej Odmian 2025, COBORU”.

**Tabela 6. Pszenżyto ozime. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na przeciętnym poziomie agrotechniki – a₁ (odchylenia od wzorca)
Lata zbioru 2025, 2023-2025**

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza brunatna		Septorioza liści		Mączniak prawdziwy liści	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<u>Wzorzec. (skala 9°)</u>			<u>8.4</u>	<u>7.9</u>	<u>7.9</u>	<u>7.8</u>	<u>8.2</u>	<u>8.3</u>
1	CARMELO	8	-1,2	-1,4	-1,4	-0,6	0,3	0,0
2	TADEUS	2	-1,2	-	-0,9	-	0,3	-
3	SU LIBORIUS	6	-1,7	-1,9	-0,1	-0,2	-1,9	-0,9
4	MEDALION	4	0,6	0,7	-0,1	0,0	0,8	0,7
5	SU ATHLETUS	4	-0,4	-0,3	0,3	0,1	0,1	0,0
6	STELVIO	4	0,6	1,1	-0,6	-0,1	-0,2	-0,3
7	METRO	3	-1,7	-0,0	0,3	0,3	0,3	0,5
8	SU KLAUS	3	0,6	0,4	0,6	0,2	0,4	0,5
9	TRIBUTO	3	0,6	1,1	0,3	0,4	0,1	0,2
10	FANFARO	2	0,3	-	-1,1	-	0,4	-
11	HEROICO	2	0,6	-	0,8	-	0,6	-
12	MISTERIO	2	0,6	-	0,4	-	-0,1	-
13	POLO	2	0,6	-	0,8	-	-0,6	-
14	AMBASADOR	1	0,6	-	0,4	-	-0,7	-
15	COMORODO	1	0,6	-	0,3	-	0,8	-
16	DALMATEO	1	0,3	-	-0,4	-	-0,6	-
17	TINOS	1	0,1	-	0,6	-	0,3	-
Liczba doświadczeń			3	8	3	9	3	8

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą
Wzorzec: w roku 2025,2024,2023 – wszystkie badane odmiany

Tabela 7. Pšenizyto ozime. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzałości młecznej		przed zbiorem		2025	2023-2025	2025	2023-2025
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Poziom agrotechniki a₁										
	<i>Wzorzec</i>		<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>6,7</u>	<u>6,5</u>	<u>116</u>	<u>116</u>	<u>50,1</u>	<u>49,3</u>
1	CARMELO	8	0,0	0,0	2,3	0,8	-2	1	10,6	7,2
2	TADEUS	2	0,0	-	1,8	-	-11	-	3,2	-
3	SU LIBORIUS	6	0,0	0,0	1,3	0,5	9	6	6,9	5,3
4	MEDALION	4	0,0	0,0	1,3	0,5	6	4	6,6	3,3
5	SU ATLETUS	4	0,0	0,0	-0,7	-0,2	-3	-3	4,5	2,7
6	STELVIO	4	0,0	0,0	-0,2	-0,6	0	1	-1,4	2,4
7	METRO	3	0,0	0,0	1,3	0,5	-6	-5	-8,5	-4,6
8	SU KLAUS	3	0,0	0,0	1,3	0,5	-13	-10	-1,2	-1,6
9	TRIBUTO	3	0,0	0,0	-2,7	-0,9	0	1	-3,4	0,1
10	FANFARO	2	0,0	-	-1,2	-	-6	-	-2,9	-
11	HEROICO	2	0,0	-	-0,2	-	3	-	2,1	-
12	MISTERIO	2	0,0	-	0,3	-	7	-	-2,5	-
13	POLO	2	0,0	-	-1,2	-	9	-	-6,0	-
14	AMBASADOR	1	0,0	-	-0,7	-	-6	-	-3,5	-
15	COMORODO	1	0,0	-	-1,7	-	5	-	-0,1	-
16	DALMATEO	1	0,0	-	-1,2	-	-14	-	-2,0	-
17	TINOS	1	0,0	-	0,8	-	23	-	-2,2	-
Liczba doświadczeń			3	9	3	9	3	9	3	9

Wzorzec: w roku 2025,2024, 2023 – wszystkie badane odmiany
Skala 9° – 9 – oznacza stan najlepszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 8. Pszenżyto ozime. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzałości mlecznej		przed zbiorem		2025	2023-2025	2025	2023-2025
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Poziom agrotechniki a₂										
Wzorzec			9,0	9,0	6,7	6,5	108	107	53,7	52,7
1	CARMELO	8	0,0	0,0	1,9	1,0	-2	-0	10,7	6,8
2	TADEUS	2	0,0	-	1,9	-	-11	-	3,7	-
3	SU LIBORIUS	6	0,0	0,0	1,4	0,4	10	6	7,3	4,8
4	MEDALION	4	0,0	0,0	0,4	-0,1	7	4	6,2	3,0
5	SU ATHLETUS	4	0,0	0,0	-1,1	0,0	-2	-2	3,5	1,8
6	STELVIO	4	0,0	0,0	-2,1	-0,8	-1	1	-2,3	1,9
7	METRO	3	0,0	0,0	1,9	0,7	-12	-7	-6,9	-3,4
8	SU KLAUS	3	0,0	0,0	1,9	0,7	-12	-10	-2,6	-1,5
9	TRIBUTO	3	0,0	0,0	-2,1	-1,1	-6	1	-2,2	1,6
10	FANFARO	2	0,0	-	-1,1	-	-5	-	-3,2	-
11	HEROICO	2	0,0	-	0,9	-	5	-	1,1	-
12	MISTERIO	2	0,0	-	0,9	-	8	-	-2,9	-
13	POLO	2	0,0	-	-1,1	-	10	-	-5,8	-
14	AMBASADOR	1	0,0	-	1,9	-	-4	-	-2,9	-
15	COMORODO	1	0,0	-	-2,1	-	5	-	-0,9	-
16	DALMATEO	1	0,0	-	-2,6	-	-11	-	-1,0	-
17	TINOS	1	0,0	-	-0,1	-	21	-	-1,9	-
Liczba doświadczeń			3	9	3	9	3	9	3	9

Wzorzec: w roku 2025,2024, 2023 – wszystkie badane odmiany

Skala 9° – 9 – oznacza stan najlepszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

Wykaz odmian pszenżyta ozimego znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Zimotrwałość (skala 9°)	Rok rejestracji
1	AMBASADOR	4,5	2024
2	AVOKADO	5,5	2016
3	BELCANTO	5,5	2018
4	BOROWIK	5,0	2011
5	BORWO ^{x/}	-	2008
6	CARMELO	5,0	2017
7	COMODORO	5,0	2024
8	CORADO	4,5	2020
9	DALMATEO	5,5	2024
10	DOLINDO	5,5	2019
11	FANFARO	5,5	2023
12	FESTINO ^{x/}	-	2016
13	FREDRO	4,5	2010
14	GRENADO ^{x/}	-	2007
15	GRINGO	-	2019
16	HEROICO	4,5	2023
17	KASYNO	5,5	2016
18	LEONTINO ^{x/}	-	2008
19	LOMBARDO	5,0	2015
20	MEDALION	5,0	2020
21	MELOMAN	5,0	2014
22	METRO	5,5	2022
23	MISTERIO	5,0	2023
24	OCTAVIO	6,0	2017
25	ORINOKO	5,5	2017
26	PANASO	5,0	2021
27	PANTEON	6,0	2015
28	PIZARRO	5,0	2008
29	POLO	5,0	2023
30	PORTO	5,5	2017
31	PRESLEY	5,0	2022
32	PRESTO ^{x/}	-	1989
33	PROMISO	3,5	2024
34	PROVATO	5,5	2025
35	RGT COMEBAC	4,0	2025
36	ROTONDO	5,5	2014
37	RUFUS	4,5	2016
38	RUGIRO	3,5	2025

39	SEKRET	5,5	2016
40	STELVIO	6,0	2021
41	SU ATLETUS	4,0	2021
42	SU FAVONIUS	4,5	2022
43	SU KLAUS	4,5	2022
44	SU LAURENTIUS	3,0	2023
45	SU LIBORIUS	5,0	2019
46	TADEUS	5,0	2017
47	TEMUCO	4,0	2016
48	TIESTO	5,0	2023
49	TINOS	4,5	2024
50	TOMKO	6,0	2012
51	TORO	5,0	2018
52	TRANSFER ^{x/}	-	2013
53	TRAPERO	6,0	2015
54	TREFL	5,5	2015
55	TRIBUTO	5,0	2022
56	TRIMOBIE	3,0	2025
57	TRISMART ^{x/}	-	2007
58	TULUS ^{x/}	4,0	2009
59	TWINGO ^{x/}	-	2012

^{x/} - odmiana niebadana w latach 2021-2024

Charakterystyka odmian pszenżyta ozimego wpisanego do Krajowego rejestru w roku 2024

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

AMBASADOR

Odmiana pastewna. Plon ziarna duży. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość dość mała do średniej(4,5). Odporność na rdzę i fuzariozę kłosów - dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rynchosporiozę i septoriozę liści - średnia, na choroby podstaw źdźbła i septoriozę plew - średnia do małej. Rośliny małe o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsylnym duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania średnia. Zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

COMORODO

Odmiana pastewna. Plon ziarna duży. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość średnia (5). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, rdzę brunatną i fuzariozę kło-

sów - dość duża, na choroby podstaw źdźbła, rynchosporiozę i septoriozę liści - średnia, na septoriozę plew - średnia do małej. Rośliny średnie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren średnia do małej, gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

DALMATEO

Odmiana pastewna. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość średnia do dużej(5,5). Odporność na rdzę żółtą - dość duża, na pleśń śniegową, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, septoriozę liści i plew, rynchosporiozę oraz fuzariozę i choroby podstaw źdźbła - średnia. Masa 1000 ziaren mała i gęstość ziarna w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość duża. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

TINOS

Odmiana pastewna. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość średnia (5). Odporność na rynchosporiozę, septoriozę liści i fuzariozę kłosów - dość duża, na rdzę brunatną, rdzę żółtą i septoriozę plew - średnia, na choroby podstaw źdźbła i mączniaka prawdziwego - dość mała. Rośliny wysokie, o średniej do małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Żyto ozime

Uwagi ogólne

Obecnie Krajowy rejestr liczy 88 odmian żyta ozimego, z których: 57 przeznaczonych jest do uprawy głównie na ziarno (24 odmiany populacyjne, 33 odmiany mieszańcowe) oraz 28 składników odmian mieszańcowych. W Krajowym rejestrze znajdują się także 3 odmiany przeznaczone do uprawy na zielonkę.

W sezonie wegetacyjnym 2024/2025 w województwie świętokrzyskim założono dwa doświadczenia z odmianami żyta ozimego. Doświadczenia te założono w dwóch punktach doświadczalnych: SDOO Słupia oraz w ZSCKR Chroberz. W celu poszerzenia charakterystyki badanych odmian opracowanie zostało wzbogacone o dane z doświadczenia zlokalizowanego w sąsiednim województwie śląskim (ZDOO Kochcice). W doświadczeniach badano 19 odmian żyta ozimego.

Lista Odmian Zalecanych dla żyta ozimego w województwie świętokrzyskim ustalana jest od 2012 roku. W roku 2026 liczy 6 odmian.

Wyniki doświadczeń

W sezonie 2024/2025 średni plon żyta ozimego na poziomie a_1 wyniósł **97,0 dt/ha**, i był wyższy o **29,9 dt/ha** w stosunku do roku ubiegłego.

Najwyższe plony uzyskano w SDOO Słupia na poziomie a_1 **114,0 dt/ha** a na poziomie a_2 **131,2 dt/ha**. Niższe plony odnotowano w ZSCKR Chroberz na poziomie a_1 **99,9 dt/ha** a na poziomie a_2 **110,1 dt/ha**. Najniższe plony uzyskano ZDOO Kochcice na poziomie a_1 **77,0 dt/ha** a na poziomie a_2 **93,2 dt/ha**.

Z badanych odmian w sezonie wegetacyjnym 2025 najwyżej plonowały odmiany mieszańcowe na poziomie a_1 : **KWS Dolaro 121 % wzorca, SU Perespectiv 116% wzorca, KWS Cursor i SU Atum** równo po **111% wzorca, Astranos 109 % wzorca**. Na poziomie a_2 największym potencjałem plonotwórczym wykazały się odmiany: **KWS Dolaro 114 % wzorca, SU Thor 112 % wzorca, KWS Cursor 111 % wzorca, KWS Gilmor 108 % wzorca** oraz **KWS Igor 107 % wzorca**.

Analiza trzyletnich wyników badań wskazuje, że na obu poziomach agrotechniki a_1 i a_2 na wyróżnienie zasługują odmiany: **KWS Dolaro, KWS Igor, SU Perespectiv** oraz **KWS Inspirator**.

W roku 2025 wyleganie roślin przed zbiorem wystąpiło we wszystkich punktach doświadczalnych.

Odmiany żyta ozimego wykazują zróżnicowaną odporność na choroby. Obecnie najczęściej spotykany mi chorobami w uprawach tego zboża są: rdza brunatna i septoriozy liści. Do odmian ze słabszą odpornością na rdzę brunatną należą: **KWS Dolaro, Astranos** oraz **KWS Tayo** a na septoriozy liści: **Dańkowskie Skand, KWS Tayo, Dańkowskie Kalcyt, KWS Gilmor**.

Tabela 1. Żyto ozime. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana		Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
	1	2	2	3	4	5
1	KWS DOLARO	F ₁	2016	2019	DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
2	DAŃKOWSKIE SKAND		2017	2020	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
3	KWS JETHRO	F ₁	2019		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
4	KWS TAYO	F ₁	2019		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
5	DAŃKOWSKIE DRAGON		2020		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
6	DAŃKOWSKIE KANTER		2021	2025	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
7	KWS IGOR	F ₁	2021	2024	DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
8	SU PERSPECTIV	F ₁	2021	2026	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
9	DAŃKOWSKIE ALVARO		2022		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
10	DAŃKOWSKIE KALCYT		2022		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
11	GULDEN	F ₁	2022		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
12	KWS GILMOR	F ₁	2022	2025	DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
13	KWS INSPIRATOR	F ₁	2022		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
14	KWS PULSOR	F ₁	2022		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
15	DAŃKOWSKIE AVANTI		2023		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
16	SU THOR	F ₁	2023		DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
17	KWS CURSOR	F ₁	2024		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
18	KWS FIDALGOR	F ₁	2024		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
19	SU ATUM	F ₁	2024		DE	Saaten -Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
20	ASTRANOS	F ₁ CCA	-		-	-

F₁ – odmiana mieszańcowa

Tabela 2. Żyto ozime. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	ZSCKR Chroberz	ZDOO Kochcice
Powiat	Jędrzejów	Pińczów	Lubliniec
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Pszenny dobry	Żytni bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	II	III b
pH gleby w KCl	6,2	6,9	6,7
Przedplon	Groch siewny	Rzepak ozimy	Rzepak ozimy
Data siewu	10.10.2024	18.10.2024	07.10.2024
Obsada nasion (szt/m ²)	200-250	200-250	200-250
Data zbioru	11.08.2025	18.08.2025	08.08.2025
Nawożenie mineralne			
N na poziomie a ₁ (kg/ha)	95	95	117
N na poziomie a ₂ (kg/ha)	135	135	158
P ₂ O ₅ (kg/ha)	50	50	45
K ₂ O (kg/ha)	75	75	90
Nawożenie dolistne preparatami wieloskład. na poziomie a ₂ (na ha)	I Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 5l+1l II Basfoliar 36 Extra – 5l	I Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 5l+1l II Basfoliar 36 Extra – 5l	Basfoliar 36 Extra - 5l Basfoliar 36 Extra - 4,5l
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	Maxim Power	Maxim Power	Maxim Power
Herbicyd (na/ha)	Bacara Trio 516 SC – 0,45l Mustang Forte 195SE – 0,8l	Bacara Trio 516 SC – 0,45l Mustang Forte 195SE – 1l	Bacara Trio 516 SC - 0,45l Axial 50 EC - 0,6l
Insektycyd (l/ha)	Cyperkill Max 500 SC - 0,05l Karate Zeon 050 CS-0,1l	Cyperkill Max 500 EC - 0,05l Karate Zeon 050 CS - 0,1l	Nexide 60 CS - 0,08l
(tylko na poziomie a₂)			
Fungicyd – I zabieg (l/ha)	Soligor 425 EC - 0,8l	Ascra Xpro 260 EC - 1,5l	Ascra Xpro 260 EC – 1,5l
Fungicyd – II zabieg (l/ha)	Delaro 325 SC - 1l	Delaro 325 SC - 1l	Soligor 425 EC - 0,8l
Regulator wzrostu (l/ha)	Cerone 480 SL - 1l	Cerone 480 SL - 1l	Regullo 500 EC - 0,15l

Tabela 3. Żyto ozime. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp	Cecha	SDOO Słupia		ZSCKR Chroberz		ZDOO Kochejce	
		a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
1	Stan roślin przed zimą (skala 9 ^o)	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
2	Stan roślin po zimie (skala 9 ^o)	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
3	Martwe rośliny (% martwych roślin)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	Termin kłoszenia (data)	05.05.2025	07.05.2025	05.05.2025	07.05.2025	06.05.2025	08.05.2025
5	Termin dojrzałości woskowej (data)	05.07.2025	07.07.2025	01.07.2025	03.07.2025	01.07.2025	03.07.2025
6	Termin dojrzałości pełnej (data)	24.07.2025	26.07.2025	18.07.2025	19.07.2025	15.07.2025	17.07.2025
7	Wysokość roślin (cm)	163	144	157	146	165	155
8	Wyleganie w fazie dojrz. mleczonej (skala 9 ^o)	9,0	9,0	9,0	9,0	8,6	9,0
9	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9 ^o)	5,4	6,8	8,9	9,0	6,7	8,2
Porażenie przez choroby							
10	Rdza brunatna (skala 9 ^o)	6,2	-	5,4	-	4,4	-
11	Septoriozy liści (skala 9 ^o)	9,0	-	6,2	-	4,3	-
12	Mączniak prawdziwy liści (skala 9 ^o)	9,0	-	9,0	-	5,4	-
13	Masa 1000 ziaren (g)	39,9	42,3	41,9	44,2	32,5	33,0
14	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	8,8	8,9	10,7	10,2	11,4	11,0
15	Plon ziarna (dt/ha)	114,0	131,2	99,9	110,1	77,0	93,2

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki; a₂ – wysoki poziom agrotechnikiSkala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4. Żyto ozime. Plon % wzorca. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Poziom a ₁			Poziom a ₂		
		SDOO Słupia	ZSCKR Chroberz	ZDOO Kochcice	SDOO Słupia	ZSCKR Chroberz	ZDOO Kochcice
<i>Wzorzec, dt z ha</i>		<i>114,0</i>	<i>99,9</i>	<i>77,0</i>	<i>131,2</i>	<i>110,1</i>	<i>93,2</i>
1	KWS DOLARO F ₁	111	109	.*	108	103	.*
2	DAŃKOWSKIE SKAND	88	88	88	84	89	89
3	KWS JETHRO F ₁	111	104	107	107	99	110
4	KWS TAYO F ₁	109	98	111	104	102	104
5	DAŃKOWSKIE DRAGON	86	79	84	88	92	87
6	DAŃKOWSKIE KANTER	89	88	80	86	90	77
7	KWS IGOR F ₁	107	106	111	103	106	115
8	SU PERSPECTIV F ₁	117	114	117	111	112	115
9	DAŃKOWSKIE ALVARO	74	87	77	86	85	82
10	DAŃKOWSKIE KALCYT	93	86	95	88	89	85
11	GULDEN F ₁	97	98	111	98	100	106
12	KWS GILMOR F ₁	104	113	109	103	111	111
13	KWS INSPIRATOR F ₁	104	113	99	107	104	101
14	KWS PULSOR F ₁	95	107	106	100	102	105
15	DAŃKOWSKIE AVANTI	87	87	81	93	89	75
16	SU THOR F ₁	98	101	87	109	113	116
17	KWS CURSOR F ₁	111	116	104	112	112	109
18	KWS FIDALGOR F ₁	96	96	106	104	96	104
19	SU ATUM F ₁	112	109	113	107	105	103
20	ASTRANOS F ₁ CCA	111	102	116	102	100	105

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

F₁ – odmiana mieszańcowa

.* - odmiana niebadana

Tabela 5. Żyto ozime. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	a ₁					a ₂				
		2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
	<i>Wzorzec. dt z ha</i>	<u>97.0</u>	<u>67.1</u>	<u>90.4</u>	<u>82.1</u>	<u>84.8</u>	<u>111.5</u>	<u>91.8</u>	<u>105.1</u>	<u>101.7</u>	<u>102.8</u>
1	KWS DOLARO F ₁	121*	93	99	110	106	114*	101	106	108	109
2	DAŃKOWSKIE SKAND	88	93	90	90	90	87	89	95	88	91
3	KWS JETHRO F ₁	108	99	108	104	105	105	103	107	104	106
4	KWS TAYO F ₁	106	112	104	108	107	103	111	99	107	105
5	DAŃKOWSKIE DRAGON	83	86	85	84	84	89	82	83	86	82
6	DAŃKOWSKIE KANTER	86	97	89	91	90	85	99	89	91	88
7	KWS IGOR F ₁	108	101	111	105	107	107	108	109	107	110
8	SU PERSPECTIV F ₁	116	104	107	111	110	113	107	100	110	108
9	DAŃKOWSKIE ALVARO	79	88	92	83	86	85	85	92	85	87
10	DAŃKOWSKIE KALCYT	91	90	87	91	89	88	89	87	88	85
11	GULDEN F ₁	101	107	101	104	103	101	102	102	101	102
12	KWS GILMOR F ₁	108	112	108	110	109	108	107	104	108	108
13	KWS INSPIRATOR F ₁	106	110	104	107	106	105	107	111	105	109
14	KWS PULSOR F ₁	102	104	110	103	105	102	104	108	103	105
15	DAŃKOWSKIE AVANTI	85	108	-	94	-	87	91	-	88	-
16	SU THOR F ₁	96	99	-	97	-	112	106	-	109	-
17	KWS CURSOR F ₁	111	-	-	-	-	111	-	-	-	-
18	KWS FIDALGOR F ₁	98	-	-	-	-	101	-	-	-	-
19	SU ATUM F ₁	111	-	-	-	-	105	-	-	-	-
20	ASTRANOS F ₁ CCA	109	-	-	-	-	102	-	-	-	-
	Liczba doświadczeń	3	3	2	6	8	3	3	2	6	8

Wzorzec: w roku 2025,2024, 2023– średni plon z wszystkich badanych odmian

*- wyniki tylko z dwóch punktów doświadczalnych

**Tabela 6. Żyto ozime. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na przeciętnym poziomie agrotechniki – a₁ (odchylenia od wzorca)
Lata zbioru 2025, 2023-2025**

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza brunatna		Septoriozy liści	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec, (skala 9°)</i>						
1	KWS DOLARO F ₁	9	<u>5,3</u>	<u>5,4</u>	<u>5,2</u>	<u>6,3</u>
2	DAŃKOWSKIE SKAND	9	-1,6	0,5	1,3	-0,2
3	KWS JETHRO F ₁	6	-0,1	0,0	-0,5	-0,2
4	KWS TAYO F ₁	6	0,0	-0,1	0,5	0,5
5	DAŃKOWSKIE DRAGON	6	-0,8	-0,4	-0,5	0,0
6	DAŃKOWSKIE KANTER	5	0,4	0,2	0,0	0,0
7	DAŃKOWSKIE ALVARO	4	1,5	0,9	0,0	0,0
8	KWS IGOR F ₁	4	-0,1	-0,1	0,5	0,4
9	SU PERSPECTIV F ₁	4	-0,5	-0,4	0,0	0,1
10	DAŃKOWSKIE KALCYT	3	0,0	0,1	0,3	-0,1
11	DAŃKOWSKIE KALCYT	3	0,0	0,4	-0,5	-0,5
12	GULDEN F ₁	3	0,9	0,5	0,0	-0,3
13	KWS GILMOR F ₁	3	-0,6	-0,2	-0,5	-0,3
14	KWS INSPIRATOR F ₁	3	0,2	0,4	0,5	0,1
15	KWS PULSOR F ₁	3	-0,5	-0,2	-0,2	-0,1
16	DAŃKOWSKIE AVANTI	2	0,7	-	-0,2	-
17	SU THOR F ₁	2	0,0	-	-0,2	-
18	KWS CURSOR F ₁	1	0,0	-	-0,2	-
19	KWS FIDALGOR F ₁	1	0,2	-	0,5	-
20	SU ATUM F ₁	1	0,0	-	-0,2	-
21	ASTRANOS F ₁ CCA	1	-1,0	-	0,3	-
Liczba doświadczeń			3	8	2	7

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: w roku 2025,2024, 2023 – wszystkie badane odmiany

Skala 9° – 9 – oznacza stan najlepszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

F₁ - odmiana mieszańcowa

Tabela 7. Żyto ozime. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wzrost (skala 9°)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)		
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	
Wzorzec									
1	KWS DOLARO F ₁	9	8,6	8,9	7,0	162	160	38,1	37,5
2	DAŃKOWSKIE SKAND	9	-	-	0,2	-7	-10	-0,3	-0,9
3	KWS JETHRO F ₁	6	0,4	0,1	0,0	5	9	1,4	1,1
4	KWS TAYO F ₁	6	0,4	0,1	0,0	2	1	0,1	0,1
5	DAŃKOWSKIE DRAGON	5	0,4	0,1	-0,3	-3	-2	-0,2	0,5
6	DAŃKOWSKIE KANTER	4	0,4	0,1	-0,3	9	12	-0,9	-0,7
7	KWS IGOR F ₁	4	0,4	0,1	0,3	11	14	1,5	0,2
8	SU PERSPECTIV F ₁	4	0,4	0,1	-0,2	-9	-4	-1,5	-1,2
9	DAŃKOWSKIE ALVARO	3	0,4	0,1	0,8	-4	-5	0,1	1,1
10	DAŃKOWSKIE KALCYT	3	0,4	0,1	0,2	9	14	-2,2	-1,2
11	GULDEN F ₁	3	0,4	0,1	0,3	3	3	0,0	-0,6
12	KWS GILMOR F ₁	3	0,4	0,1	0,5	-3	-1	1,4	2,4
13	KWS INSPIRATOR F ₁	3	0,4	0,1	0,7	-3	-3	-1,7	-1,3
14	KWS PULSOR F ₁	3	-0,1	0,0	-0,3	-9	-8	0,1	0,2
15	DAŃKOWSKIE AVANTI	2	-1,1	-0,4	-0,5	-4	-6	-1,1	0,2
16	SU THOR F ₁	2	0,4	-	0,0	6	-	-0,2	-
17	KWS CURSOR F ₁	2	-2,6	-	-0,7	-8	-	0,3	-
18	KWS FIDALGOR F ₁	1	0,4	-	-0,5	-5	-	0,2	-
19	SU ATUM F ₁	1	0,4	-	-0,8	-5	-	-0,4	-
20	ASTRANOS F ₁ CCA	1	-1,6	-	0,0	5	-	1,2	-
		1	0,4	-	0,8	5	-	4,0	-
Liczba doświadczeń			1	6	3	3	8	3	8

Wzorzec: w roku 2025,2024,2023 – wszystkie badane odmiany

Skala 9° – 9 – oznacza stan najlepszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

F₁ - odmiana mieszańcowa

Tabela 8. Żyto ozime. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wzrost (skala 9°)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzałości młecznej	przed zbiorem	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Poziom agrotechniki a₂								
Wzorzec								
1	KWS DOLARO F ₁	9	2,0	8,0	148	145	39,8	40,4
2	DAŃKOWSKIE SKAND	9	-	0,2	-10	-10	0,1	-0,8
3	KWS JETHRO F ₁	6	0,0	0,3	7	11	0,6	0,7
4	KWS TAYO F ₁	6	0,0	-0,3	-1	-1	-0,3	-0,1
5	DAŃKOWSKIE DRAGON	5	0,0	-0,2	0,1	0	0,9	0,4
6	DAŃKOWSKIE KANTER	4	0,0	-0,7	10	12	-0,1	-0,0
7	KWS IGOR F ₁	4	0,0	0,2	10	10	1,6	0,4
8	SU PERSPECTIV F ₁	4	0,0	0,0	-7	-2	-0,8	-0,8
9	DAŃKOWSKIE ALVARO	4	0,0	0,3	-6	-6	-0,4	0,6
10	DAŃKOWSKIE KALCYT	3	0,0	-0,2	13	15	-1,9	-0,7
11	GULDEN F ₁	3	0,0	0,5	1	3	-0,3	-1,3
12	KWS GILMOR F ₁	3	0,0	0,7	-4	2	1,5	1,9
13	KWS INSPIRATOR F ₁	3	0,0	0,0	-4	-6	-1,1	-1,3
14	KWS PULSOR F ₁	3	0,0	0,0	-8	-9	-0,1	0,6
15	DAŃKOWSKIE AVANTI	3	0,0	-0,7	-3	-6	-1,2	0,2
16	SU THOR F ₁	2	0,0	0,0	12	-	-0,6	-
17	KWS CURSOR F ₁	2	0,0	-0,3	-7	-	1,1	-
18	KWS FIDALGOR F ₁	1	0,0	-0,5	-4	-	0,4	-
19	SU ATUM F ₁	1	0,0	-0,5	-2	-	-0,9	-
20	ASTRANOS F ₁ CCA	1	0,0	0,7	-3	-	-0,3	-
Liczba doświadczeń			8	3	8	3	8	3

Wzorzec: w roku 2025,2024,2023 – wszystkie badane odmiany

Skala 9° – 9 – oznacza stan najlepszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

F₁ - odmiana mieszańcowa

Wykaz odmian żyta ozimego znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
POPULACYJNE		
1	AMILO ^{x/}	1989
2	ANTONIŃSKIE	2013
3	ARMAND ^x	2011
4	DAŃKOWSKIE ALVARO	2022
5	DAŃKOWSIKE AMBER	2010
6	DAŃKOWSKIE AVANTI	2023
7	DAŃKOWSKIE CHANTAL	2025
8	DAŃKOWSKIE DIAMENT ^{x/}	2005
9	DAŃKOWSKIE DRAGON	2020
10	DAŃKOWSKIE GRANAT	2015
11	DAŃKOWSKIE HADRON	2016
12	DAŃKOWSKIE KALCYT	2022
13	DAŃKOWSKIE KANTER	2021
14	DAŃKOWSKIE RUBIN	2013
15	DAŃKOWSKIE SKAND	2017
16	DAŃKOWSKIE TURKUS	2016
17	DOMI ^x	2008
18	HORYZO	2011
19	INSPECTOR	2017
20	PIASTOWSKIE	2017
21	POZNAŃSKIE	2015
22	REFLEKTOR	2018
23	SM TEMISTO	2021
24	STANKO ^x	2007
25	FARMALEO F ₁	2025
26	GULDEN F ₁	2022
27	KWS BERADO F ₁	2019
28	KWS BRITOR F ₁	2025
29	KWS CURSOR F ₁	2024
30	KWS DOLARO F ₁	2016
31	KWS FIDALGOR F ₁	2024
32	KWS FLORANO F ₁	2016
33	KWS GILMOR F ₁	2022
34	KWS IDENTOR F ₁	2022
35	KWS IGOR F ₁	2021
36	KWS INITIATOR F ₁	2021
37	KWS INSPIRATOR F ₁	2022
38	KWS JETHRO F ₁	2019
39	KWS PULSOR F ₁	2022
40	KWS ROTOR F ₁	2021
41	KWS SERAFINO F ₁	2017
42	KWS TAYO F ₁	2019
43	KWS TREBIANO F ₁	2018
44	KWS VALENTOR F ₁	2025
45	KWS VINETTO F ₁	2017
46	SU ARVID F ₁	2016
47	SU ATUM F ₁	2024

48	SU DREAMER	F ₁	2020
49	SU EINAR	F ₁	2025
50	SU FENN	F ₁	2025
51	SU FERGUSSON	F ₁	2025
52	SU IVAR	F ₁	2024
53	SU PERFORMER	F ₁	2014
54	SU PERSPECTIV	F ₁	2021
55	SU THOR	F ₁	2023
56	TUR	F ₁	2013
KRÓTKOSŁOME			
57	KWS EREBOR	F ₁	2025
SKŁADNIKI ODMIAN MIESZAŃCOWYCH			
58	KWS AB161R ^{xx/}		2018
59	KWS AB162R ^{xx/}		2018
60	KWS AB193 R ^{xx/}		2022
61	KWS AB194 R ^{xx/}		2022
62	KWS AB211R ^{xx/}		2024
63	KWS AB212R ^{xx/}		2024
64	KWS AB214 R ^{xx/}		2025
65	KWS AB215 R ^{xx/}		2025
66	LO1019P ^{xx/}		2017
67	LO1053P ^{xx/}		2022
68	LO1066P ^{xx/}		2022
69	LO1068P ^{xx/}		2021
70	LO1095 P ^{xx/}		2023
71	LO1104 N ^{xx/}		2022
72	LO1104 P ^{xx/}		2023
73	LO1122N ^{xx/}		2024
74	LO2002 N ^{xx/}		2022
75	LO2006N ^{xx/}		2022
76	LO3002N ^{xx/}		2024
77	LO3004N ^{xx/}		2025
78	LSR10043 ^{xx/}		2023
79	LSR10045 ^{xx/}		2024
80	LSR10046 ^{xx/}		2023
81	LSR10049 ^{xx/}		2024
82	LSR10050 ^{xx/}		2024
83	LSR129 ^{xx/}		2019
84	LSR136 ^{xx/}		2017
85	LSR90002 ^{xx/}		2024
POPULACYJNE NA ZIELONKĘ			
86	PASTAR ^{x/}		1980
87	ROLFEED		2023
88	ROLPOWER		2023

^{x/} - odmiana niebadana w latach 2021-2024

^{xx/} - odmiana nie podlega badaniom wartości gospodarczej

Charakterystyka odmian żyta ozimego wpisanego do Krajowego rejestru w roku 2024

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

KWS CURSOR

Odmiana mieszańcowa, trójkomponentowa (z systemem „Pollen Plus”), przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę żdźbłą - dość duża, na choroby podstawy żdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną rynchosporiozę i septoriozy liści - średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania dość duża, zawartość białka mała. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego duża do bardzo dużej, końcowa temperatura kleikowania bardzo wysoka. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

KWS FIDALGOR

Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa (z systemem „Pollen Plus”), przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę brunatną -dość duża, na choroby podstawy żdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę żdźbłą, rynchosporiozę i septoriozy liści - średnia. Rośliny dość niskie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania średnia, zawartość białka mała. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego duża, końcowa temperatura kleikowania wysoka do bardzo wysokiej. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

SU ATUM

Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na choroby podstawy żdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żdźbłą, rynchosporiozę i septoriozy liści - średnia. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypanym duże. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania średnia, zawartość białka dość duża. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego średnia, końcowa temperatura kleikowania wysoka do bardzo wysokiej. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Jęczmień ozimy

Uwagi ogólne

Obecnie Krajowy rejestr liczy 52 odmian jęczmienia ozimego. Dominują w nim odmiany wielorzędowe pastewne (40). Znacznie mniej jest odmian dwurzędowych (12), a wśród nich dwie o typie browarnym. W sezonie wegetacyjnym 2024/2025 doświadczenia z tym gatunkiem w systemie PDO założono w trzech punktach: SDOO Słupia, ŚODR Modliszewice oraz ZSCKR Chroberz.

W zestawieniach uwzględniono 18 odmian, które były badane we wszystkich punktach doświadczalnych na terenie województwa świętokrzyskiego. Ze względu na rosnące zainteresowanie tym gatunkiem, postanowiono zamieścić informacje o wynikach przeprowadzonych badań w niniejszym opracowaniu.

Wyniki uzyskane z doświadczeń PDO z jęczmieniem ozimym posłużyły do utworzenia dla tego gatunku Listy Odmian Zalecanych (LOZ) w naszym województwie. W roku 2026 liczy 6 odmian.

Wyniki doświadczeń

W roku 2025 średni plon jęczmienia ozimego na poziomie a_1 dla punktów doświadczalnych wyniósł **102,6 dt/ha**.

Najwyższy plon uzyskano w SDOO Słupia na poziomie a_1 **120,8 dt/ha**, a na poziomie a_2 **144,1 dt/ha**. Niższe plony uzyskano w punkcie doświadczalnym ŚODR Modliszewice na poziomie a_1 **98,0 dt/ha**, a na poziomie a_2 **109,2 dt/ha**. Najniższe plony uzyskano w ZSCKR Chroberz na poziomie a_1 **89,0 dt/ha**, a na poziomie a_2 **97,7 dt/ha**.

Z badanych odmian w 2025 na poziomie a_1 najwyższe plony uzyskały: **KWS Morris 108% wzorca, KWS Exquis 107 % wzorca, Julia 104% wzorca, RGT Mela 103 % wzorca, Venezia 102 % wzorca**, natomiast na poziomie a_2 największym potencjałem plonotwórczym wykazały się odmiany: **KWS Morris 109 % wzorca, Julia 106 % wzorca, KWS Exquis 104 % wzorca, Finezja i RGT Mela po 103 % wzorca, KWS Tolanis i Winnie równo po 102 % wzorca**.

Z chorób grzybowych wystąpiły: ramularia, rdza jęczmienia. Odmianami najlepiej odpornymi na ramularię okazały się: **SU Majella, Finezja, Winnie**, natomiast słabszą odporność na rdzę jęczmienia wykazały odmiany: **Jakubus, SU Hetti, RGT Alessia, SU Elsa**. Na patogen mączniaka prawdziwego liści najbardziej wrażliwe odmiany to: **KWS Exquis, Lady, SU Elsa**.

Tabela 1. Jęczmień ozimy. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpi- sania do Krajowego rejestr	Rok włącze- nia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4	5
1	JAKUBUS	2017		DE	Saaten - Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
2	KWS MORRIS	2020	2025	DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
3	FINEZJA	2022		PL	SZB Polska sp. z o.o. sp. j. ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań
4	JULIA	2022	2025	DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70 ;62-100 Wągrowiec
5	RGT MELA	2022	2025	DE	RAGT Semences Polska sp. z o.o ul. Marii Skłodowskiej- Curie 83a; 87-100 Toruń
6	SU HETTI	2022		DE	Saaten- Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
7	SU LAUBELLA	2022		DE	Saaten- Union Polska sp. z o.o ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
8	TEUTO	2022		DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
9	TURBO	2022		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 ; 99-307 Strzelce
10	KWS EXQUIS	2023	2025	FR	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
11	KWS TOLANIS	2023		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
12	LADY	2023	2025	DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
13	SU MAJELLA	2023		DE	Saaten- Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
14	WINNIE	2023	2025	DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
15	KWS LIBRIS	2024		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
16	RGT ALESSIA	2024		DE	RAGT Semences Polska sp.z o.o ul.Marii Skłodowskiej-Curie 83a 87-100 Toruń
17	SU ELSA	2024		DE	Saaten-Union Polska sp.o.o ul.Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
18	VENEZIA	2024		AT	Saatbau Polska sp. z o.o Ul.Żytnia1 55-300 Środa Śląska

Tabela 2. Jęczmień ozimy. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Stupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
Powiat	Jędrzejów	Końskie	Pińczów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowo-pastewny mocny	Pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III a	II
pH gleby w KCl	6,2	5,0	6,9
Przedplon	Groch siewny	Bobik	Rzepak ozimy
Data siewu	10.10.2024	17.10.2024	18.10.2024
Obsada nasion (szt/m ²)	300	350	300
Data zbioru	20.07.2025	21.07.2025	21.07.2025
Nawożenie mineralne			
N na poziomie a ₁ (kg/ha)	95	98	95
N na poziomie a ₂ (kg/ha)	135	138	135
P₂O₅ (kg/ha)	50	60	50
K₂O (kg/ha)	75	90	75
Nawożenie do listne preparatami wieloskład. na poziomie a ₂ (na ha)	I – Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn - 5l+ 1l II – Basfoliar 36 Extra – 5l	I – Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 5l + 1,5l II – Basfoliar 36 Extra – 5l	I – Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn - 5l + 1l II – Basfoliar 36 Extra – 5l
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS
Herbicyd (l/ha)	Bacara Trio 516 SC – 0,45l Mustang Forte 195 SE - II	Axial 50 EC+ Granstar Ultra SX 50 - 0,9l+55g	Bacara Trio 516 SC - 0,45l Mustang Forte 195 SE - II
Insektycyd (l/ha)	Cyperkill Max 500SC – 0,05l Karate Zeon 050CS – 0,1l	Inazuma 130WG - 0,15kg Cyperkill Max 500 SC - 0,05l	Cyperkill Max500 EC - 0,05l Karate Zeon 050 CS - 0,1l
(tylko na poziomie a₁)			
Fungicyd – I zabieg (l/ha)	Soligor 425EC - 0,8l	Forapro 425EC - 1l	AscraXpro 260 EC - 1,2l
Fungicyd – II zabieg (l/ha)	Delaro 325 SC - 1l	Ascra Xpro260EC - 1,2l	Delaro 325 SC - 1l
Regulator wzrostu (l/ha)	Cerone 480 SL - 1,5l	Windsar250 EC - 0,6l	Cerone 480 SL - 1,5

Tabela 3. Jęczmień ozimy. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp	Cecha	SDOO Stupia		ŚODR Modliszewice		ZSCKR Chroberz	
		a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
1	Stan roślin przed zimą (skala 9 ^o)	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
2	Stan roślin po zimie (skala 9 ^o)	8,0	8,0	9,0	9,0	9,0	9,0
3	Martwe rośliny (% martwych roślin)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	Termin kłoszenia (data)	05.05.2025	07.05.2025	09.05.2025	11.05.2025	05.05.2025	07.05.2025
5	Termin dojrzałości woskowej (data)	17.06.2025	19.06.2025	22.06.2025	24.06.2025	16.06.2025	18.06.2025
6	Termin dojrzałości pełnej (data)	03.07.2025	05.07.2025	07.07.2025	09.07.2025	30.06.2025	02.07.2025
7	Wysokość roślin (cm)	111	102	100	92	104	96
8	Wyleganie w fazie dojrz. młecznej (skala 9 ^o)	7,1	8,7	9,0	9,0	9,0	9,0
9	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9 ^o)	6,7	8,2	7,4	7,2	7,0	5,8
Porażenie przez choroby							
10	Ramularia (skala 9 ^o)	6,5	-	7,9	-	4,2	-
11	Plamistość siatkowa (skala 9 ^o)	9,0	-	9,0	-	9,0	-
12	Mączniak prawdziwy liści (skala 9 ^o)	7,5	-	8,8	-	9,0	-
13	Rdza jęczmienia (skala 9 ^o)	7,1	-	6,6	-	4,3	-
14	Masa 1000 ziaren (g)	61,3	64,1	62,6	67,0	59,4	61,7
15	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	8,3	8,9	8,3	8,3	8,3	8,1
16	Plon ziarna (dt/ha)	120,8	144,1	98,0	109,2	89,0	97,7

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki; a₂ – wysoki poziom agrotechnikiSkala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny.

Tabela 4. Jęczmień ozimy. Plon % wzorca. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Poziom a ₁			Poziom a ₂		
		SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
	<u>Wzorzec dt/ha</u>	<u>120,8</u>	<u>98,0</u>	<u>89,0</u>	<u>144,1</u>	<u>109,2</u>	<u>97,7</u>
1	JAKUBUS	94	100	99	102	100	99
2	KWS MORRIS	104	117	102	106	116	105
3	FINEZIA */	85	102	109	95	106	112
4	JULIA	110	100	99	110	105	100
5	RGT MELA	107	98	104	104	102	102
6	SU HETTI	100	96	98	97	93	100
7	SU LAUBELLA */	73	95	106	83	91	103
8	TEUTO	98	96	98	94	94	104
9	TURBO	97	95	96	100	98	95
10	KWS EXQUIS	113	105	102	103	105	104
11	KWS TOLANIS	101	102	96	102	104	101
12	LADY	98	98	100	100	100	102
13	SU MAJELLA	101	94	97	98	90	94
14	WINNIE	99	97	104	103	101	101
15	KWS LIBRIS	103	98	102	95	95	101
16	RGT ALESSIA	104	112	86	99	107	85
17	SU ELSA	108	99	96	104	95	96
18	VENEZIA	105	94	107	103	99	98

*/ - odmiana dwurzędowa

Tabela 5. Jęczmień ozimy. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024

Lp	Odmiana	Zimotrwałość (skala 9 ^o)	a ₁			a ₂		
			2025	2024	2024-2025	2025	2024	2024-2025
<i>Wzorzec, dt z ha</i>								
1	JAKUBUS	5,0	102,6	76,6	89,6	117,0	92,0	104,5
2	KWS MORRIS	4,5	97	88	93	101	96	99
3	FINEZIA */	5,0	108	109	108	109	106	107
4	JULIA	4,5	97	102	99	103	97	101
5	RGT MELA	5,0	104	102	103	106	104	105
6	SU HETTI	5,0	103	104	103	103	108	105
7	SU LAUBELLA */	5,0	98	96	98	96	98	97
8	TEUTO	4,5	90	93	91	91	97	94
9	TURBO	5,0	97	101	99	96	98	97
10	KWS EXQUIS	5,0	96	98	97	98	94	96
11	KWS TOLANIS	5,0	107	106	107	104	109	106
12	LADY	4,5	100	93	97	102	101	102
13	SU MAJELLA	4,5	98	105	101	101	100	100
14	WINNIE	5,0	98	96	97	94	87	91
15	KWS LIBRIS	4,5	100	107	103	102	106	103
16	RGT ALESSIA	4,5	101	-	-	97	-	-
17	SU ELSA	5,0	101	-	-	98	-	-
18	VENEZIA	5,0	101	-	-	99	-	-
Liczba doświadczeń			3	3	6	3	3	6

*/ - odmiana dwurzędowa

Wzorzec: w roku 2025,2024 – wszystkie badane odmiany

Zimotrwałość wg „Listy Opisowej Odmian 2025, COBORU”.

Tabela 7. Jęczmień ozimy. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzałości mlecznej		przed zbiorem		2025	2024-2025	2025	2024-2025
			2025	2024-2025	2025	2024-2025	2025	2024-2025	2025	2024-2025
Wzorzec										
Poziom agrotechniki a₁										
			<u>7,1</u>	<u>8,1</u>	<u>7,0</u>	<u>6,4</u>	<u>105</u>	<u>101</u>	<u>61,0</u>	<u>55,3</u>
1	JAKUBUS	2	-1,1	-0,6	-2,0	-1,4	1	-1	-5,1	-5,9
2	KWS MORRIS	2	-1,1	-0,6	-0,2	-0,5	-2	-2	-6,0	-4,4
3	FINEZJA */	2	-0,1	-0,1	0,1	-0,1	-4	-4	3,9	4,2
4	JULIA	2	-0,6	-0,3	0,1	0,2	-3	-2	0,4	0,1
5	RGT MELA	2	0,9	0,5	0,0	0,4	1	4	3,2	0,9
6	SU HETTI	2	1,9	1,0	1,5	0,7	-6	-5	0,7	1,3
7	SU LAUBELLA */	2	-1,6	-0,8	-2,7	-1,0	-12	-11	-0,5	1,0
8	TEUTO	2	-0,6	-0,3	-0,9	-0,3	3	4	-2,9	0,1
9	TURBO	2	-2,1	-1,1	-0,7	-0,7	7	4	-3,4	-1,6
10	KWS EXQUIS	2	1,9	1,0	1,5	1,2	-14	-13	-5,3	-5,2
11	KWS TOLANIS	2	1,9	1,0	0,3	-0,2	4	4	2,4	2,0
12	LADY	2	-1,6	-0,8	0,3	-0,5	4	4	-2,0	-1,1
13	SU MAJELLA	2	1,9	1,0	1,8	1,1	10	9	1,6	1,1
14	WINNIE	2	0,4	0,2	0,6	1,0	7	8	-0,8	0,8
15	KWS LIBRIS	1	0,4	-	0,3	-	-5	-	5,3	-
16	RGT ALESSIA	1	0,9	-	1,1	-	3	-	4,3	-
17	SU ELSA	1	0,4	-	0,8	-	9	-	2,3	-
18	VENEZIA	1	-1,6	-	-2,2	-	-2	-	1,6	-
Liczba doświadczeń			1	4	3	4	3	6	3	6

Wzorzec: w roku 2025 – wszystkie badane odmiany

Skala 9° – 9 – oznacza stan najlepszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

*/ - odmiana dwurzędowa

Tabela 8. Jęczmień ozimy. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wyłęganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzałości mlecznej		przed zbiorem		2025	2024-2025	2025	2024-2025
			2025	2024-2025	2025	2024-2025	2025	2024-2025	2025	2024-2025
Poziom agrotechniki a₂										
Wzorzec			8,7	8,9	7,1	5,9	97	92	64,3	59,0
1	JAKUBUS	2	-0,2	-0,1	-1,6	-1,4	0	-1	-6,2	-5,2
2	KWS MORRIS	2	0,3	0,2	0,6	0,5	-1	-2	-4,4	-3,3
3	FINEZJA */	2	-0,2	-0,1	0,3	-0,5	0	-4	3,6	3,0
4	JULIA	2	0,3	0,2	0,1	0,2	-3	-1	-0,7	0,3
5	RGT MELA	2	0,3	0,2	-0,2	0,6	2	5	2,0	1,0
6	SU HETTI	2	0,3	0,2	0,9	0,6	-7	-7	0,2	0,5
7	SU LAUBELLA */	2	-1,7	-0,9	-2,6	-1,7	-11	-10	1,5	1,6
8	TEUTO	2	-0,2	-0,1	-1,9	-0,8	1	3	-3,4	-0,8
9	TURBO	2	-0,2	-0,1	-0,7	-1,0	3	3	-4,8	-2,8
10	KWS EXQUIS	2	0,3	0,2	1,1	0,5	-14	-12	-4,6	-4,1
11	KWS TOLANIS	2	0,3	0,2	0,3	0,1	6	5	2,6	1,3
12	LADY	2	-0,7	0,4	0,3	0,3	5	5	-3,6	-2,4
13	SU MAJELLA	2	0,3	0,2	1,8	1,3	8	7	1,2	0,4
14	WINNIE	2	0,3	0,2	-0,7	0,3	9	8	0,3	2,4
15	KWS LIBRIS	1	0,3	-	0,6	-	-5	-	5,6	-
16	RGT ALESSIA	1	0,3	-	1,4	-	4	-	7,0	-
17	SU ELSA	1	0,3	-	1,1	-	6	-	1,0	-
18	VENEZIA	1	0,3	-	-0,7	-	-2	-	2,4	-
Liczba doświadczeń			1	4	3	4	3	6	3	6

Wzorzec: w roku 2025 – wszystkie badane odmiany */-odmiana dwurzędowa

Skala 9° – 9 – oznacza stan najlepszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

Wykaz odmian jęczmienia ozimego znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Zimotrwałość (skala 9°)	Rok rejestracji
<i>wielorzędowe pastewne</i>			
1	ARENIA ^{x/}	-	2016
2	BARTOSZ ^{x/}	-	2006
3	BOHUN	5,0	2021
4	ESPRIT	4,5	2021
5	GIEWONT	5,5	2021
6	IMPALA	5,5	2018
7	JAKUBUS	5,0	2017
8	JULIA	4,5	2022
9	KOBUZ ^{x/}	-	2013
10	KWS ASTAIRE	5,0	2017
11	KWS EXQUIS	5,0	2023
12	KWS FLEMMING	5,0	2019
13	KWS HIGGINS	4,5	2017
14	KWS KOSMOS	5,0	2015
15	KWS LIBRIS	4,5	2024
16	KWS MORRIS	4,5	2020
17	KWS TOLANIS	5,0	2023
18	LADY	4,5	2023
19	MAYBRIT ^{x/}	-	2006
20	MELIA	5,5	2019
21	MIRABELLE	5,0	2018
22	NELE ^{x/}	-	2016
23	PICASSO	5,0	2021
24	QUADRIGA	5,0	2015
25	RGT ALESSIA	4,5	2024
26	RGT MELA	5,0	2022
27	SCARPIA ^{x/}	-	2007
28	SENTA	4,5	2021
29	SU ELSA	5,0	2024
30	SU HETTI	5,0	2022
31	SU JULE	5,0	2018
32	SU MAJELLA	4,5	2023
33	SU MIDNIGHT	5,0	2021
34	TAJFUN	4,0	2021
35	TEUTO	4,5	2022
36	TURBO	5,0	2022
37	VENEZIA	5,0	2024
38	WINNIE	5,0	2023
39	YUKON	5,5	2018

40	ZENEK	5,5	2013
<i>dwurzędowe pastewne</i>			
41	ALEKSANDRA	4,5	2021
42	BORDEAUX	4,5	2021
43	BROSZA ^{x/}	-	2015
44	FINEZJA	5,0	2022
45	LAUTETIA	4,5	2020
46	LG CASTING	4,0	2021
47	PADURA	4,5	2021
48	SU LAUBELLA	5,0	2022
49	SU VIRENI ^x	-	2014
50	ZITA	5,0	2017
<i>dwurzędowe browarne</i>			
51	SONJA	4,5	2023
52	SUEZ	4,0	2021

^{x/}- odmiana niebadana w latach 2022-2024

Charakterystyka odmian jęczmienia ozimego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2024

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

KWS LIBRIS

Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość na tle gatunku prawie średnia (4,5⁰). Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i rynchosporiozę – średnia, na ciemnobrunatną plamistość - dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość mała. Zawartość białka w ziarnie przeciętna. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

RGT ALESSIA

Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Zimotrwałość na tle gatunku prawie średnia (4,5⁰). Odporność na mączniaka prawdziwego - dość duża, na plamistość siatkową i rynchosporiozę - średnia, na rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość - dość mała. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

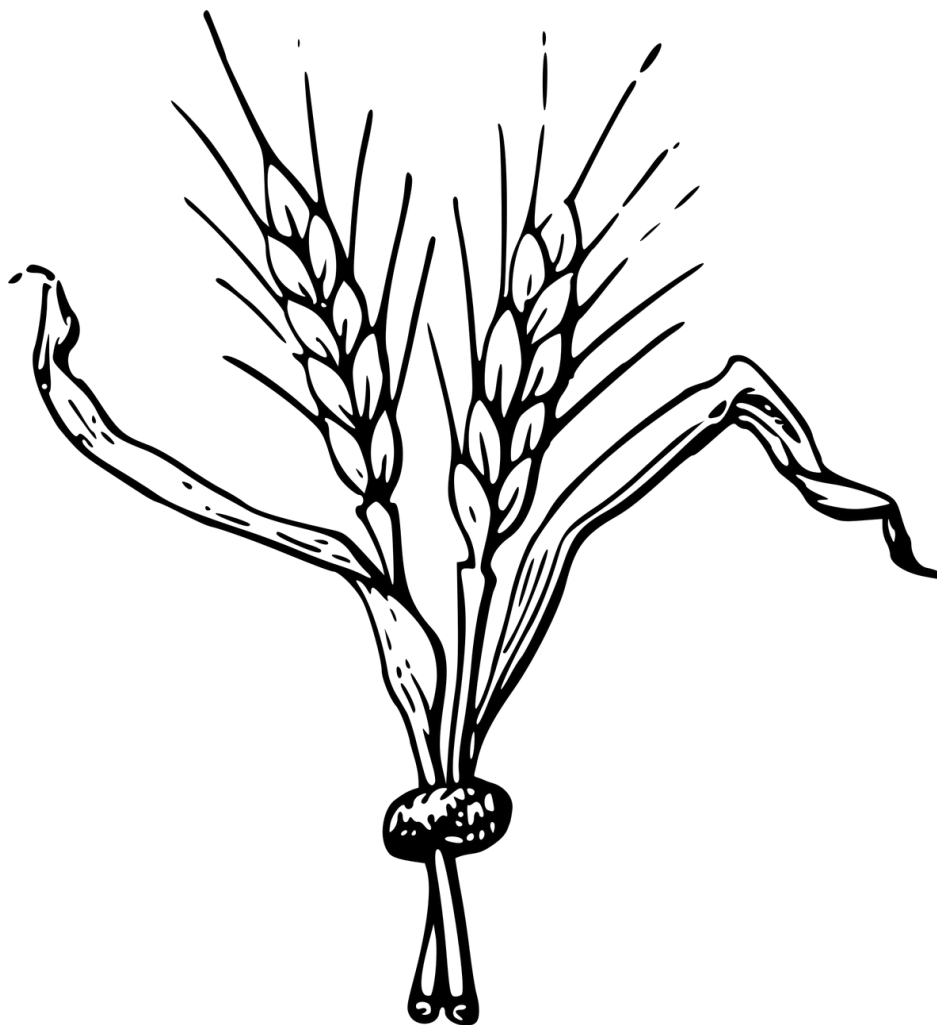
SU ELSA

Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5⁰). Odporność na rynchosporiozę - dość duża, na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość - średnia. Rośliny wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania prze-

ciętny. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsylnym dość mała. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

WENEZIA

Odmiana wielorzędowa typu pastewnego. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5⁰). Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i rynchosporiozę – średnia, na ciemnobrunatną plamistość - dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren, gęstość ziarna w stanie zsylnym średnia. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

Pszenica jara

Uwagi ogólne

Obecnie Krajowy rejestr liczy 60 odmian pszenicy jarej, w większości pochodzą one z krajowej hodowli. W Krajowym rejestrze 1 odmiana należy do grupy technologicznej elitarniej (E), 52 do grupy jakościowej (A), 7 do grupy chlebowej (B). Obecnie nie ma żadnej zarejestrowanej odmiany z grupy odmian pastewnych (C).

Krajowy rejestr pszenicy jarej zawiera szeroki zestaw odmian dający producentowi możliwość doboru najbardziej odpowiedniej z nich, nadającej się do uprawy w konkretnych warunkach przyrodniczych.

W roku 2025 na terenie województwa świętokrzyskiego założono trzy doświadczenia z odmianami pszenicy jarej. Zlokalizowane one były w SDOO Słupia, ŚODR Modliszewice oraz w ZSCKR Chroberz. W doświadczeniach badano 17 odmian pszenicy jarej zwyczajnej.

Lista Odmian Zalecanych dla województwa świętokrzyskiego ustalana jest od 2005 roku. W roku 2026 liczy 7 odmian.

Wyniki doświadczeń

W sezonie 2025 średni plon wzorca na poziomie a_1 dla punktów doświadczalnych wyniósł **64,5 dt/ha** i był wyższy za ostatnie trzylecie o **11,4 dt/ha**.

Największe plony pszenicy jarej uzyskano w SDOO Słupia na poziomie a_1 **101,5 dt/ha**, a na poziomie a_2 **115,1 dt/ha**, niższe plony uzyskano w ŚODR Modliszewice na poziomie a_1 **46,9 dt/ha**, a na poziomie a_2 **55,8 dt/ha**, natomiast najniższe plony uzyskano w ZSCKR Chroberz na poziomie a_1 **45,2 dt/ha**, a na poziomie intensywnym a_2 **52,1 dt/ha**.

Pszenica jara w sezonie wegetacyjnym 2025 plonowała najwyżej spośród ostatnich trzech lat. Do odmian najwyżej plonujących zaliczamy na poziomie a_1 : **Copacabana 107 % wzorca, KWS Facette, Stachus, Patricia^o** oraz **Akcesja** równo po **103 % wzorca**. Na poziomie a_2 : **Copacabana 106 % wzorca, Stachus 103 % wzorca** oraz **Akcesja 103 % wzorca**.

Analiza trzyletnich wyników badań wskazuje, że na wyróżnienie zasługują odmiany: **WPB Pebbles, Aplauz, Florentyna, Klaudyna, Konstancja** oraz **Stachus**.

W roku 2025 wyleganie roślin przed zbiorem wystąpiło tylko w SDOO Słupia w średnim nasileniu. Odmiany najbardziej podatne na wyleganie w minionym sezonie to: **Atrakcja, WPB Pebbles, KWS Dorium, Konstancja** oraz **Pelagia**.

Porażenie pszenicy jarej przez choroby grzybowe w sezonie było różne na terenie województwa świętokrzyskiego. W największym nasileniu wystąpiła rdza brunatna oraz septoriozy liści. Odmianami najmniej odpornymi na septoriozy liści okazały się: **Florentyna, Klaudyna, Stachus, Patricia^o** oraz **Akcesja**. Na rdzę brunatną odmianami najbardziej podatnymi okazały się: **WPB Pebbles, Akcesja, KWS Dorium** oraz **Aplauz**. Mniejsze porażenie wystąpiło brunatną plamistością liści, a odmianami które okazały się brakiem porażenia tą chorobą były odmiany: **KWS Dorium, Aplauz** oraz **Akcesja**.

Tabela 1. Pszenica jara. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4	5
1	KWS FACETTE	2024		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice ul. Słowiańska 5 ; 57-150 Prusy
2	ATRAKCJA	2018		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
3	KWS DORIUM	2021	2024	DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice ul. Słowiańska 5 ; 57-150 Prusy
4	WPB PEBBLES ^o	2021	2023	NL	Seed Brokers & Consultants Piotr Szyld ul. Cieszyńska 11; 62-800 Kalisz
5	APLAUZ	2022	2024	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
6	FLORENTYNA	2022	2025	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
7	KLAUDYNA	2023	2025	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
8	KONSTANCJA	2023		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
9	STACHUS	2023	2025	PL	SZB Polska sp. z o.o. sp. j. ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań
10	COPACABANA	2024	2025	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
11	MAGADAN	2024		PL	SZB Polska sp. z o.o. sp. j. ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań
12	PATRICIA ^o	2024		FR	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
13	PAMIANA	2025		PL	Małopolska Hodowla Roślin Spółka z o.o. ul. Zbożowa 4; 30-002 Kraków
14	PELAGIA	2025		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
15	PORFIRYNA	2025		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
16	AKCESJA	2025		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
17	CONATA	2025		FR	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan

o/ - odmiana o kłosie ościstym

Tabela 2. Pszemica jara. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Stupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
Powiat	Jędrzejów	Końskie	Pińczów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowo-pastewny mocny	Pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III b	II
pH gleby w KCl	6,4	5,0	6,9
Przedplon	Groch siewny	Rzepak ozimy	Rzepak ozimy
Data siewu	21.03.2025	03.04.2025	08.04.2025
Obsada nasion (szt/m ²)	450	450	450
Data zbioru	14.08.2025	20.08.2025	19.08.2025
Nawożenie mineralne			
N na poziomie a ₁ (kg/ha)	125	125	125
N na poziomie a ₂ (kg/ha)	165	165	165
P ₂ O ₅ (kg/ha)	50	50	50
K ₂ O (kg/ha)	75	75	75
Nawożenie dolistne preparatami wieloskład. na poziomie a ₂ (na ha)	I – Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 5 +1 II – Basfoliar 36 Extra – 5	I – Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 5 +1,5 II – Basfoliar 36 Extra – 5	I – Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 5 +1 II – Basfoliar 36 Extra – 5
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS
Herbicyd (na ha)	Mustang Forte 195 SE – 0,8l	Granstar Ultra SX 50 EW - 48g	Mustang Forte 195 SE – 0,8l
Insektycyd (l/ha)	Cyperkill Max 500 EC – 0,05 Cyperkill Max 500 EC – 0,05 Karate Zeon 050 CS – 0,1	Cyperkill Max 500 EC – 0,05 Karate Zeon 050 CS – 0,1	Cyperkill Max 500 EC – 0,05 Karate Zeon 050 CS – 0,1
(tylko na poziomie a₁)			
Fungicyd – I zabieg (l/ha)	Ascra Xpro 260 EC – 1,5	Ascra Xpro 260 EC – 1,5	Ascra Xpro 260 EC – 1,5
Fungicyd – II zabieg (l/ha)	Delaro 325 SC - 1	Delaro 325 SC - 1	Delaro 325 SC - 1
Regulator wzrostu (l/ha)	Cerone 480 SL – 0,75	Cerone 480 SL – 0,75	Cerone 480 SL – 0,75

Tabela 3. Pšenica jara. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp	Cecha	SDOO Słupia		ŚODR Modliszewice		ZSCKR Chroberz	
		a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
1	Termin kłoszenia (data)	05.06.2025	07.06.2025	12.06.2025	14.06.2025	08.06.2025	10.06.2025
2	Termin dojrzałości woskowej (data)	14.07.2025	16.07.2025	17.07.2025	19.07.2025	15.07.2025	17.07.2025
3	Termin dojrzałości pełnej (data)	29.07.2025	31.07.2025	01.08.2025	03.08.2025	28.07.2025	30.07.2025
4	Wysokość roślin (cm)	109	99	97	88	88	79
5	Wyleganie w fazie dojrz. młecznej (skala 9°)	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
6	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9°)	7,0	8,4	9,0	9,0	9,0	9,0
Porażenie przez choroby							
7	Rdza brunatna (skala 9°)	7,0	-	8,6	-	6,4	-
8	Rdza żółta (skala 9°)	9,0	-	9,0	-	9,0	-
9	Septoriozy liści (skala 9°)	7,0	-	8,9	-	6,6	-
10	Brunatna plamistość liści (skala 9°)	8,8	-	8,9	-	7,6	-
11	Masa 1000 ziaren (g)	42,1	44,5	37,3	40,1	42,1	43,7
12	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	9,2	10,0	9,3	8,6	12,6	12,8
13	Plon ziarna (dt/ha)	101,5	115,1	46,9	55,8	45,2	52,1

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki; a₂ – wysoki poziom agrotechniki

Skala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4. Pšenica jara. Plon ziarna odmian w miejscowościach (%wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Poziom a ₁			Poziom a ₂		
		SDOO Słupia <i>101,5</i>	ŚODR Modliszewice <i>46,2</i>	ZSKKR Chroberz <i>45,2</i>	SDOO Słupia <i>115,1</i>	ŚODR Modliszewice <i>55,8</i>	ZSKKR Chroberz <i>52,1</i>
1	KWS FACETTE	105	99	104	105	96	98
2	ATRAKCJA	98	99	105	96	96	105
3	KWS DORIUM	92	111	90	98	106	87
4	WPB PEBBLES ^{o/}	97	108	90	104	104	86
5	APLAUZ	103	96	105	101	99	104
6	FLORENTYNA	99	104	108	96	104	101
7	KLAUDYNA	101	103	92	101	106	95
8	KONSTANCJA	101	96	109	98	100	111
9	STACHUS	108	95	101	99	105	111
10	COPACABANA	111	101	103	109	104	99
11	MAGADAN	88	96	100	96	98	101
12	PATRICIA/O	107	97	101	98	93	106
13	PAMIANA	104	103	87	101	103	85
14	PELAGIA	88	94	101	103	91	106
15	PORFIRYNA	98	100	97	97	92	101
16	AKCESJA	101	107	102	103	107	98
17	CONATA	98	89	106	95	96	107

o/ - odmiana o kłosie ościstym

Tabela 5. Pszemica jara. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	grupa technologiczna	a ₁					a ₂				
			2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
<i>Wzorzec, dt z ha</i>												
1	KWS FACETTE	E	64,5	39,3	55,5	51,9	53,1	74,3	48,5	68,1	61,4	63,6
2	ATRAKCA	A	103	107	-	105	-	101	107	-	104	-
3	KWS DORIUM	A	100	96	99	99	99	98	99	99	98	98
4	WPB PEBBLES ^o	A	96	102	103	98	100	97	104	105	100	102
5	APLAUZ	A	98	102	108	100	103	100	108	110	103	106
6	FLORENTYNA	A	102	96	105	99	101	101	100	106	101	102
7	KLAUDYNA	A	102	109	98	105	102	99	110	100	104	102
8	KONSTANCJA	A	100	104	103	101	102	101	102	101	101	101
9	STACHUS	A	102	104	103	104	103	103	100	100	102	101
10	COPACABANA	A	107	116	-	110	-	106	107	-	106	-
11	MAGADAN	A	93	111	-	100	-	98	104	-	100	-
12	PATRICIA ^o	A	103	106	-	104	-	99	101	-	100	-
13	PAMIANA	A	100	-	-	-	-	98	-	-	-	-
14	PELAGIA	A	93	-	-	-	-	101	-	-	-	-
15	PORFIRYNA	A	98	-	-	-	-	97	-	-	-	-
16	AKESJA	B	103	-	-	-	-	103	-	-	-	-
17	CONATA	B	98	-	-	-	-	98	-	-	-	-
Liczba doświadczeń			3	3	3	6	9	3	3	3	6	9

Wzorzec: w roku 2025,2024, 2023 – średni plon z wszystkich badanych odmian

Grupa technologiczna wg „Listy Opisowej Odmian 2025 COBORU”

^o- odmiana o kłosie ościstym

**Tabela 6. Pszenica jara. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na przeciętnym poziomie agrotechniki – a₁ (odchylenia od wzorca)
Lata zbioru 2025, 2023-2025**

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza brunatna		Septoriozy liści		Brunatna plamistość liści		Rdza żółta	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec, (skala 9%)</i>										
1	KWS FACETTE	2	0,3	-	0,2	-	-0,4	-	0,0	-
2	ATRAKCJA	8	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	0,0	0,1
3	KWS DORIUM	5	-0,9	-0,8	-0,2	0,3	0,6	0,5	0,0	0,5
4	WPB PEBBLES ^o	5	-1,7	-1,6	0,3	-0,1	0,1	0,3	0,0	-0,1
5	APLAUZ	4	-0,9	-0,6	-0,2	-0,1	0,6	0,3	0,0	0,5
6	FLORENTYNA	4	-0,2	0,0	-0,3	0,0	-0,2	-0,3	0,0	-0,6
7	KLAUDYNA	3	0,3	0,2	-0,3	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,5
8	KONSTANCJA	3	0,3	0,4	0,2	0,2	-0,4	-0,3	0,0	0,5
9	STACHUS	3	0,5	0,6	-0,3	-0,2	-0,2	0,1	0,0	-1,2
10	COPACABANA	2	0,5	-	0,7	-	-0,1	-	0,0	-
11	MAGADAN	2	0,5	-	0,2	-	0,1	-	0,0	-
12	PATRICIA ^o	2	0,6	-	-0,3	-	0,1	-	0,0	-
13	PAMIANA	1	-0,2	-	0,3	-	0,1	-	0,0	-
14	PELAGIA	1	0,8	-	-0,2	-	-0,9	-	0,0	-
15	PORFIRYNA	1	0,6	-	0,2	-	-0,1	-	0,0	-
16	AKCESJA	1	-1,2	-	-0,3	-	0,6	-	0,0	-
17	CONATA	1	0,6	-	0,0	-	-0,4	-	0,0	-
Liczba doświadczeń			3	8	3	9	3	9	3	6

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: w roku 2025,2024, 2023 – wszystkie badane odmiany

^o- odmiana o kłosie ościwym

Tabela 7. Pšenica jara. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	w fazie dojrzałości młecznej		Wyleganie (skala 9 ^o) przed zbiorem		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
			Poziom agrotechniki a ₁							
<i>Wzorzec</i>										
1	KWS FACETTE	2	9,0	9,0	7,0	8,3	98	91	40,5	39,6
2	ATRAKCJA	8	0,0	0,0	-3,0	-1,0	3	3	-6,6	-6,0
3	KWS DORIUM	5	0,0	0,0	-2,0	-0,7	1	1	4,1	2,1
4	WPB PEBBLES/ ^o	5	0,0	0,0	-2,5	-0,8	-2	-1	2,5	2,0
5	APLAUZ	4	0,0	0,0	0,5	0,2	4	3	-1,9	-1,3
6	FLORENTYNA	4	0,0	0,0	0,5	0,2	0	5	-1,0	0,6
7	KLAUDYNA	3	0,0	0,0	1,5	0,5	3	1	-0,6	-0,5
8	KONSTANCJA	3	0,0	0,0	-1,5	-0,5	1	3	-1,9	-2,2
9	STACHUS	3	0,0	0,0	2,0	0,7	-10	-10	1,4	1,8
10	COPACABANA	2	0,0	-	-1,0	-	-5	-	-0,7	-
11	MAGADAN	2	0,0	-	0,0	-	6	-	5,6	-
12	PATRICJA/ ^o	2	0,0	-	2,0	-	5	-	3,3	-
13	PAMIANA	1	0,0	-	1,5	-	-2	-	-0,9	-
14	PELAGIA	1	0,0	-	-1,0	-	3	-	1,2	-
15	PORFIRYNA	1	0,0	-	0,0	-	4	-	0,6	-
16	AKCESJA	1	0,0	-	1,5	-	-12	-	-2,4	-
17	CONATA	1	0,0	-	0,0	-	4	-	-1,8	-
Liczba doświadczeń			3	9	1	7	3	9	3	9

Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023 – wszystkie badane odmiany

Skala 9° – 9 – oznacza stan najlepszy; 1 – oznacza stan najmniej korzystny^o - odmiana o kłosie ościstym

Tabela 8. Pšenica jara. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wyłęganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzałości mlecznej		przed zbiorem		2025	2023-2025	2025	2023-2025
			2025	2023-2025	2025	2023-2025				
Poziom agrotechniki a₂										
Wzorzec			9,0	9,0	8,4	8,8	89	83	42,8	42,9
1	KWS FACETTE	2	0,0	-	0,6	-	-1	-	-0,7	-
2	ATRAKCJA	8	0,0	0,0	-3,9	-1,3	2	3	-7,1	-7,2
3	KWS DORIUM	5	0,0	0,0	0,1	0,0	2	1	4,1	2,2
4	WPB PEBBLES ^o	5	0,0	0,0	-1,4	-0,5	1	1	2,6	3,0
5	APLAUZ	4	0,0	0,0	0,6	0,2	6	4	-2,5	-2,4
6	FLORENTYNA	4	0,0	0,0	0,6	0,2	0	3	-2,2	-0,4
7	KLAUDYNA	3	0,0	0,0	0,6	0,2	3	1	-0,2	-0,9
8	KONSTANCJA	3	0,0	0,0	0,1	0,0	2	4	-1,9	-2,6
9	STACHUS	3	0,0	0,0	0,6	0,2	-9	-9	1,5	1,8
10	COPACABANA	2	0,0	-	0,6	-	-8	-	-0,3	-
11	MAGADAN	2	0,0	-	-0,9	-	5	-	5,3	-
12	PATRICIA ^o	2	0,0	-	0,6	-	2	-	3,2	-
13	PAMIANA	1	0,0	-	0,6	-	-3	-	-1,3	-
14	PELAGIA	1	0,0	-	0,1	-	0	-	1,3	-
15	PORFIRYNA	1	0,0	-	0,1	-	4	-	0,0	-
16	AKCESJA	1	0,0	-	0,6	-	-8	-	-1,2	-
17	CONATA	1	0,0	-	0,1	-	3	-	-0,7	-
Liczba doświadczeń			3	9	1	7	3	9	3	9

Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023 – wszystkie badane odmiany

Skala 9° – 9 – oznacza stan najlepszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

^o - odmiana o kłosie ościstym

Wykaz odmian pszenicy jarej znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Grupa technologiczna	Rok rejestracji
1	KWS FACETTE	E	2024
2	AKVITAN	A	2022
3	ANAKONDA	A	2020
4	APLAUZ	A	2022
5	ARABELLA ^{x/}	A	2011
6	ATRAKCJA	A	2018
7	AURA	A	2020
8	COPACABANA	A	2024
9	ESKADRA	A	2019
10	ETOLIA	A	2021
11	FALA ^{x/}	A	2018
12	FAMA	A	2020
13	FLORENTYNA	A	2022
14	GOPLANA	A	2015
15	GRATKA	A	2019
16	ITAKA	A	2021
17	IZERA ^{x/}	A	2012
18	JARLANKA	A	2017
19	KANDELA ^{x/}	A	2010
20	KATODA ^{x/}	A	2008
21	KLAUDYNA	A	2023
22	KONSTANCJA	A	2023
23	KSYMENA	A	2024
24	KWS CARUSUM	A	2022
25	KWS DORIUM	A	2021
26	KWS SUNNY ^{x/}	A	2018
27	KWS TORRIDON ^{x/}	A	2012
28	LEOKADIA	A	2024
29	MAGADAN	A	2024
30	MANDARYNA	A	2014
31	MANTRA	A	2021
32	MERKAWA	A	2019
33	MHR JUTRZENKA	A	2018
34	MOHICAN	A	2023
35	NIMFA	A	2016
36	OSTKA SMOLICKA ^{o/x/}	A	2010
37	PAMIANA	A	2025
38	PATRICIA ^{o/}	A	2024
39	PELAGIA	A	2025
40	PIREUS	A	2023
41	PORFIRYNA	A	2025
42	RUSAŁKA	A	2016
43	SERENADA ^{x/}	A	2015
44	STACHUS	A	2023
45	SU AHAB	A	2020

46	TYBALT	A	2005
47	UWERTURA	A	2024
48	VARIUS	A	2016
49	WERWA	A	2021
50	WPB LYNX	A	2024
51	WPB PEBBLES ^{o/}	A	2021
52	WPB SKYE ^{x/}	A	2016
53	WPB TROY	A	2020
54	AKCESJA	B	2025
55	ALIBI	B	2019
56	CONATA	B	2025
57	ESKAPADA	B	2013
58	HARENDA	B	2014
59	SYNTIA	B	2021
60	ZADRA ^{o/ x/}	B	2005

grupa technologiczna: E – elitarna chlebowa, A – jakościowa chlebowa, B – chlebowa,

^{o/} - ostka; ^{x/} - odmiana niebadana w latach 2021-2024

Charakterystyka odmian pszenicy jarej wpisanej do Krajowego rejestru w roku 2025

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

PAMIANA

Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na choroby podstawy źdźbła i rdzę brunatną – dość duża, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, gęstość ziarna w stanie zsylnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka duża do bardzo dużej, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

PELAGIA

Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na rdzę brunatną – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia, na choroby podstawy źdźbła – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsylnym duża. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania duża. Zawartość białka duża do bardzo dużej, ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

PORFIRYNA

Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę brunatną, septoriozy liści, septoriozę plew – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści i fuzariozę kosów – średnia. Rośliny dość wysokie, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka duża do bardzo dużej, ilość glutenu bardzo duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

AKCESJA

Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na choroby podstawy źdźbła i rdzę żółtą – dość duża, na brunatną plamistość liści, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia, na mączniaka prawdziwego – dość mała, na rdzę brunatną mała. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania dość duża. Zawartość białka i ilość glutenu duże. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

CONATA

Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na choroby podstawy źdźbła i rdzę brunatną – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypanym średnie. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania dość duża. Zawartość białka i ilość glutenu duże. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Jęczmień jary

Uwagi ogólne

Krajowy rejestr liczy 85 odmian jęczmienia jarego, w tym: 15 typu browarnego, 69 typu pastewnego (oplewionego) i 1 odmiana typu pastewnego (nieoplewionego).

W roku 2025 na terenie województwa świętokrzyskiego założono trzy doświadczenia z odmianami jęczmienia jarego. W SDOO Słupia przeprowadzane były dwa doświadczenia z jęczmieniem jarym. Doświadczenie typu K (ograniczony dobór odmian ustalany przez członków z zespołu świętokrzyskiego PDO) oraz doświadczenie typu L (szeroki dobór odmian ustalany przez specjalistów centrali COBORU) w obydwu doświadczeniach przedplonem był groch siewny. Doświadczenie typu K założono również w punkcie doświadczalnych ZSCKR Chroberz.

W zestawieniach uwzględniono 24 odmiany, które były badane we wszystkich punktach doświadczalnych.

Lista Odmian Zalecanych dla województwa świętokrzyskiego ustalana jest od 2010 roku. W 2026 roku liczy 7 odmian.

Wyniki doświadczeń

W sezonie 2025 średni plon wzorca na poziomie a_1 dla punktów doświadczalnych wyniósł **86,4 dt/ha** i był wyższy za ostatnie trzylecie o **20,3 dt/ha**.

Najwyższe plony uzyskano w SDOO Słupia. Jęczmień jary w sezonie wegetacyjnym 2025 plonował najwyżej spośród ostatnich trzech lat. Do odmian najwyżej plonujących zaliczamy na poziomie a_1 : **KWS Imagis 107 % wzorca, Aristelle 106 % wzorca, Amaretto 105 % wzorca** oraz **Level, LG Caruso, Magellan równo po 104 % wzorca**. Na poziomie intensywnym a_2 : **Aristelle 107 % wzorca, KWS Imagis 104 % wzorca, LG Caruso, Magellan równo po 103 % wzorca**.

Analiza trzyletnich wyników badań wskazuje, że na obu poziomach agrotechniki na wyróżnienie zasługują odmiany: **Amaretto, Florence** oraz **LG Flamenco**.

Na wyróżnienie zasługuje również odmiana **Aristelle** badana po raz drugi, która plonuje stabilnie na obu poziomach agrotechniki.

Zdrowotność roślin średnia. W największym nasileniu wystąpiła ramularia. Odmianami o większej odporności na ramularię wykazały się: **Furio, Level** oraz **Florence**. Niewiele mniejsze porażenie wystąpiło rdzą jęczmienia, odmianami o niskiej odporności okazały się: **KWS Vermont** oraz **LG Flamenco**. Niewielkie porażenie wystąpiło plamistością siatkową. Niską odporność na patogen tej choroby wykazały odmiany: **KWS Imagis** oraz **Orlando**.

Tabela 1. Jęczmień jary. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpi- sania do Krajowego rejstru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4	5
1	KWS VERMONT	2016		DE	KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice; ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
2	RGT PLANET	2016		FR	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; 87-100 Toruń
3	FARMER	2018	2020	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 ; 99-307 Strzelce
4	ADWOKAT	2020		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 ; 99-307 Strzelce
5	LASER	2021		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
6	FLORENCE	2022	2024	DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
7	TILMOR	2022	2024	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
8	AMARETTO	2023	2025	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 ; 99-307 Strzelce
9	KAKADU	2023		DK	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
10	LG FLAMENCO	2023	2025	FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
11	MAGNUS	2023		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 ; 99-307 Strzelce
12	MASIMO	2023		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
13	ARISTELLE	2024	2026	DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
14	FURIO	2024		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 ; 99-307 Strzelce
15	ANTARES	2025		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
16	KAMRAT	2025		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
17	KWS IMAGIS	2025		DE	Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice; ul. Słowiańska 5; 57-150 Prusy
18	LEVEL	2025	2026 ^{wr}	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 ; 99-307 Strzelce
19	LG CARUSO	2025		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
20	MAGELLAN	2025		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
21	NESTOR	2025		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
22	ORLANDO	2025		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 ; 99-307 Strzelce
23	ROBIN	2025		DE	IGP Polska sp. z o.o. sp.k. ul. Wyspiańskiego43; 60-751 Poznań
24	SARTRE	2025		DK	Sejet Planteforaedling I/S Norremarksvej 67, Sejet 8700 Horsens

/wr - wstępna rekomendacja

Tabela 2. Jęczmień jary. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia (K)	SDOO Słupia (L)	ZSCKR Chroberz (K)
Powiat	Jędrzejów	Jędrzejów	Pińczów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Pszenny dobry	Pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III a	II
pH gleby w KCl	6,4	6,4	6,9
Przedplon	Groch siewny	Groch siewny	Rzepak ozimy
Data siewu	21.03.2025	21.03.2025	08.04.2025
Obsada nasion (szt/m ²)	300	300	300
Data zbioru	16.08.2025	16.08.2025	19.08.2025
 Nawożenie mineralne 			
N na poziomie a ₁ (kg/ha)	115	115	115
N na poziomie a ₂ (kg/ha)	155	155	155
P₂O₅ (kg/ha)	50	50	50
K₂O (kg/ha)	75	75	75
Nawożenie do listne preparatami wieloskład. na poziomie a ₂ (na ha)	I – Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 5 +11 II – Basfoliar 36 Extra – 51	I – Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 5 +11 II – Basfoliar 36 Extra – 51	I – Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 5 +11 II – Basfoliar 36 Extra – 51
 Środki ochrony roślin 			
Zaprawa nasienna	Maxim Power	Maxim Power	Maxim Power
Herbicyd (l/ha)	Mustang Forte 195 SE – 0,8	Mustang Forte 195 SE – 0,8	Mustang Forte 195 SE – 0,8
Insektycyd (l/ha)	Cyperkill Max 500 EC – 0,05 Cyperkill Max 500 EC – 0,05 Karate Zeon 050 CS – 0,1	Cyperkill Max 500 EC – 0,05 Cyperkill Max 500 EC – 0,05 Karate Zeon 050 CS – 0,1	Cyperkill Max 500 EC – 0,05 Karate Zeon 050 CS – 0,1
 (tylko na poziomie a₁) 			
Fungicyd – I zabieg (l/ha)	Ascra Xpro 260 EC – 1,5	Ascra Xpro 260 EC – 1,5	Ascra Xpro 260 EC – 1,5
Fungicyd – II zabieg (l/ha)	Delaro 325 SC – I	Delaro 325 SC – I	Delaro 325 SC – I
Regulator wzrostu (l/ha)	Cerone 480 SL – 0,75	Cerone 480 SL – 0,75	Cerone 480 SL – 0,75

Tabela 3. Jęczmień jary. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp	Cecha	SDOO Słupia (K)		SDOO Słupia (L)		ZSCKR Chroberz (K)	
		a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
1	Termin kłoszenia (data)	04.06.2025	06.06.2025	02.06.2025	04.06.2025	05.06.2025	07.06.2025
2	Termin dojrzałości woskowej (data)	07.07.2025	09.07.2025	05.07.2025	07.07.2025	05.07.2025	07.07.2025
3	Termin dojrzałości pełnej (data)	20.07.2025	22.07.2025	18.07.2025	20.07.2025	22.07.2025	24.07.2025
4	Wysokość roślin (cm)	93	83	95	83	67	59
5	Wyleganie w fazie dojrz. mlecznej (skala 9°)	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
6	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9°)	3,4	5,6	3,3	5,0	9,0	9,0
	Porażenie przez choroby						
7	Ramularia (skala 9°)	6,7	-	6,3	-	6,5	-
8	Plamistość siatkowa (skala 9°)	7,4	-	7,1	-	6,9	-
9	Rdza jęczmienia (skala 9°)	7,6	-	7,1	-	5,3	-
10	Masa 1000 ziaren (g)	47,4	49,8	46,4	48,9	54,1	56,1
11	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	9,0	9,0	9,3	9,4	13,1	13,1
12	Plon ziarna (dt/ha)	101,0	117,2	109,7	124,1	48,5	55,8

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki; a₂ – wysoki poziom agrotechniki

Skala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystniejszy

Tabela 4. Jęczmień jary. Plon ziarna odmian w miejscowościach (%wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Poziom a ₁			Poziom a ₂		
		SDOO Słupia (K)	SDOO Słupia (L)	ZSCKR Chroberz (K)	SDOO Słupia (K)	SDOO Słupia (L)	ZSCKR Chroberz (K)
	Wzorzec dt/ha	<u>101,0</u>	<u>109,7</u>	<u>48,5</u>	<u>117,2</u>	<u>124,1</u>	<u>55,8</u>
1	KWS VERMONT	97	93	89	103	102	95
2	RGT PLANET	96	108	97	102	101	103
3	FARMER	98	104	93	103	103	94
4	ADWOKAT	99	102	99	99	99	96
5	LASER	97	98	100	94	98	101
6	FLORENCE	98	100	103	100	101	110
7	TILMOR	107	99	95	98	98	97
8	AMARETTO	107	106	98	100	102	90
9	KAKADU	84	96	83	95	99	88
10	LG FLAMENCO	98	105	108	99	102	109
11	MAGNUS	101	98	97	100	105	98
12	MASIMO	95	90	100	96	89	98
13	ARISTELLE	112	99	111	107	106	111
14	FURIO	105	101	88	98	101	92
15	ANTARES	103	102	95	97	99	94
16	KAMRAT	97	95	98	97	96	95
17	KWS IMAGIS	106	109	105	103	104	106
18	LEVEL	105	101	109	98	100	111
19	LG CARUSO	103	107	102	103	104	101
20	MAGELLAN	100	104	113	103	99	110
21	NESTOR	96	100	94	100	98	93
22	ORLANDO	102	101	97	105	101	93
23	ROBIN	97	101	102	100	98	108
24	SARTRE	98	95	113	102	96	107

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

Tabela 5. Jęczmień jary. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	a ₁					a ₂							
		2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025			
	<i>Wzorzec, dt z ha</i>	<u>86,4</u>	<u>45,5</u>	<u>66,3</u>	<u>66,0</u>	<u>66,1</u>								
1	KWS VERMONT	94	83	93	90	91	101	97	100	100	100	100	100	100
2	RGT PLANET	98	99	96	99	98	102	97	98	100	100	100	99	99
3	FARMER	100	109	102	103	102	102	99	97	100	100	100	99	99
4	ADWOKAT	100	99	96	100	99	99	99	95	99	99	99	98	98
5	LASER	98	105	95	100	98	97	101	92	97	98	98	96	96
6	FLORENCE	100	106	103	102	102	102	101	108	102	102	102	104	104
7	TILMOR	101	103	102	102	102	98	101	97	99	99	99	98	98
8	AMARETTO	105	111	108	107	108	99	102	111	100	100	100	104	104
9	KAKADU	89	100	107	92	97	95	98	100	97	97	97	98	98
10	LG FLAMENCO	103	101	108	102	104	102	96	110	100	100	100	103	103
11	MAGNUS	99	93	106	97	100	101	96	103	99	99	99	101	101
12	MASIMO	94	100	102	96	98	93	100	97	96	96	96	96	96
13	ARISTELLE	106	113	-	109	-	107	105	-	106	-	-	-	-
14	FURIO	100	102	-	101	-	98	97	-	98	-	-	-	-
15	ANTARES	101	-	-	-	-	97	-	-	-	-	-	-	-
16	KAMRAT	96	-	-	-	-	96	-	-	-	-	-	-	-
17	KWS IMAGIS	107	-	-	-	-	104	-	-	-	-	-	-	-
18	LEVEL	104	-	-	-	-	101	-	-	-	-	-	-	-
19	LG CARUSO	104	-	-	-	-	103	-	-	-	-	-	-	-
20	MAGELLAN	104	-	-	-	-	103	-	-	-	-	-	-	-
21	NESTOR	97	-	-	-	-	98	-	-	-	-	-	-	-
22	ORLANDO	100	-	-	-	-	101	-	-	-	-	-	-	-
23	ROBIN	100	-	-	-	-	101	-	-	-	-	-	-	-
24	SARTRE	100	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-
	Liczba doświadczeń	3	3	3	6	9	3	3	3	6	3	6	9	9

Wzorzec w roku 2025, 2024, 2023 - wszystkie badane odmiany

**Tabela 6. Jęczmień jary. Porażenia odmian przez ważniejsze choroby na przeciętnym poziomie agrotechniki – a₁ (odchylenia od wzorca).
Lata zbioru 2025, 2023-2025**

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza jęczmienia		Plamistość siatkowa		Ramularia	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec, (skala 9%)								
1	KWS VERMONT	14	<u>6,6</u>	<u>5,6</u>	<u>7,2</u>	<u>7,9</u>	<u>6,5</u>	<u>6,0</u>
2	RGT PLANET	10	-1,6	-1,3	-0,2	0,1	0,0	0,1
3	FARMER	8	-0,6	-0,4	-0,3	-0,8	0,7	0,7
4	ADWOKAT	6	-0,5	-0,1	0,0	-0,2	0,5	0,2
5	LASER	5	-0,6	-0,6	0,0	0,0	0,5	0,2
6	FLORENCE	4	0,2	0,9	0,2	-0,3	0,4	-0,1
7	TILMOR	4	0,5	-0,2	0,2	0,2	0,9	0,6
8	AMARETTO	3	0,0	0,1	0,8	0,7	0,0	0,3
9	KAKADU	3	0,4	0,7	0,0	0,3	-1,1	-0,5
10	LG FLAMENCO	3	1,2	1,9	0,7	-0,2	-0,3	0,1
11	MAGNUS	3	-1,3	-1,1	-0,5	-0,6	-1,5	-1,3
12	MASIMO	3	0,4	-0,1	-0,3	0,0	-0,1	0,2
13	ARISTELLE	3	-0,1	0,7	-0,2	0,0	-0,6	-0,5
14	FURJO	2	-0,3	-	-0,2	-	0,0	-
15	ANTARES	2	0,4	-	0,3	-	1,2	-
16	KAMRAT	1	1,4	-	0,7	-	-0,5	-
17	KWS IMAGIS	1	0,9	-	-0,2	-	0,5	-
18	LEVEL	1	-0,6	-	-0,8	-	-0,6	-
19	LG CARUSO	1	0,7	-	0,2	-	1,0	-
20	MAGELLAN	1	-0,3	-	-0,5	-	0,4	-
21	NESTOR	1	0,4	-	0,5	-	0,0	-
22	ORLANDO	1	-0,1	-	0,0	-	0,4	-
23	ROBIN	1	-0,1	-	-0,8	-	-0,8	-
24	SARTRE	1	0,0	-	0,0	-	-0,8	-
Liczba doświadczeń			3	9	3	9	3	9

Wzorzec w roku 2025, 2024, 2023 wszystkie badane odmiany

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Tabela 7. Jęczmień jary. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	w fazie dojrzałości mlecznej		Wyleganie (skala 9°)		przed zbiorem		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
			Poziom agrotechniki a ₁									
Wzorzec												
1	KWS VERMONT	14	9,0	9,0	3,0	4,2	85	76	49,3	47,7		
2	RGT PLANET	10	0,0	0,0	-0,3	-0,2	-4	-3	-3,9	-3,5		
3	FARMER	8	0,0	0,0	-0,3	-0,6	2	2	-1,9	-2,1		
4	ADWOKAT	6	0,0	0,0	-0,3	0,5	5	3	-5,6	-0,6		
5	LASER	5	0,0	0,0	-0,3	0,0	-4	-3	0,8	0,2		
6	FLORENCE	4	0,0	0,0	-0,3	0,1	-5	-4	-0,8	1,5		
7	TILMOR	4	0,0	0,0	-0,1	0,2	-4	-3	-0,3	-0,7		
8	AMARETTO	3	0,0	0,0	0,9	0,9	-2	-2	3,5	2,7		
9	KAKADU	3	0,0	0,0	-0,1	-0,1	5	3	1,6	1,5		
10	LG FLAMENCO	3	0,0	0,0	-0,3	0,2	-5	-2	-3,4	-1,6		
11	MAGNUS	3	0,0	0,0	-0,3	-0,5	-3	-3	1,6	-0,4		
12	MASIMO	3	0,0	0,0	0,4	-0,2	8	6	2,4	1,6		
13	ARISTELLE	2	0,0	0,0	-0,3	0,3	6	4	1,2	0,4		
14	FURIO	2	0,0	-	-0,3	-	4	-	5,0	-		
15	ANTARES	1	0,0	-	0,2	-	-7	-	-4,4	-		
16	KAMRAT	1	0,0	-	0,9	-	-1	-	-0,7	-		
17	KWS IMAGIS	1	0,0	-	-0,3	-	-2	-	-6,3	-		
18	LEVEL	1	0,0	-	-0,3	-	-4	-	0,6	-		
19	LG CARUSO	1	0,0	-	0,4	-	9	-	0,1	-		
20	MAGELLAN	1	0,0	-	-0,3	-	0	-	3,2	-		
21	NESTOR	1	0,0	-	0,2	-	9	-	1,7	-		
22	ORLANDO	1	0,0	-	0,2	-	4	-	2,7	-		
23	ROBIN	1	0,0	-	0,9	-	0	-	0,3	-		
24	SARTRE	1	0,0	-	-0,3	-	-3	-	-2,5	-		
			0,0	-	-0,3	-	-4	-	-0,2	-		
Liczba doświadczeń			3	9	2	6	3	9	3	9		

Wzorzec w roku 2025, 2024, 2023 - wszystkie badane odmiany

Tabela 8. Jęczmień jary. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzalności mlecznej		przed zbiorem		2025	2023-2025	2025	2023-2025
			2025	2023-2025	2025	2023-2025				
Poziom agrotechniki a₂										
Wzorzec			9,0	9,0	5,3	5,1	75	68	51,6	50,5
1	KWS VERMONT	14	0,0	0,0	-0,3	-0,5	-3	-2	-4,2	-0,7
2	RGT PLANET	10	0,0	0,0	-1,8	-1,0	1	2	-1,0	-2,3
3	FARMER	8	0,0	0,0	-2,3	-0,4	2	2	-6,5	-1,9
4	ADWOKAT	6	0,0	0,0	0,9	0,7	-2	-2	-0,1	-0,2
5	LASER	5	0,0	0,0	-1,8	-0,5	-1	-3	1,0	3,0
6	FLORENCE	4	0,0	0,0	0,2	0,1	-3	-3	-0,8	-1,6
7	TILMOR	4	0,0	0,0	2,2	1,3	-3	-2	2,3	2,0
8	AMARETTO	3	0,0	0,0	-0,6	-0,5	3	2	1,8	1,7
9	KAKADU	3	0,0	0,0	-0,6	-0,3	-1	0	-3,1	-1,7
10	LG FLAMENCO	3	0,0	0,0	-0,8	0,0	-3	-3	1,4	-1,0
11	MAGNUS	3	0,0	0,0	1,9	0,7	7	4	2,8	2,3
12	MASIMO	3	0,0	0,0	-2,3	-1,0	7	4	0,5	0,0
13	ARISTELLE	2	0,0	-	-1,6	-	3	-	4,1	-
14	FURIO	2	0,0	-	2,7	-	-6	-	-4,5	-
15	ANTARES	1	0,0	-	0,2	-	-2	-	0,0	-
16	KAMRAT	1	0,0	-	-0,8	-	0	-	-6,4	-
17	KWS IMAGIS	1	0,0	-	-1,1	-	-5	-	0,4	-
18	LEVEL	1	0,0	-	1,2	-	6	-	0,3	-
19	LG CARUSO	1	0,0	-	-1,1	-	0	-	3,7	-
20	MAGELLAN	1	0,0	-	2,2	-	7	-	2,4	-
21	NESTOR	1	0,0	-	0,2	-	1	-	3,1	-
22	ORLANDO	1	0,0	-	2,7	-	0	-	0,1	-
23	ROBIN	1	0,0	-	-2,1	-	-5	-	-2,5	-
24	SARTRE	1	0,0	-	-1,6	-	-2	-	-0,2	-
Liczba doświadczeń			3	9	2	6	3	9	3	9

Wykaz odmian jęczmienia jarego znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
typ browarny		
1	ACCORDINE ^{x/}	2017
2	AMIDALA	2020
3	AVUS	2021
4	BEATRIX ^{x/}	2007
5	FANDAGA ^{x/}	2019
6	KWS JESSIE	2021
7	LEXY	2023
8	LG BELCANTO	2022
9	LG CARUSO	2025
10	LG FLAMENCO	2023
11	NOS GAMBIT	2024
12	RGT PLANET	2016
13	SARTRE	2025
14	STING	2023
15	XANADU ^{x/}	2007
typ pastewny (oplewione)		
16	ADWOKAT	2020
17	AIRWAY ^{x/}	2017
18	ALLIANZ ^{x/}	2016
19	AMARETTO	2023
20	ANTARES	2025
21	ARISTELLE	2024
22	AVATAR	2019
23	BASIC ^{x/}	2011
24	BENTE	2017
25	BIZON	2022
26	BRANDON	2019
27	BRYGITTA	2020
28	BURBON	2021
29	ELDORADO ^{x/}	2018
30	ELLA ^{x/}	2012
31	ETOILE	2018
32	FARMER	2018
33	FEEDWAY	2020
34	FLAIR	2020
35	FLORENCE	2022
36	FORMAN	2019
37	FURIO	2024
38	ISMENA	2018
39	KAKADU	2023
40	KAMRAT	2025
41	KOMPLET	2024

42	KUCYK ^{x/}	2012
43	KWS FANTEX	2019
44	KWS HARRIS ^{x/}	2016
45	KWS IMAGIS	2025
46	KWS PREMIS	2023
47	KWS VERMONT	2016
48	LASER	2021
49	LEVEL	2025
50	LOXTON	2021
51	MAGELLAN	2025
52	MAGNUS	2023
53	MARIOLA	2020
54	MASIMO	2023
55	MECENAS	2019
56	MHR FAJTER	2018
57	MHR FILAR	2019
58	MHR KRAJAN	2019
59	NAGRADOWICKI ^{x/}	2006
60	NARRATOR	2024
61	NESTOR	2025
62	NOS PLAYMAKER	2024
63	OBEREK ^{x/}	2013
64	ORLANDO	2025
65	PASJONAT	2020
66	PAUSTIAN ^{x/}	2016
67	PAZUR	2024
68	PILOTE	2018
69	POEMAT	2021
70	RADEK	2015
71	RAPTUS ^{x/}	2019
72	REKRUT	2021
73	REZUS	2018
74	RGT GAGARIN	2022
75	ROBIN	2025
76	RUBASZEK ^{x/}	2014
77	RUNNER	2018
78	SCHIWAGO	2021
79	SM REDSTAR	2022
80	SOLDO ^{x/}	2013
81	TEKSAS ^{x/}	2017
82	TILMOR	2022
83	TROFEUM	2021
84	WIRTUOZ	2021
typ pastewny (nieoplewione)		
85	GAWROSZ ^{x/}	2012

^{x/}- odmiana niebadana w latach 2021-2024

Charakterystyka odmian jęczmienia jarego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

ANTARES

Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość – dość duża, na plamistość siatkową i rynchosporiozę – średnia. Rośliny średniej wysokości o dość dobrej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren średnia. Zawartość białka w ziarnie dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

KAMRAT

Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na plamistość siatkową – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę, rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren mała. Zawartość białka w ziarnie i tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

KWS IMAGIS

Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren dość duża. Zawartość białka w ziarnie dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

LEVEL

Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Odporność na plamistość siatkową i rdzę jęczmienia – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren średnia. Zawartość białka w ziarnie dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

LG CARUSO

Odmiana typu browarnego, o dobrej wartości technologicznej. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Odporność na plamistość siatkową i ciemnobrunatną plamistość – dość duża, na mączniaka prawdziwego i rdzę jęczmienia – średnia, na rynchosporiozę – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

MAGELLAN

Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na mączniaka prawdziwego – dość duża, na plamistość siatkową, rdzę

jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny wysokie, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i zawartość białka w ziarnie dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

NESTOR

Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren dość duża. Zawartość białka w ziarnie i tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

ORLANDO

Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia, na mączniaka prawdziwego – mała. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i zawartość białka w ziarnie – średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

ROBIN

Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na plamistość siatkową – dość duża, na rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia, na mączniaka prawdziwego – mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i zawartość białka w ziarnie – średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

SARTRE

Odmiana typu browarnego, o dobrej wartości technologicznej. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Odporność na plamistość siatkową – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia, na rdzę jęczmienia – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren dość mała. Zawartość białka w ziarnie mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Owies

Uwagi ogólne

Obecnie w Krajowym rejestrze znajduje się 40 odmian owsa w tym 38 odmiany owsa zwyczajnego i 2 odmiany owsa nagiego. Wszystkie odmiany przydatne są głównie do uprawy w nizinnych rejonach kraju.

W roku 2025 na terenie województwa świętokrzyskiego założono trzy doświadczenia z odmianami owsa. Zlokalizowane one były w SDOO Słupia, ŚODR Modliszewice oraz ZSCKR Chroberz.

W zestawieniach uwzględniono 12 odmian, które były badane we wszystkich punktach doświadczalnych.

Na podstawie wyników doświadczeń ustalana jest Lista Odmian Zalecanych. LOZ dla województwa świętokrzyskiego ustalana jest od roku 2011, w 2026 roku liczy 7 odmian.

Omawiane doświadczenia, przeprowadzone były na jednym przeciętnym poziomie agrotechniki, bez stosowania chemicznej ochrony roślin przed chorobami i wyleganiem.

Wyniki doświadczeń

W roku 2025 średni plon ziarna z doświadczeń był wyższy o **7,2 dt/ha** od roku ubiegłego. Wyniósł **69,7 dt/ha**.

Najwyższe plony uzyskano w SDOO Słupia **91,1 dt/ha**, w pozostałych punktach plony były niższe. W ZSCKR Chroberz plonowanie wyniosło **66,1 dt/ha**, natomiast najniższe plonowanie uzyskano w ŚODR Modliszewice **51,8 dt/ha**. Największym potencjałem plonotwórczym wykazały się odmiany: **Rambo 108 % wzorca** oraz **Motto 105 % wzorca**.

Po trzech latach badań najwyższe plony uzyskały odmiany: **Motto 103 % wzorca**, **Rambo 103 % wzorca** oraz **Gepard**, **Wulkan** i **MHR Samuraj** równo po **101 % wzorca**.

W roku 2025 wyleganie roślin przed zbiorem wystąpiło tylko w SDOO Słupia, spowodowane było nawałnymi opadami deszczu.

Zdrowotność roślin dobra. W największym nasileniu wystąpił mączniak prawdziwy liści. Odmianami najbardziej podatnymi na patogena powodującego tę chorobę okazały się: **Gepard** oraz **Motto**. Mniejsze porażenie wystąpiło helmintosporiozą, odmianami o niskiej odporności okazały się: **Refleks**, **Rambo** oraz **MHR Samuraj**. Niewielkie porażenie wystąpiło rdzą wieńcową. Odmianami porażonymi patogenem okazały się: **Bingo** oraz **Wulkan**.

Tabela 1. Owies. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4	5
1	BINGO	2009	2011	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
2	KOZAK	2017		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
3	REFLEKS	2019	2021	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
4	RAMBO	2020	2022	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
5	GEPARD	2021	2024	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
6	WULKAN	2021	2023	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
7	ADOROTOR ^{/n}	2022		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
8	MAGELLAN	2022		DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
9	MHR SAMURAJ	2023	2026	PL	Małopolska Hodowla Roślin Spółka z o.o. ul. Zbożowa 4; 30-002 Kraków
10	MOTTO	2023		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
11	KREATOR	2024	2026	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
12	BELFER	2025		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce

^{/n} – odmiana nieoplewiona

Tabela 2. Owies. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
Powiat	Jędrzejów	Końskie	Pińczów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowo- pastewny mocny	Pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III a	II
pH gleby w KCl	6,4	5,0	6,9
Przedplon	Groch siewny	Rzepak ozimy	Rzepak ozimy
Data siewu	21.03.2025	03.04.2025	08.04.2025
Obsada nasion (szt/m ²)	450	450	450
Data zbioru	14.08.2025	20.08.2025	19.08.2025
Nawożenie mineralne			
N (kg/ha)	85	85	85
P ₂ O ₅ (kg/ha)	50	50	50
K ₂ O (kg/ha)	75	75	75
Nawożenie dolistne preparatami wieloskład. (na/ha)	Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 51+11	Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 51+1,51	Basfoliar 36 Extra + ADOB Mn – 51+11
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	Maxim Power	Maxim Power	Maxim Power
Herbicyd (na/ha)	Mustang Forte 195 SE – 0,8l	Granstar Ultra SX 50 SG – 48g	Mustang Forte 195 SE – 0,8l
Insektycyd (na/ha)	Cyperkill Max 500 EC – 0,05l Cyperkill Max 500 EC – 0,05l Karate Zeon 050 CS – 0,1l	Cyperkill Max 500 EC – 0,05l Karate Zeon 050 CS – 0,1l	Cyperkill Max 500 EC – 0,05l Karate Zeon 050 CS – 0,1l

Tabela 3. Owies. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp	Cecha	SDOO Słupia (Z)	ŚODR Modliszewice (M)	ZSCKR Chroberz (M)
1	Termin wiechowania <i>(data)</i>	02.06.2025	10.06.2025	06.06.2025
2	Termin dojrzałości woskowej <i>(data)</i>	09.07.2025	11.07.2025	03.07.2025
3	Termin dojrzałości pełnej <i>(data)</i>	22.07.2025	24.07.2025	24.07.2025
4	Wysokość roślin <i>(cm)</i>	132	82	100
5	Wyleganie w fazie dojrz. mlecznej <i>(skala 9°)</i>	9,0	9,0	9,0
6	Wyleganie roślin przed zbiorem <i>(skala 9°)</i>	3,0	9,0	9,0
Porażenie przez choroby				
7	Rdza wieńcowa <i>(skala 9°)</i>	8,8	8,9	8,9
8	Mączniak prawdziwy liści <i>(skala 9°)</i>	7,2	9,0	9,0
9	Helintosporioza <i>(skala 9°)</i>	7,3	8,8	8,5
10	Masa 1000 ziaren <i>(g)</i>	44,2	36,9	40,0
11	Wilgotność ziarna podczas zbioru <i>(%)</i>	7,0	6,6	7,7
12	Plon ziarna <i>(dt/ha)</i>	91,1	51,8	66,1

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian owsa zwyczajnego,
Skala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny. Plon ziarna – średni plon odmian owsa zwyczajnego

Tabela 4. Owies. Plon ziarna odmian w miejscowościach (%wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
<i>Wzorzec, dt z ha</i>		<i>91,1</i>	<i>51,8</i>	<i>66,1</i>
1	BINGO	101	101	97
2	KOZAK	91	101	97
3	REFLEKS	102	100	99
4	RAMBO	103	103	95
5	GEPARD	101	98	102
6	WULKAN	91	104	96
7	ADORATOR ⁿ	69	75	65
8	MAGELLAN	96	102	102
9	MHR SAMURAJ	98	102	104
10	MOTTO	109	89	111
11	KREATOR	108	103	113
12	BELFER	101	97	86

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany owsa zwyczajnego

ⁿ – odmiana nieoplewiona

Tabela 5. . Owies. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
	<i>Wzorzec, dt z ha</i>	<u>69,7</u>	<u>62,5</u>	<u>70,8</u>	<u>66,1</u>	<u>67,7</u>
1	BINGO	100	98	97	99	98
2	KOZAK	95	101	102	98	99
3	REFLEKS	100	104	96	102	100
4	RAMBO	100	113	96	106	103
5	GEPARD	101	97	103	99	101
6	WULKAN	96	98	109	97	101
7	ADORATOR ⁱⁿ	69	62	64	66	65
8	MAGELLAN	99	97	100	98	99
9	MHR SAMURAJ	101	95	106	98	101
10	MOTTO	105	100	103	102	103
11	KREATOR	108	104	-	106	-
12	BELFER	95	-	-	-	-
	Liczba doświadczeń	3	3	3	6	9

Wzorzec: w roku 2025,2024,2023 – średni plon z wszystkich badanych odmian

ⁱⁿ – odmiana nieoplewiona

Tabela 6. Owies. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza wieńcowa		Mączniak prawdziwy liści		Helmintosporioza	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
	<i>Wzorzec, (skala 9)</i>		<u>8.9</u>	<u>8.1</u>	<u>7.2</u>	<u>8.3</u>	<u>8.2</u>	<u>8.3</u>
1	BINGO	17	-0,7	-0,1	1,1	0,4	0,3	0,1
2	KOZAK	9	0,1	0,2	0,1	0,0	0,4	0,0
3	REFLEKS	7	0,1	-0,7	-0,5	-0,1	-0,6	-0,2
4	RAMBO	6	0,1	0,0	0,5	0,2	-0,5	-0,1
5	GEPARD	5	0,1	-0,1	-1,5	-0,4	0,4	0,1
6	WULKAN	5	-0,2	0,1	-0,9	-0,2	-0,1	0,1
7	ADORATOR ⁿ	3	0,1	-0,1	0,5	0,1	-0,4	-0,1
8	MAGELLAN	4	0,1	-0,4	-0,2	-0,1	0,0	-0,1
9	MHR SAMURAJ	3	0,1	0,4	0,5	0,2	-0,5	-0,4
10	MOTTO	3	0,1	0,5	-1,5	-0,5	0,2	0,2
11	KREATOR	2	0,1	-	0,5	-	0,2	-
12	BELFER	1	0,1	-	1,8	-	0,1	-
Liczba doświadczeń			3	7	1	5	3	8

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: w roku 2025,2024,2023 – wszystkie badane odmiany owsa zwyczajnego ⁿ– odmiana nieoplewiona

Tabela 7. Owies. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzałości mlecznej		przed zbiorem		2025	2023-2025	2025	2023-2025
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec										
1	BINGO	17	0,0	0,0	0,0	0,8	105	1	404	42,9
2	KOZAK	9	0,0	0,0	0,0	-0,3	2	6	-2,9	-2,8
3	REFLEKS	7	0,0	0,0	0,0	-1,0	-1	-1	-2,8	-1,5
4	RAMBO	6	0,0	0,0	0,0	0,0	1	0	-1,0	-1,2
5	GEPARD	5	0,0	0,0	0,0	-1,0	-5	-5	-0,1	1,5
6	WULKAN	5	0,0	0,0	0,0	0,4	-1	-3	-2,8	1,5
7	ADORATOR ^{/n}	3	0,0	0,0	0,0	-0,2	13	11	-11,3	-11,5
8	MAGELLAN	4	0,0	0,0	0,0	0,3	2	3	1,5	1,6
9	MHR SAMURAJ	3	0,0	0,0	0,0	1,3	-11	-12	-2,2	-1,7
10	MOTTO	3	0,0	0,0	0,0	0,9	4	4	-1,8	-1,8
11	KREATOR	2	0,0	-	0,0	-	8	-	6,7	-
12	BELFER	1	0,0	-	0,0	-	-2	-	2,7	-
Liczba doświadczeń			3	9	1	5	3	9	3	9

Wyleganie: wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą, wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których wyleganie wystąpiło
Wzorzec: w roku 2025,2024,2023 - wszystkie badane odmiany owsa zwyczajnego ^{/n} - odmiana nieoplewiona

Wykaz odmian owsa znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
Owies zwyczajny		
1	AGENT	2018
2	ALFA	2020
3	ARAB ^{x/}	2004
4	ARDEN ^{x/}	2010
5	ARKAN ^{x/}	2019
6	BELFER	2025
7	BERDYSZ ^{x/}	2008
8	BINGO	2009
9	BRETON	2007
10	DYNAMIT	2023
11	ELEGANT ^{x/}	2016
12	FIGARO	2019
13	GEPARD	2021
14	GNIADY ^{br/ x/}	2007
15	HARNAŚ	2014
16	HUZAR	2020
17	KOZAK	2017
18	KREATOR	2024
19	KREZUS ^{x/}	2005
20	LION	2018
21	MAGELLAN	2022
22	MHR SAMURAJ	2023
23	MONSUN	2017
24	MOTTO	2023
25	NAWIGATOR ^{x/}	2015
26	PABLO	2019
27	PANTEON	2020
28	PASKAL ^{x/}	2015
29	PERUN	2019
30	POKER	2020
31	RAMBO	2020
32	RAFLEKS	2019
33	ROMULUS	2016
34	SCORPION ^{x/}	2008
35	VASCO	2024
36	WARAN	2024
37	WULKAN	2021
38	ZUCH ^{x/}	2008
owies nagi		
39	ADORATOR	2022
40	MHR HAREM	2020

br- odmiana brązowiziarnista

x/ - odmiana niebadana w latach 2021-2024

Charakterystyka odmian owsa wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

BELFER

Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin wiechowania wczesny, dojrzewania średni. Udział łuski średni, masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, zawartość białka – średnia. tłuszczu – duża, gęstość ziarna w stanie zsypanym – średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Rzepak ozimy

Uwagi ogólne

Rzepak ozimy jest najważniejszą uprawianą rośliną oleistą w Polsce. Dostarcza surowca do produkcji oleju z przeznaczeniem na cele spożywcze jak i biopaliwowe. Ponad 40% masy nasion to olej. Produkty uzyskane po wydobyciu oleju (śruta poekstrakcyjna) są cennymi komponentami wysokobiałkowymi wykorzystywanymi do produkcji przemysłowych pasz dla zwierząt. Roślina o silnym, palowym systemie korzeniowym, osiagającym przed zimą około 40 cm, a w pełni wzrostu do 120-290 cm długości. Prawidłowy rozwój rośliny jesienią decyduje o możliwościach jej plonowania. Przed zimą szyjka korzeniowa powinna być jak najgrubsza (1-2 cm), a rozeta o 8-10 liściach. Rzepak ozimy jest również bardzo ważną rośliną w płodozmianie, zwłaszcza w tych gospodarstwach, w których dominujące znaczenie w strukturze zasiewów zajmują zboża.

Rzepak ozimy dzielimy na odmiany mieszańcowe i populacyjne. W ostatnich latach nastąpiło wyraźne zwiększenie udziału odmian mieszańcowych w uprawie. Odmiany mieszańcowe cechują się większym potencjałem plonowania, rośliny wytwarzają silniejszy i bardziej rozwinięty system korzeniowy dzięki temu mogą lepiej pobierać składniki pokarmowe. Większość odmian mieszańcowych lepiej sprawdza się w przypadku opóźnionych siewów, ze względu na szybszy rozwój początkowy, odmiany populacyjne charakteryzują się niższym plonowaniem niż mieszańce, osiagany plon jest niższy nawet o 20%. Odmiany populacyjne plonują niżej, ale ich plonowanie jest stabilniejsze w porównaniu z odmianami mieszańcowymi, zwłaszcza na gorszych stanowiskach, dobrze reagują na wcześniejszy siew.

Obecnie w Krajowym rejestrze znajduje się 166 odmian rzepaku ozimego (32 odmian populacyjnych i 134 odmian mieszańcowych).

W sezonie 2024/2025 na terenie województwa świętokrzyskiego założono jedno doświadczenie z rzepakiem ozimym zlokalizowane w SDOO Słupia. W celu poszerzenia charakterystyki testowanych odmian opracowanie zostało uzupełnione o dane z doświadczeń zlokalizowanych w sąsiednich województwach łódzkim (SDOO Sulejów) i lubelskim (ZDOO Bezek).

W badaniach PDO realizowanych w doświadczeniu z rzepakiem ozimym brało udział 72 odmian w tym: 8 odmian populacyjnych oraz 53 odmian mieszańcowych, w których znalazło się 11 odmian ze Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Rolniczych (CCA).

Doświadczenie z rzepakiem ozimym było prowadzone jako jednoczynnikowe, trzypowtórzeniowe.

Wyniki uzyskane z doświadczeń PDO z rzepakiem ozimym posłużyły do utworzenia dla tego gatunku Listy Odmian Zalecanych (LOZ) w naszym województwie. W 2026 roku liczy 11 odmian.

Wyniki doświadczeń

Plonowanie rzepaku ozimego w roku 2025 było dobre, średni plon dla miejscowości wyniósł **43,6 dt/ha**. Najwyżej plonowały odmiany w SDOO Słupia, gdzie wzorzec wszystkich odmian wyniósł **54,9 dt/ha**. Niższe plony **42,3 dt/ha** uzyskano w SDOO Sulejów. Najniższe plony uzyskano w ZDOO Bezek dla wszystkich badanych odmian wzorzec wyniósł **33,5 dt/ha**.

Z pośród badanych odmian w minionym sezonie najwyższe plony uzyskały odmiany mieszańcowe: **LID Invicto 116 % wzorca, LD Apollonia 113 % wzorca, Ceos i LG Austin** równo **111 % wzorca**. Z pośród odmian populacyjnych najlepiej plonowała odmiana **Bachus i Telly** równo **94 % wzorca**.

Po trzech latach badań wynika, że na wyróżnienie z odmian mieszańcowych zasługują: **LG Aviron** i **LG Apollonia** równo **108 % wzorca**, **Artemis**, **DK Excited** i **DK Exaura** równo dla wszystkich odmian **107 % wzorca**, **Akilah**, **LG Arnold**, **DK Expose**, **KWS Lauros** i **DK Exima** równo dla wszystkich odmian **104 % wzorca**, oraz **Metropol**, **DK Excentric**, **LG Auckland** równo dla wszystkich odmian **103 % wzorca**, natomiast z odmian populacyjnych, najwyższą zaplanowała odmiana **Bachus 96 % wzorca** oraz **Tom 94 % wzorca**.

W 2025 roku wystąpiło niewielkie pochylenie łanu. Z odmian najbardziej podatnych na wyleganie okazały się: **LG Aviron**, **LG Adeline** oraz **Crossfit**.

Z chorób grzybowych wystąpiła zgnilizna twardzikowa i czerń krzyżowa. Odmianami najbardziej podatnymi na zgniliznę twardzikową okazały się: **Dynamic**, **LG Arnold**, **Manhattan** i **Nairobi**, natomiast najbardziej porażone odmiany na czerń krzyżową to: **Derrick**, **Marvin**, **DK Expose**, **Richmond**, **LG Avenger** i **DK Exima**.

Tabela 1. Rzepak ozimy. Odmiany badane. Rok zbioru 2023

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce.	
1		2	3	4	5	
ODMIANY POPULACYJNE						
1	DERRICK	2018		FR	KWS Polska sp. z o.o. ul. Głogowska 151 ; 60-266 Poznań	
2	BACHUS	2022	2025	DE	Saatbau Polska sp. z o.o. ul. Żytnia 1; 55-300 Środa Śląska	
3	TOM	2022	2026	DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 PL-64-000 Kościan	
4	ANTON	2023		DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 PL-64-000 Kościan	
5	KUBA	2023		DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 PL-64-000 Kościan	
6	MARVIN	2023		DE	Cluser Breeding International GmbH Gammelby 6; 24966 Sorup.	
7	SM BOLT	2024		PL	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR Smolice 146; 63-740 Kobylin	
8	TELLY	2024		AT	Saatbau Polska sp. z o.o. ul. Żytnia 1; 55-300 Środa Śląska	
ODMIANY MIESZAŃCOWE						
9	ARTEMIS	F ₁	2019	2023	FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
10	DYNAMIC	F ₁	2019		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
11	AKILAH	F ₁	2020		DE	NPZ sp. z o.o. Grabonóg 76A; 63-820 Piaski
12	BATIS	F ₁	2020		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
13	DK EXCITED	F ₁	2020	2023	US	Bayer sp z o.o Al. Jerozolimskie 158; 02-326 Warszawa

14	LG AVIRON	F ₁	2020		FR	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
15	TEMPTATION	F ₁	2020	2025	DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
16	CONDOR	F ₁	2021		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
17	DESPERADO	F ₁	2021		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
18	KWS GRANOS	F ₁	2021		DE	KWS Polska sp. z o.o. ul. Głogowska 151 ; 60-266 Poznań
19	LG ARNOLD	F ₁	2021		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
20	METROPOL	F ₁	2021		DE	NPZ sp. z o.o. Grabonóg 76A; 63-820 Piaski
21	CROCANT kk	F ₁	2022		US	NPZ sp. z o.o. Grabonóg 76A; 63-820 Piaski
22	DK EXAURA	F ₁	2022	2025	DE	Bayer sp z o.o Al. Jerozolimskie 158: 02-326 Warszawa
23	DK EXCENTRIC	F ₁	2022	2025	US	Bayer sp z o.o Al. Jerozolimskie 158: 02-326 Warszawa
24	DK EXPOSE	F ₁	2022		US	Bayer sp z o.o Al. Jerozolimskie 158: 02-326 Warszawa
25	JUREK	F ₁	2022		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
26	KWS LAUROS	F ₁	2022		DE	KWS Polska sp. z o.o. ul. Głogowska 151 ; 60-266 Poznań
27	LG APOLLONIA	F ₁	2022	2026	FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
28	LG AUCKLAND	F ₁	2022		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
29	MANHATTAN	F ₁	2022		US	Bayer sp. z o.o. Al. Jerozolimskie 158: 02-326 Warszawa
30	NAIROBI	F ₁	2022		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
31	PIROL	F ₁	2022		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
32	ZEUS	F ₁	2022		US	Bayer sp. z o.o. Al. Jerozolimskie 158: 02-326 Warszawa
33	AMOROSO	F ₁	2023	2026	FR	Lidea Poland sp. z o.o. ul. Wichrowa 1a, 60-449 Poznań
34	BOGOTA	F ₁	2023		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
35	CROISSANT kk	F ₁	2023		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
36	CROMAT kk	F ₁	2023		DE	NPZ sp. z o.o. Grabonóg 76A; 63-820 Piaski
37	JANOSH	F ₁	2023		DE	NPZ sp. z o.o. Grabonóg 76A; 63-820 Piaski

38	LG ADELIN E	F ₁	2023		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
39	LG APHRODITE	F ₁	2023		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
40	LG BARACUDA	kk F ₁	2023		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
41	LG WAGNER	F ₁	2023		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
42	PT 315	F ₁	2023	2025	US	Pioneer Hi-Bred Poland sp. z o.o. ul. Józefa Piusa Dziekońskiego 1, 00-728 Warszawa
43	RICHMOND	kk F ₁	2023		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
44	ROMEO	F ₁	2023		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
45	TEXAS	F ₁	2023		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
46	BERNSTEIN	F ₁	2024		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
47	CREATE	kk F ₁	2024		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
48	CROMPUTER	kk F ₁	2024		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
49	DK EXIGENT	F ₁	2024		US	Bayer sp. z o.o. Al. Jerozolimskie 158; 02-326 Warszawa
50	HIBERIA	F ₁	2024		FR	KWS Polska sp. z o.o. ul. Głogowska 151; 60-266 Poznań
51	INVIGOR 2050	F ₁	2024		US	BASF Polska sp. z o.o. Al. Jerozolimskie 142b; 02-305 Warszawa
52	LG ALPHINE	F ₁	2024		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
53	LG ARMADA	F ₁	2024		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
54	LG ATACAMA	F ₁	2024		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
55	LG AVENGER	F ₁	2024		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
56	LG TARANTULA	kk F ₁	2024		FR	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
57	LID CALIENTO	F ₁	2024		FR	Lidea Poland sp z o.o. ul. Wichrowa 1a, 60-449 Poznań
58	LID INVICTO	F ₁	2024		FR	Lidea Poland sp z o.o. ul. Wichrowa 1a, 60-449 Poznań
59	LID SANDRO	F ₁	2024		FR	Lidea Poland sp z o.o. ul. Wichrowa 1a, 60-449 Poznań
60	NEBRASKA	F ₁	2024		DE	DSV Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
61	PT 312	F ₁	2024		US	Pioneer Hi-Bred Poland sp. z o.o. ul. Józefa Piusa Dziekońskiego 1; 00-728 Warszawa

Odmiany z katalogu CCA po doświadczeniach rozpoznawczych - MIESZAŃCOWE					
62	CEOS	F ₁	-		RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; 87-100 Toruń
63	CROSSFIT kk	F ₁	-		BASF Polska sp. z o.o. Al. Jerozolimskie 142b; 02-305 Warszawa
64	DK EXBURY	F ₁	-		Bayer sp. z o.o. Al. Jerozolimskie 158; 02-326 Warszawa
65	DK EXIMA	F ₁	-		Bayer sp. z o.o. Al. Jerozolimskie 158; 02-326 Warszawa
66	ES PERFORMO	F ₁	-		IGP Polska sp. z o.o. sp. k. ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań
67	KOCAZZ kk	F ₁	-		RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; 87-100 Toruń
68	LG ACADEMIC	F ₁	-		IGP Polska sp. z o.o. sp. k. ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań
69	LG ALTANO	F ₁	-		IGP Polska sp z o.o. sp .k. ul. Wyspiańskiego 43 : 60-751 Poznań
70	LG AUSTIN	F ₁	-	2026	Limagrain Polska sp. z o.o. ul. Rataje 164; 61-168 Poznań
71	TREZZOR	F ₁	-		RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; 87-100 Toruń
72	TRIATHLON	F ₁	-		Rapool Polska sp. z.o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec

kk - odmiana o deklarowanej odporności na kiłę kapusty, w zakresie patotypów najczęściej występujących w Polsce.

Tabela 2. Rzepak ozimy. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	SDOO Sulejów	ZDOO Bezek
Powiat	Jędrzejów	Piotrków Trybunalski	Chełm
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Pszenny dobry	Pszenny wadliwy
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III a	III b
pH gleby w KCl	4,8	6,4	7,1
Przedplon	Groch siewny	Jęczmień jary	Jęczmień jary
Data siewu	31.08.2024	29.08.2024	27.08.2024
Obsada nasion (szt/m ²)	45-55	45-55	45-55
Data zbioru	24.07.2025	21.07.2025	01.08.2025
Nawożenie mineralne – kg/ha			
N (kg/ha)	194	169	190
P ₂ O ₅ (kg/ha)	60	40	60
K ₂ O (kg/ha)	90	60	90
Nawożenie dolistne preparatami wieloskładnikowymi (na ha)	Vita Star Ascosuper + Vita Star Super Zn+B + Vita Star Mn – 2l+1,5l+1l ADOB Bor + ADOB Mn -1,5l+1l Basfoliar 36 Extra+Basfoliar 12-4-6-S – 5l+5l	Nie stosowano	Nie stosowano
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	Nasiona dostarczono zaprawione	Nasiona dostarczono zaprawione	Nasiona dostarczono zaprawione
Herbicyd (na ha)	Korvetto – 1l Agil-S 100 EC – 1,5l	Belcar + Kliper – 0,25l+0,75l Buster 100 EC +Faworyt 300 SL – 0,4l+0,4l	Agil-S 100 EC – 0,7l Mota – 2,5l
Insektycyd (na/ha)	Karate Zeon 050 CS – 0,15l Decis Mega 50 EW – 0,15l Delmetros 100 EC – 0,05l Inazuma 130 WG – 0,2kg Karate Zeon 050 CS – 0,15l Sivanto Energy 85 EC – 0,75l Mospilan 20 SP – 0,2kg Inazuma 130 WG – 0,2kg	Decis Mega 50 EW – 0,2L Decis Mega 50 EW – 0,15l Karate Zeon 050 CS – 0,15l Mospilan 20 SP – 0,12kg Cyberkill Max 500 EC – 0,05l Nexide 60 CS – 80ml	Inazuma 130 WG – 0,3 kg Decis Mega 50 EW – 0,15l Camadine 200 SL – 0,2l Inazuma 130 WG – 0,2kg

Tabela 3. Rzepak ozimy. Wyniki ogólne doświadczenia. Rok zbioru 2025

Lp	Cecha	SDOO Słupia	SDOO Sulejów	ZDOO Bezek
1	Stan roślin po zimie (skala 9°)	8,5	7,0	6,6
2	Obsada roślin po zimie (szt.m ²)	36	46	44
3	Wysokość łanu liści przed zimą (cm)	24	8	12
4	Procent martwych roślin (%)	0	0	0
5	Termin kwitnienia – początek (dzień, m-c)	25.04.2025	22.04.2025	27.04.2025
6	Wysokość roślin (cm)	182	131	130
7	Pochylenie łanu (skala 9°)	8,3	6,6	6,2
8	Termin dojrzałości technicznej (liczba dni)	195	196	193
Porażenie przez choroby				
9	Czerń krzyżowych (skala 9°)	8,6	8,8	9,0
10	Zgnilizna twardzikowa (%)	3	2	2
11	Masa 1000 nasion (g)	5,0	5,4	-
12	Wilgotność nasion podczas zbioru (%)	9,8	7,1	7,5
13	Plon ziarna (dt/ha)	54,9	42,3	33,5

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Skala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4. Rzepak ozimy. Plon ziarna odmian (%wzorca). Rok zbioru 2025

L.p.	Odmiana	SDOO Słupia	SDOO Sulejów	ZDOO Bezek
<u>Wzorzec dt z ha</u>		<u>54,9</u>	<u>42,3</u>	<u>33,5</u>
1	DERRICK	95	92	81
2	BACHUS	94	95	90
3	TOM	100	88	89
4	ANTON	92	81	84
5	KUBA	87	92	101
6	MARVIN	80	95	79
7	SM BOLT	93	93	84
8	TELLY	91	101	88
9	ARTEMIS F ₁	105	109	107
10	DYNAMIC F ₁	102	103	99
11	AKILAH F ₁	118	99	106
12	BATIS F ₁	99	94	101
13	DK EXCITED F ₁	111	105	101
14	LG AVIRON F ₁	113	107	100
15	TEMPTATION F ₁	98	103	94
16	CONDOR F ₁	87	100	103
17	DESPERADO F ₁	88	97	97
18	KWS GRANOS F ₁	91	94	97
19	LG ARNOLD F ₁	112	108	105
20	METROPOL F ₁	98	98	120
21	CROCANT ^{kk} F ₁	96	89	94
22	DK EXAURA F ₁	99	107	97
23	DK EXCENTRIC F ₁	100	102	99
24	DK EXPOSE F ₁	99	105	103
25	JUREK F ₁	107	91	96
26	KWS LAUROS F ₁	112	101	102
27	LG APOLLONIA F ₁	113	114	111
28	LG AUCKLAND F ₁	105	102	102
29	MANHATTAN F ₁	100	95	102
30	NAIROBI F ₁	101	97	102
31	PIROL F ₁	103	97	101
32	ZEUS F ₁	84	84	89
33	AMOROSO F ₁	114	104	101
34	BOGOTA F ₁	106	105	85

35	CROISSANT ^{kk} F ₁	98	92	88
36	CROMAT ^{kk} F ₁	92	92	98
37	JANOSH F ₁	94	94	93
38	LG ADELINE F ₁	104	100	106
39	LG APHRODITE F ₁	98	109	105
40	LG BARACUDA ^{kk} F ₁	89	91	98
41	LG WAGNER F ₁	106	101	95
42	PT 315 F ₁	96	110	112
43	RICHMOND ^{kk} F ₁	101	105	95
44	ROMEO F ₁	111	99	95
45	TEXAS F ₁	83	86	89
46	BERNSTEIN F ₁	98	104	110
47	CREATE ^{kk} F ₁	102	86	94
48	CROMPUTER ^{kk} F ₁	66	94	86
49	DK EXIGENT F ₁	92	104	113
50	HIBERIA F ₁	112	109	105
51	INVIGOR 2050 F ₁	102	100	102
52	LG ALPINE F ₁	118	100	105
53	LG ARMADA F ₁	98	109	110
54	LG ATACAMA F ₁	88	105	108
55	LG AVENGER F ₁	94	108	111
56	LG TARANTULA ^{kk} F ₁	104	106	91
57	LID CALIENTO F ₁	103	98	130
58	LID INVICTO F ₁	114	111	125
59	LID SANDRO F ₁	102	98	105
60	NEBRASKA F ₁	111	112	91
61	PT 312 F ₁	108	99	114
62	CEOS F ₁ CCA	119	112	95
63	CROSSFIT ^{kk} F ₁ CCA	99	108	117
64	DK EXBURY F ₁ CCA	98	96	98
65	DK EXIMA F ₁ CCA	105	113	97
66	ES PERFORMO F ₁ CCA	91	97	100
67	KOCAZZ ^{kk} F ₁ CCA	98	102	92
68	LG ACADEMIC F ₁ CCA	102	98	105
69	LG ALTANO F ₁ CCA	89	91	105
70	LG AUSTIN F ₁ CCA	119	109	100
71	TREZZOR F ₁ CCA	108	105	96
72	TRIATHLON F ₁ CCA	97	100	112

F1 – odmiana mieszańcowa, CCA – odmiana z katalogu CCA, kk – odmiana o deklarowanej odporności na kiłę kapusty, w zakresie patotypów występujących w Polsce

Tabela 5. Rzepak ozimy. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
	<i>Wzorzec, dt z/ha</i>	43,6	45,1	52,5	44,4	47,1
1	DERRICK	90	90	90	90	90
2	BACHUS	94	96	99	95	96
3	TOM	93	86	101	90	94
4	ANTON	86	90	-	88	-
5	KUBA	92	93	-	92	-
6	MARVIN	85	92	-	89	-
7	SMBOLT	91	-	-	-	-
8	TELLY	94	-	-	-	-
9	ARTEMIS F ₁	107	110	104	109	107
10	DYNAMIC F ₁	102	101	99	101	101
11	AKILAH F ₁	109	100	105	104	104
12	BATIS F ₁	98	100	100	99	99
13	DK EXCITED F ₁	106	105	110	106	107
14	LG AVIRON F ₁	108	106	110	107	108
15	TEMPTATION F ₁	98	100	102	99	100
16	CONDOR F ₁	96	101	100	98	99
17	DESPERADO F ₁	93	96	100	95	97
18	KWS GRANOS F ₁	94	97	105	95	99
19	LG ARNOLD F ₁	109	104	101	106	104
20	METROPOL F ₁	104	105	100	105	103
21	CROCANT ^{kk} F ₁	93	98	103	96	98
22	DK EXAURA F ₁	101	116	106	108	107
23	DK EXCENTRIC F ₁	100	99	109	100	103
24	DK EXPOSE F ₁	102	106	105	104	104
25	JUREK F ₁	99	98	100	98	99
26	KWS LAUROS F ₁	106	104	103	105	104
27	LG APOLLONIA F ₁	113	108	104	110	108
28	LG AUCKLAND F ₁	103	98	108	101	103
29	MANHATTAN F ₁	99	96	107	98	101
30	NAIROBI F ₁	100	98	97	99	98
31	PIROL F ₁	100	92	104	96	99
32	ZEUS F ₁	86	93	102	89	94
33	AMOROSO F ₁	107	110	-	109	-
34	BOGOTA F ₁	100	98	-	99	-
35	CROISSANT ^{kk} F ₁	93	91	-	92	-

36	CROMAT ^{kk}	F ₁	94	98	-	96	-
37	JANOSH	F ₁	93	100	-	97	-
38	LG ADELINE	F ₁	103	98	-	101	-
39	LG APHRODITE	F ₁	103	100	-	101	-
40	LG BARACUDA ^{kk}	F ₁	92	98	-	95	-
41	LG WAGNER	F ₁	102	104	-	103	-
42	PT 315	F ₁	105	106	-	105	-
43	RICHMOND ^{kk}	F ₁	101	105	-	103	-
44	ROMEO	F ₁	103	105	-	104	-
45	TEXAS	F ₁	86	94	-	90	-
46	BERNSTEIN	F ₁	103	-	-	-	-
47	CREATE ^{kk}	F ₁	95	-	-	-	-
48	CROMPUTER ^{kk}	F ₁	80	-	-	-	-
49	DK EXIGENT	F ₁	101	-	-	-	-
50	HIBERIA	F ₁	109	-	-	-	-
51	INVIGOR 2050	F ₁	102	-	-	-	-
52	LG ALPINE	F ₁	109	-	-	-	-
53	LG ARMADA	F ₁	105	-	-	-	-
54	LG ATACAMA	F ₁	99	-	-	-	-
55	LG AVENGER	F ₁	103	-	-	-	-
56	LG TARANTULA ^{kk}	F ₁	101	-	-	-	-
57	LID CALIENTO	F ₁	108	-	-	-	-
58	LID INVICTO	F ₁	116	-	-	-	-
59	LID SANDRO	F ₁	102	-	-	-	-
60	NEBRASKA	F ₁	106	-	-	-	-
61	PT 312	F ₁	107	-	-	-	-
62	CEOS	F ₁ CCA	111	-	-	-	-
63	CROSSFIT ^{kk}	F ₁ CCA	106	103	-	105	-
64	DK EXBURY	F ₁ CCA	97	102	-	100	-
65	DK EXIMA	F ₁ CCA	105	105	103	105	104
66	ES PERFORMO	F ₁ CCA	95	-	-	-	-
67	KOCAZZ ^{kk}	F ₁ CCA	98	-	-	-	-
68	LG ACADEMIC	F ₁ CCA	102	-	-	-	-
69	LG ALTANO	F ₁ CCA	94	97	-	95	-
70	LG AUSTIN	F ₁ CCA	111	108	-	109	-
71	TREZZOR	F ₁ CCA	104	92	99	98	98
72	TRIATHLON	F ₁ CCA	102	-	-	-	-

F₁ – odmiana mieszańcowa, CCA – odmiana z katalogu CCA, kk – odmiana o deklarowanej odporności na kiłę kapusty, w zakresie patotypów występujących w Polsce

Tabela 6. Rzepak ozimy. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenie od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

L.p.	Odmiana	Liczba lat badań	Zgnilizna twardzikowa (%)		Czerń krzyżowych (skala ⁹)	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025
	<i><u>Wzorzec</u></i>		<u>2</u>	<u>5</u>	<u>8,7</u>	<u>8,3</u>
1	DERRICK	6	1	-1	-0,5	-0,1
2	BACHUS	3	-1	-1	0,0	0,0
3	TOM	3	0	-1	0,2	0,1
4	ANTON	2	-1	-	0,0	-
5	KUBA	2	0	-	0,0	-
6	MARVIN	2	1	-	-0,5	-
7	SM BOLT	1	2	-	-0,3	-
8	TELLY	1	0	-	-0,2	-
9	ARTEMIS F ₁	6	1	0	0,2	0,1
10	DYNAMIC F ₁	6	-1	-2	0,3	0,1
11	AKILAH F ₁	5	-1	-1	0,2	0,0
12	BATIS F ₁	5	-1	0	0,3	0,0
13	DK EXCITED F ₁	5	-1	1	0,2	0,1
14	LG AVIRON F ₁	5	3	4	-0,3	-0,1
15	TEMPTATION F ₁	5	0	-1	-0,2	0,1
16	CONDOR F ₁	4	0	1	0,2	0,2
17	DESPERADO F ₁	4	-1	0	0,2	0,1
18	KWS GRANOS F ₁	4	-1	0	0,2	0,1
19	LG ARNOLD F ₁	4	-1	-2	0,0	0,0
20	METROPOL F ₁	4	-1	0	0,2	0,1
21	CROCAN ^{tk} F ₁	3	-1	-1	0,3	0,1
22	DK EXAURA F ₁	3	-1	-1	0,0	0,3
23	DK EXCENTRIC F ₁	3	0	0	0,2	0,0
24	DK EXPOSE F ₁	3	2	2	-0,5	0,0
25	JUREK F ₁	3	0	0	0,2	0,1
26	KWS LAUROS F ₁	3	0	0	0,2	0,1
27	LG APOLLONIA F ₁	3	0	0	0,0	0,1
28	LG AUCLAND F ₁	3	-1	-1	0,2	0,1
29	MANHATTAN F ₁	3	-1	-2	0,2	0,1
30	NAIROBI F ₁	3	-1	-2	0,2	0,2
31	PIROL F ₁	3	0	0	0,0	0,0
32	ZEUS F ₁	3	0	-1	0,3	0,0
33	AMOROSO F ₁	2	-1	-	0,3	-
34	BOGOTA F ₁	2	0	-	-0,2	-

35	CROISSANT ^{kk}	F ₁	2	-1	-	0,3	-
36	CROMAT ^{kk}	F ₁	2	-1	-	0,2	-
37	JANOSH	F ₁	2	0	-	0,0	-
38	LG ADELINE	F ₁	2	3	-	0,0	-
39	LG APHRODITE	F ₁	2	0	-	0,2	-
40	LG BARACUDA ^{kk}	F ₁	2	1	-	-0,2	-
41	LG WAGNER	F ₁	2	-1	-	0,2	-
42	PT 315	F ₁	2	0	-	-0,2	-
43	RICHMOND ^{kk}	F ₁	2	3	-	-0,5	-
44	ROMEO	F ₁	2	-1	-	0,2	-
45	TEXAS	F ₁	2	-1	-	0,3	-
46	BERNSTEIN	F ₁	1	-1	-	0,3	-
47	CREATE ^{kk}	F ₁	1	-1	-	0,2	-
48	CROMPUTER ^{kk}	F ₁	1	0	-	0,0	-
49	DK EXIGENT	F ₁	1	2	-	-0,2	-
50	HIBERIA	F ₁	1	-1	-	0,0	-
51	INVIGOR 2050	F ₁	1	-1	-	0,3	-
52	LG ALPINE	F ₁	1	0	-	0,2	-
53	LG ARMADA	F ₁	1	2	-	-0,3	-
54	LG ATACAMA	F ₁	1	-1	-	0,0	-
55	LG AVENGER	F ₁	1	0	-	-0,5	-
56	LG TARANTULA	F ₁	1	2	-	-0,3	-
57	LID CALIENTO	F ₁	1	-1	-	-0,3	-
58	LID INVICTO	F ₁	1	-1	-	0,3	-
59	LID SANDRO	F ₁	1	1	-	-0,3	-
60	NEBRASKA	F ₁	1	0	-	0,2	-
61	PT 312	F ₁	1	-1	-	0,2	-
62	CEOS	F ₁ CCA	1	0	-	0,0	-
63	CROSSFIT ^{kk}	F ₁ CCA	2	1	-	-0,3	-
64	DK EXBURY	F ₁ CCA	2	0	-	0,2	-
65	DK EXIMA	F ₁ CCA	5	0	2	-0,5	0,0
66	ES PERFORM	F ₁ CCA	1	0	-	0,2	-
67	KOCAZZ ^{kk}	F ₁ CCA	1	-1	-	-0,2	-
68	LG ACADEMIC	F ₁ CCA	1	1	-	-0,3	-
69	LG ALTANO	F ₁ CCA	2	0	-	0,0	-
70	LG AUSTIN	F ₁ CCA	2	0	-	-0,2	-
71	TREZZOR	F ₁ CCA	7	0	1	0,0	0,0
72	TRIATHLON	F ₁ CCA	1	0	-	0,3	-
Liczba doświadczeń				3	9	3	9

F₁ – odmiana mieszańcowa, CCA – odmiana z katalogu CCA, kk – odmiana o deklarowanej odporności na kiłę kapusty, w zakresie patotypów występujących w Polsce

Tabela 7 . Rzepak ozimy. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenie od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Liczba lat badań	Wysokość roślin (cm)		Pochylenie łanu (skala 9 ^o)		Dojrzałość techniczna (liczba dni od początku roku)	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec</i>								
			<u>147</u>	<u>155</u>	<u>7,0</u>	<u>7,9</u>	<u>195</u>	<u>187</u>
1	DERRICK	6	-2	-4	-0,2	0,2	195	188
2	BACHUS	3	-9	-8	0,1	0,3	196	188
3	TOM	3	-3	-7	0,3	0,4	196	187
4	ANTON	2	-5	-	0,4	-	196	-
5	KUBA	2	-9	-	0,3	-	195	-
6	MARVIN	2	-10	-	0,2	-	194	-
7	SM BOLT	1	-3	-	-0,8	-	195	-
8	TELLY	1	-14	-	0,0	-	194	-
9	ARTEMIS F ₁	6	1	5	-0,1	-0,2	194	186
10	DYNAMIC F ₁	6	-1	0	0,4	0,0	194	187
11	AKILAH F ₁	5	-7	-2	0,6	0,3	195	188
12	BATIS F ₁	5	-6	-5	0,1	0,2	195	188
13	DK EXCITED F ₁	5	-3	2	0,1	-0,8	195	188
14	LG AVIRON F ₁	5	1	2	-1,0	-0,6	194	186
15	TEMPTATION F ₁	5	-5	-5	0,0	0,1	194	187
16	CONDOR F ₁	4	-8	-4	0,3	0,3	196	188
17	DESPERADO F ₁	4	-6	-2	-0,2	0,1	194	187
18	KWS GRANOS F ₁	4	-4	-1	0,2	-0,1	195	188
19	LG ARNOLD F ₁	4	5	5	0,0	-0,3	195	187
20	METROPOL F ₁	4	-6	-5	0,3	0,1	195	188
21	CROCANT ^{kk} F ₁	3	9	12	0,2	0,3	196	188
22	DK EXAURA F ₁	3	-1	6	0,3	0,0	194	188
23	DK EXCENTRIC F ₁	3	10	15	0,1	0,1	196	189
24	DK EXPOSE F ₁	3	9	11	-0,7	-0,6	194	188
25	JUREK F ₁	3	-11	-9	0,2	0,1	195	188
26	KWS LAUROS F ₁	3	-1	5	0,1	0,3	194	187
27	LG APOLLONIA F ₁	3	-1	4	0,4	0,0	195	187
28	LG AUCLAND F ₁	3	3	4	-0,3	-0,4	195	188
29	MANHATTAN F ₁	3	5	3	0,2	0,1	194	188
30	NAIROBI F ₁	3	-3	0	0,0	0,2	195	188
31	PIROL F ₁	3	-3	-2	0,1	0,3	194	187
32	ZEUS F ₁	3	0	7	0,5	0,3	195	188

33	AMOROSO	F ₁	2	2	-	-	-0,2	-	195	-
34	BOGOTA	F ₁	2	5	-	-	0,3	-	194	-
35	CROISSANT	kk	2	-3	-	-	0,3	-	194	-
36	CROMAT	kk	2	-9	-	-	0,4	-	197	-
37	JANOSH	F ₁	2	0	-	-	0,3	-	196	-
38	LG ADELINE	F ₁	2	4	-	-	-1,2	-	194	-
39	LG APHRODITE	F ₁	2	-1	-	-	-0,6	-	194	-
40	LG BARACUDA	kk	2	5	-	-	-0,1	-	195	-
41	LG WAGNER	F ₁	2	0	-	-	-0,1	-	194	-
42	PT 315	F ₁	2	10	-	-	0,5	-	194	-
43	RICHMOND	kk	2	0	-	-	-0,6	-	194	-
44	ROMEO	F ₁	2	9	-	-	-0,2	-	195	-
45	TEXAS	F ₁	2	-10	-	-	0,3	-	196	-
46	BERNSTEIN	F ₁	1	0	-	-	0,3	-	196	-
47	CREATE	kk	1	-7	-	-	0,4	-	195	-
48	CROMPUTER	kk	1	3	-	-	0,3	-	197	-
49	DK EXIGENT	F ₁	1	3	-	-	-0,4	-	195	-
50	HIBERIA	F ₁	1	10	-	-	0,0	-	195	-
51	INVIGOR 2050	F ₁	1	-3	-	-	0,2	-	195	-
52	LG ALPINE	F ₁	1	-3	-	-	0,1	-	194	-
53	LG ARMADA	F ₁	1	5	-	-	-0,7	-	194	-
54	LG ATACAMA	F ₁	1	6	-	-	0,1	-	195	-
55	LG AVENGER	F ₁	1	3	-	-	0,2	-	194	-
56	LG TARANTULA	kk	1	5	-	-	-0,9	-	194	-
57	LID CALIENTO	F ₁	1	13	-	-	-0,5	-	195	-
58	LID INVICTO	F ₁	1	16	-	-	0,0	-	194	-
59	LID SANDRO	F ₁	1	7	-	-	-0,8	-	195	-
60	NEBRASKA	F ₁	1	-8	-	-	-0,1	-	195	-
61	PT 312	F ₁	1	7	-	-	0,5	-	194	-
62	CEOS	F ₁ CCA	1	-5	-	-	0,2	-	195	-
63	CROSSFIT	kk	2	3	-	-	-1,0	-	194	-
64	DK EXBURY	F ₁ CCA	2	2	-	-	0,2	-	194	-
65	DK EXIMA	F ₁ CCA	5	-8	-2	-	-0,6	-1,1	194	187
66	ES PERFORMO	F ₁ CCA	1	3	-	-	0,1	-	195	-
67	KOCAZZ	kk	1	-3	-	-	0,0	-	195	-
68	LG ACADEMIC	F ₁ CCA	1	3	-	-	-0,2	-	195	-
69	LG ALTANO	F ₁ CCA	2	0	-	-	0,2	-	195	-
70	LG AUSTIN	F ₁ CCA	2	4	-	-	-0,3	-	194	-
71	TREZZOR	F ₁ CCA	7	-2	-2	-	0,0	0,1	194	187
72	TRIATHLON	F ₁ CCA	1	17	-	-	-0,2	-	195	-
Liczba doświadczeń										
			3	9	9	3	3	9	3	9

F1 – odmiana mieszańcowa, CCA – odmiana z katalogu CCA, kk – odmiana o deklarowanej odporności na kiłę kapusty, w zakresie patotypów występujących w Polsce

Charakterystyka odmian rzepaku ozimego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2024

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

SM BOLT

Odmiana populacyjna. Plon nasion średni do dość dużego. Zawartość tłuszczu mniejsza od średniej, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość mała. Masa 1000 nasion średnia. Rozwój roślin jesienią dość wolny. Zimotrwałość średnia. Rośliny niskie, o średniej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodyg i werciliozę – średnia, na czerń krzyżowych – mniejsza od średniej.

TELLY

Odmiana populacyjna. Plon nasion dość duży. Zawartość tłuszczu w nasionach duża, glukozyolanów średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej bardzo duża. Masa 1000 nasion średnia. Rozwój roślin jesienią dość wolny. Zimotrwałość średnia. Rośliny niskie, o średniej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia wczesny, dojrzałości technicznej nieco wcześniejszy od średniego. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodyg, werciliozę i czerń krzyżowych – średnia.

BERNSTEIN

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach duża, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion średnia. Rozwój roślin jesienią dość szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych – średnia, na werciliozę mniejsza od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczk rzepy (TuYV).

CREATE

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży. Zawartość tłuszczu w nasionach dość mała, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion średnia. Rozwój roślin jesienią szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny średniej wysokości, o średniej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej wczesny od średniego. Odporność na zgniliznę twardzikową - średnia, na suchą zgniliznę kapustnych, na choroby podstawy łodygi, werciliozę i czerń krzyżowych – mniejsza od średniej. Odmiana o potwierdzonej odporności na kiłę kapusty, w zakresie patotypów *Plasmodiophora brassicae* najczęściej występujących w Polsce Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczk rzepy (TuYV).

CROMPUTER

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyolanów mała. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion dość mała. Rozwój roślin jesienią średnio szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych i werciliozę – większa od średniej, na choroby podstawy łodygi

i czerń krzyżowych – średnia. Odmiana o potwierdzonej odporności na kiłę kapusty, w zakresie patotypów *Plasmiodiophora brassicae* najczęściej występujących w Polsce. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczkę rzepy (TuYV).

DK EXIGENT

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach duża, glukozyzolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Rozwój roślin jesienią średnio szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na suchą zgniliznę kapustnych – większa od średniej, na zgniliznę twardzikową, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczkę rzepy (TuYV).

HIBERIA

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyzolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Rozwój roślin jesienią średnio szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny średniej wysokości, o średniej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia nieco późniejszy od średniego, dojrzałości technicznej średni. Odporność na werciliozę – większa od średniej, na suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych – średnia, na zgniliznę twardzikową – mniejsza od średniej.

INVIGOR 2050

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach dość duża, glukozyzolanów większa od średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion dość duża. Rozwój roślin jesienią dość szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową i suchą zgniliznę kapustnych – średnia, na choroby podstawy łodygi, werciliozę i czerń krzyżowych – mniejsza od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczkę rzepy (TuYV).

LG ALPINE

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyzolanów mała. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość duża. Masa 1000 nasion średnia. Rozwój roślin jesienią szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny średniej wysokości, o średniej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej nieco wcześniejszy od średniego. Odporność na zgniliznę twardzikową – większa od średniej, na suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodyg, werciliozę i czerń krzyżowych – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczkę rzepy (TuYV).

LG ARMADA

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu i glukozyzolanów w nasionach średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Rozwój roślin jesienią średnio szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej nieco późniejszy od średniego. Odporność na werciliozę – większa od średniej, na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczkę rzepy (TuYV).

LG ATACAMA

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach bardzo duża, glukozyolanów poniżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion średnia. Rozwój roślin jesienią dość szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej nieco późniejszy od średniego. Odporność na czerń krzyżowych – większa od średniej, na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodygi i werciliozę – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

LG AVENGER

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyolanów mała. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion średnia. Rozwój roślin jesienią szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia nieco późniejszy od średniego, dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodygi, werciliozę i czerń krzyżowych – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

LG TARANTULA

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyolanów poniżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej duża. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Rozwój roślin jesienią średnio szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na suchą zgniliznę kapustnych i czerń krzyżowych – średnia, na zgniliznę twardzikową, choroby podstawy łodygi i werciliozę – mniejsza od średniej. Odmiana o potwierdzonej odporności na kiłę kapusty, w zakresie patotypów *Plasmiodiophora brassicae* najczęściej występujących w Polsce. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

LID CALIENTO

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach dość duża, glukozyolanów średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość duża. Masa 1000 nasion średnia. Rozwój roślin jesienią dość szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny bardzo wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej nieco późniejszy od średniego. Odporność na zgniliznę twardzikową, choroby podstawy łodygi, werciliozę i czerń krzyżowych – średnia, na suchą zgniliznę kapustnych – mniejsza od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

LID INVICTO

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach duża, glukozyolanów poniżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion średnia. Rozwój roślin jesienią średnio szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny bardzo wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia nieco późniejszy od średniego, dojrzałości technicznej średni. Odporność na suchą zgniliznę kapustnych – większa od średniej, na zgniliznę twardzikową, choroby podstawy łodygi, werciliozę i czerń krzyżowych – średnia.

LID SANDRO

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość duża. Masa 1000 nasion

średnia. Rozwój roślin jesienią średnio szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodygi, werciliozę i czerń krzyżowych – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

NEBRASKA

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozydów poniżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mała. Masa 1000 nasion średnia. Rozwój roślin jesienią średnio szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia wczesny, dojrzałości technicznej nieco wcześniejszy od średniego. Odporność na zgniliznę twardzikową i suchą zgniliznę kapustnych – większa od średniej, na choroby podstawy łodygi, werciliozę i czerń krzyżowych – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

PT312

Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach duża, glukozydów średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość duża. Masa 1000 nasion dość duża. Rozwój roślin jesienią średnio szybki. Zimotrwałość średnia. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych i czerń krzyżowych – większa od średniej, na choroby podstawy łodygi i werciliozę – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

Groch siewny

Uwagi ogólne

Uprawa grochu siewnego w Polsce ma długą tradycję. Jako cenna roślina wysokobiałkowa charakteryzuje się różnorodnością odmian i ich przydatnością co do kierunku uprawy i wykorzystania (jadalne, na paszę, jako suche nasiona i na zielonkę). Groch pełni ważną rolę w płodozmianie, jako roślina przerywająca częste następstwo zbóż po sobie. Jest cenną rośliną fitosanitarną. Plantacja grochu pozostawia w glebie resztki poźniwe zawierające około 20 kg P₂O₅, 25-60 kg K₂O i 50-80 kg N na 1 ha, co skutkuje istotnym wzrostem plonowania roślin następczych bez dodatkowych nakładów. Krótki okres wegetacji sprawia, że groch jest dobrym przedplonem dla gatunków ozimych.

Groch należy wysiewać jak najwcześniej, tj. kiedy tylko można wjechać na pole. Bardzo istotna jest również głębokość siewu (6-8 cm). Minimalna temperatura dla kiełkowania nasion wynosi tylko 1-2°C, a siewki znoszą krótkotrwałe przymrozki nawet do -6°C. Każde opóźnienie terminu siewu, zwłaszcza w I połowie kwietnia, przynosi z reguły lepsze warunki cieplne dla kiełkowania i wzrostu siewek, ale z reguły też pogorszenie dostępności wody pozimowej. Wyjątek stanowią gleby cięższe, w tym zwłaszcza czarnoziemy i czarne ziemie, gdzie z powodu dużej pojemności wodnej i ich znacznego uwilgotnienia na wiosnę, siew grochu jest możliwy dopiero w drugiej połowie, a czasami pod koniec kwietnia. Wcześniej zasiany groch wysoko plonuje, a nasiona równomiernie dojrzewają dzięki wykształceniu przez rośliny silnego systemu korzeniowego oraz zwiększonej odporności na choroby.

Obecnie w Krajowym rejestrze w grupie odmian ogólnoużytkowych przeznaczonych do uprawy na glebach żyznych znajduje się 22 odmiany i 9 odmian pastewnych.

W województwie świętokrzyskim doświadczenie porejestrane z grochem siewnym przeprowadzane było tylko w SDOO Słupia. Jest to doświadczenie jednoczynnikowe trzy powtórzeniowe z rozszerzonym doborem (typ G) liczącym 17 odmian jadalnych ogólnoużytkowych o wysokich wymaganiach glebowych oraz 4 odmiany pastewne. Ze względu na rosnące zainteresowanie tym gatunkiem w terenie, postanowiono zamieścić informacje o wynikach przeprowadzonych badań w niniejszym opracowaniu.

Opracowanie zostało wzbogacone o dane z doświadczeń zlokalizowanych w sąsiednich województwach łódzkim (SDOO Sulejów) i śląskim (ZDOO Kochcice) w celu poszerzenia charakterystyki testowanych odmian.

Wyniki uzyskane z doświadczeń PDO z grochem siewnym posłużyły do utworzenia dla tego gatunku Listy Odmian Zalecanych (LOZ) w naszym województwie. W 2026 roku liczy 8 odmian.

Wyniki doświadczeń

W roku 2025 średni plon wzorca dla miejscowości wyniósł **49,3 dt/ha** i był wyższy za ostatnie trzylecie o **10,7 dt/ha**.

Najwyżej plonowały odmiany w SDOO Słupia, wzorzec wszystkich odmian wyniósł **55,2 dt/ha**, niżej zaplanowały odmiany w ZDOO Kochcice. Najniższe plony uzyskano w SDOO Sulejów. Z badanych odmian ogólnoużytkowych największym potencjałem plonotwórczym w roku 2025 wykazały się odmiany: **Astronaute 109 % wzorca, Grot 109 % wzorca, Massko 108 % wzorca, Kameleon 106 % wzorca, Autentic** oraz **Symbios** równo po **105 % wzorca**, natomiast z odmian pastewnych najlepiej zaplonowała odmiana **Colin 101 % wzorca**.

Analiza trzyletnich wyników badań wskazuje, że na wyróżnienie zasługują odmiany: **Grot 106 % wzorca**, **Astronaute 104 % wzorca** oraz **Orchestra i Ostinato** równo po **103 % wzorca**.

W minionym sezonie wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia wystąpiło w dwóch punktach doświadczalnych w stopniu średnim (6,7°), natomiast przed zbiorem było niższe (6,0°), które wystąpiło we wszystkich punktach doświadczalnych. Najniższą odporność na wyleganie wykazały odmiany: **Hubal, Turnia** oraz **Grot**.

Z chorób grzybowych zanotowano mączniaka prawdziwego. Choroba wystąpiła w dwóch punktach doświadczalnych. Odmianami o słabszej odporności na mączniaka prawdziwego okazały się: **Mefisto, SM Market, Twister, Ursus** oraz **Symbios**.

W sezonie 2025 największą masą 1000 ziaren wyróżniły się odmiany: **Kazek, Orchestra**, natomiast najdrobniejsze ziarno wytworzyły odmiany: **Turnia** oraz **Twister**.

Tabela 1. Groch siewny. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

L.p.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4	5
1	HUBAL *	2005		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 ; 64-000 Kościan
2	BATUTA	2009	2026	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 ; 64-000 Kościan
3	TURNIA *	2011		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 ; 63-004 Tulce
4	ASTRONAUTE	2017	2019	FR	NPZ Polska Sp. z o.o. Grabonóg 76 A; 63-820 Piaski
5	MEFISTO *	2019		PL	"Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR" Smolice 146 ; 63-740 Kobylin
6	GROT	2020	2025	PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 ; 63-004 Tulce
7	KAZEK	2020		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 ; 64-000 Kościan
8	COLIN *	2022		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 ; 64-000 Kościan
9	ASGARD	2023	2025	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
10	JOWISZ	2023		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 ; 63-004 Tulce
11	SM MARKET	2023	2026	PL	"Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR" Smolice 146 ; 63-740 Kobylin
12	TWISTER	2024		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 ; 64-000 Kościan
13	URSUS	2024		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 ; 63-004 Tulce
14	MASSKO	2025		FR	Lemaire Deffontaines 180, rue du Rossignol 59310 Auchy Lez Orchies
15	AUTENTIC CCA	-		FR	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. M. Skłodowskiej-Curie 83a, 87-100 Toruń
16	ICONIC CCA	-		FR	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 ; 64-000 Kościan
17	KAMELEON CCA	-	2026	FR	KWS Lochow Polska sp. z o.o. ul. Słowiańska 5; Kondradowice; 57-150 Prusy
18	KAPLAN CCA	-		FR	Scandagra Polska sp. z o.o. ul. Dr. A. Schmidta 1, Żołędowo; 86-031 Osielsko
19	ORCHESTRA CCA	-		FR	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
20	OSTINATO CCA	-	2024	FR	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
21	SYMBIOS CCA	-	2026	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec

* - odmiana pastewna

Tabela 2. Groch siewny. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	SDOO Sulejów	ZDOO Kochcice
Powiat	Jędrzejów	Piotrków Trybunalski	Lubliniec
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Pszenny dobry	Żytni dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III b	III b
pH gleby w KCL	6,1	6,6	6,7
Przedplon	Pszenica ozima	Pszenica ozima	Jęczmień jary
Data siewu	28.03.2025	27.03.2025	21.03.2025
Obsada nasion (szt/m ²)	110	110	110
Data zbioru	23.07.2025	18.07.2025	05.08.2025
Nawożenie mineralne – kg/ha			
N (kg/ha)	15	18	25
P₂O₅ (kg/ha)	50	60	60
K₂O (kg/ha)	75	90	90
Nawożenie dolistne preparatami wieloskładnikowymi (na ha)	Basfoliar 6-12-6 + Basfoliar 12-4-6-S + ADOB Bor – 5l+5l+1l	-	Basfoliar 6-12-6 + AgroSorb-4l+1,6l ADOB Mn + ADOB Mo – 0,5l+0,15l Basfoliar 6-12-6 + AgroSorb – 4l+1,6l
Środki ochrony roślin			
Zaprawa	Nitragina	Nitragina	Nitragina
Herbicyd (na ha)	Boxer 800 EC – 4l Corum 502,4 SL – 1,25l	Wing P 462,5 EC + Boxer 800 EC + Basagran 480 SL – 2,5l+1l+1l	Wing P 462,5 EC – 4l Corum 502,4 SL – 1l
Adiuwant (na ha)	Atoplan Soil Maxx – 0,5l Dash HC – 0,5l	-	Green Osmo – 0,2l
Insektycyd (na ha)	Cyperkill Max 500 EC-0,05l Karate Zeon 050 CS – 0,15l Mospilan 20 SP - 0,2kg	Cyperkill Max 500 EC-0,05l Mospilan 20 SP – 0,2 kg	Cyperkill Max 500 EC -0,05l Mospilan 20 SP – 0,2 kg

Tabela 3. Groch siewny. Plon ziarna odmian (%wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Cecha	SDOO Słupia	SDOO Sulejów	ZDOO Kochcice
<i>Wzorzec dt z ha</i>		<u>55,2</u>	<u>40,7</u>	<u>51,9</u>
1	HUBAL *	97	88	82
2	BATUTA	114	85	102
3	TURNIA *	94	101	83
4	ASTRONAUTE	102	111	114
5	MEFISTO *	93	85	91
6	GROT	112	112	104
7	KAZEK	98	96	87
8	COLIN *	111	90	99
9	ASGARD	86	103	98
10	JOWISZ	104	93	91
11	SM MARKET	101	98	99
12	TWISTER	98	95	97
13	URSUS	98	94	99
14	MASSCO	105	113	108
15	AUTENTIC CCA	100	107	108
16	ICONIC CCA	92	108	110
17	KAMELEON CCA	104	103	111
18	KAPLAN CCA	104	101	96
19	ORCHESTRA CCA	94	106	106
20	OSTINATO CCA	92	104	108
21	SYMBIOS CCA	102	107	107

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

* - odmiana pastewna

Tabela 4. Groch siewny. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
	<i>Wzorzec, dt z ha</i>	<u>49,3</u>	<u>31,8</u>	<u>34,7</u>	<u>40,6</u>	<u>38,6</u>
1	HUBAL *	89	93	98	91	93
2	BATUTA	102	97	102	100	100
3	TURNIA *	92	98	96	95	95
4	ASTRONAUTE	109	110	92	109	104
5	MEFISTO *	90	90	116	90	98
6	GROT	109	113	96	110	106
7	KAZEK	93	98	105	95	98
8	COLIN *	101	91	99	97	98
9	ASGARD	95	107	100	100	100
10	JOWISZ	97	95	105	96	99
11	SM MARKET	99	100	107	100	102
12	TWISTER	97	96	-	96	-
13	URSUS	97	94	-	96	-
14	MASSKO	108	-	-	-	-
15	AUTENTIC CCA	105	106	-	105	-
16	ICONIC CCA	102	-	-	-	-
17	KAMELEON CCA	106	108	-	107	-
18	KAPLAN CCA	100	99	-	100	-
19	ORCHESTRA CCA	102	111	96	105	103
20	OSTINATO CCA	101	108	103	104	103
21	SYMBIOS CCA	105	116	-	109	-
	Liczba doświadczeń	3	3	3	6	9

Wzorzec: 2023,2024,2025 – wszystkie badane odmiany

* - odmiana pastewna

**Tabela 5. Groch siewny. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca).
Lata zbioru 2025, 2023-2025**

Lp	Odmiana	Mącznik prawdziwy		Askochytoza	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec, dt z ha</i>		<u>8,4</u>	<u>7,8</u>	<u>9,0</u>	<u>7,6</u>
1	HUBAL *	0,5	-0,2	0,0	-0,4
2	BATUTA	0,0	0,3	0,0	0,4
3	TURNIA *	0,1	-0,2	0,0	0,0
4	ASTRONAUTE	0,0	0,0	0,0	0,0
5	MEFISTO *	-0,2	0,1	0,0	0,2
6	GROT	0,0	-0,2	0,0	-0,2
7	KAZEK	0,1	0,0	0,0	0,1
8	COLIN*	0,0	0,1	0,0	0,0
9	ASGARD	0,0	0,1	0,0	0,2
10	JOWISZ	0,0	0,0	0,0	-0,2
11	SM MARKET	-0,2	-0,1	0,0	-0,2
12	TWISTER	-0,2	-	0,0	-
13	URSUS	-0,2	-	0,0	-
14	MASSCO	0,1	-	0,0	-
15	AUTENTIC CCA	0,0	-	0,0	-
16	ICONIC CCA	0,1	-	0,0	-
17	KAMELEON CCA	0,0	-	0,0	-
18	KAPLAN CCA	0,0	-	0,0	-
19	ORCHESTRA CCA	0,1	-0,1	0,0	0,0
20	OSTINATO CCA	0,1	-0,1	0,0	-0,1
21	SYMBIOS CCA	-0,2	-	0,0	-
Liczba doświadczeń		2	8	3	5

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023 – wszystkie badane odmiany

* - odmiana pastewna

Tabela 6. Groch siewny. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9°)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)		Długość okresu wege- tacji (liczba dni)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec</i>		<u>6,7</u>	<u>7,5</u>	<u>6,0</u>	<u>6,3</u>	<u>109</u>	<u>100</u>	<u>106</u>	<u>86</u>	<u>221,9</u>	<u>214,1</u>
1	HUBAL*	-0,7	-0,8	-1,5	-2,0	111	101	-1	-3	8,6	6,6
2	BATUTA	0,8	0,4	0,2	0,2	111	102	-1	1	-6,1	-4,1
3	TURNIA*	-1,0	-0,7	-1,5	-1,4	109	100	-4	-3	-43,9	-29,8
4	ASTRONAUTE	-0,5	-0,2	0,4	0,6	107	99	-5	-4	16,5	2,9
5	MEFISTO*	0,2	0,4	-0,3	0,3	111	102	8	10	-2,1	-4,2
6	GROT	-0,7	-0,5	-1,2	-1,0	108	100	-1	0	9,6	8,9
7	KAZEK	0,0	0,1	-0,2	-0,3	109	101	3	6	27,7	25,4
8	COLIN*	0,8	0,2	0,1	-0,1	111	102	12	8	-24,3	-26,2
9	ASGARD	0,0	0,2	0,7	0,8	108	99	-6	-4	11,9	2,4
10	JOWISZ	0,2	0,2	0,5	0,2	111	102	4	5	-9,0	-0,7
11	SM MARKET	0,2	0,2	0,1	0,6	110	102	6	2	-19,4	-12,7
12	TWISTER	0,6	-	-0,2	-	111	-	3	-	-43,7	-
13	URSUS	0,5	-	-0,1	-	112	-	1	-	-3,8	-
14	MASSCO	0,2	-	0,1	-	108	-	0	-	16,1	-
15	AUTENTIC CCA	-0,2	-	0,6	-	108	-	-4	-	12,2	-
16	ICONIC CCA	0,2	-	0,8	-	107	-	0	-	13,4	-
17	KAMELEON CCA	0,2	-	0,7	-	109	-	-3	-	18,5	-
18	KAPLAN CCA	0,5	-	-0,4	-	110	-	-4	-	-12,3	-
19	ORCHESTRA CCA	-1,0	-0,2	-0,1	0,3	108	99	-5	-2	21,5	20,2
20	OSTINATO CCA	0,5	0,6	0,9	0,9	109	100	-5	-1	1,2	-8,0
21	SYMBIOS CCA	-0,3	-	0,5	-	108	-	1	-	7,7	-
Liczba doświadczeń		2	6	3	9	3	9	3	9	3	9

Wyleganie: wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023 - wszystkie badane odmiany,

Długość okresu wegetacji - liczba dni od siewu do dojrzałości technicznej

* - odmiana pastewna

Wykaz odmian grochu siewnego znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
ogólnoużytkowe		
1	AKORD ^{x/}	2012
2	ARWENA	2015
3	ASGARD	2023
4	ASTRONAUTE	2017
5	BATUTA	2009
6	CYSTERSKI ^{x/}	2008
7	GROT	2020
8	JOWISZ	2023
9	KAZEK	2020
10	MANDARYN	2019
11	MASSKO	2025
12	MECENAS	2012
13	NEMO	2019
14	OLIMP	2017
15	PROSPER	2020
16	SM MARKET	2023
17	STARSKI ^{x/}	2016
18	TARCHALSKA	2004
19	TWISTER	2024
20	TYTAN	2021
21	TYTUS	2017
22	URSUS	2024
pastewne		
23	COLIN	2022
24	HUBAL	2005
25	MEFISTO	2019
26	MILWA	2005
27	MODEL ^{x/}	2011
28	MUZA ^{x/}	2009
29	ROCH ^{x/}	2000
30	SOKOLIK ^{x/}	2001
31	TURNIA	2011

^{x/} - odmiana niebadana w latach 2021-2024

Charakterystyka odmian grochu siewnego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

MASSKO

Odmiana ogólnoużytkowa wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i do konsumpcji. Plon nasion i plon białka bardzo duży. Nasiona żółte, masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia. Intensywność pobierania wody (tempo rozgotowywania roślin) dość duża. Termin kwitnienia nieco krótszy od średniego, dojrzewania średni, okres kwitnienia nieco dłuższy od średniego. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny dość wysokie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia i przed zbiorem średnia. Odporność na mączniaka rzekomego – dość duża, na fuzaryjne wędnięcie, mączniaka prawdziwego i zgorzelową plamistość – średnia. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².

Soja

Uwagi ogólne

Soja jest jedną z ważniejszych roślin na świecie, której uprawa systematycznie rośnie. Soja uprawna jest jednym z najbardziej wartościowych gatunków roślin strączkowych, uprawianym zarówno na pokarm dla ludzi, jak i paszę dla zwierząt, a w warunkach klimatu ciepłego także na zielonkę. Nasiona soi zawierają przeciętnie ok. 40% białka i do 20% tłuszczu.

Soja charakteryzuje się umiarkowanymi wymaganiami glebowymi. Najlepiej plonuje uprawiana na kompleksie pszennym dobrym i pszennym wadliwym, możliwa jest jednak jej uprawa także na glebach kompleksu żytniego dobrego a nawet żytniego słabego. Niestety, plon na słabszych glebach jest silnie uzależniony od ilości opadów. Soja źle znosi zakwaszenie gleby, gdyż w warunkach niskiego pH zakłóceniu ulega proces brodawkowania. Optymalny dla tej uprawy odczyn gleby wynosi 6,3, może się wahać w granicach 6 – 6,5. Soja jest rośliną ciepłolubną i stosunkowo łatwo ulega uszkodzeniu przez przygruntowe przymrozki w okresie od siewu do pełni wschodów. Zmienne warunki termiczne są jednym z głównych czynników wywołujących silny stres roślin.

Optymalny dla soi termin siewu to okres pomiędzy 20 kwietnia, a 5 maja, w zależności od rejonu uprawy. Z prowadzonych doświadczeń i praktyki rolniczej wynika, że optymalna obsada wynosi od 50 do 80 roślin/m² i przy takiej obsadzie nasze odmiany najlepiej plonują. Pamiętając o tym, w zależności od masy 1000 nasion, wysiewamy od 150-200 kg nasion na hektar, co daje zagęszczenie 80-100 nasion/m².

Niezbędnym elementem prac agrotechnicznych w uprawie soi jest staranne doprawienie gleby. Soja charakteryzuje się nisko zawieszonymi strąkami. Jeżeli pole jest nierówne i kamieniste, niemożliwe może okazać się opuszczenie przyrządu żniwnego na pożądaną wysokość, a część plonu pozostanie po prostu na ziemi. Straty podczas zbioru, mogą na takim polu sięgać nawet 40 proc.

Od dziewięciu lat na terenie Polski COBORU prowadzi badania pod względem uprawy soi. Głównym celem jest zweryfikowanie uzyskanych wyników doświadczalnych i wyznaczenie optymalnych rejonów uprawy poszczególnych gatunków, ze wskazaniem odmian najlepiej dostosowanych do uprawy w poszczególnych częściach kraju. Dotychczasowe doświadczenia pozwoliły wyznaczyć trzy rejonu: północny, centralny i południowy, różniące się między sobą warunkami klimatyczno - agrotechnicznymi. Województwo świętokrzyskie jest położone w rejonie południowym, uznanym za najkorzystniejszy w kraju. Charakteryzuje się najdłuższym okresem wegetacji, najwyższymi sumami temperatur, poziomem i rozkładem opadów wystarczającymi do uprawy soi. Wykonane dotychczas badania umożliwiły także ustalenie faktycznej wczesności dojrzewania badanych odmian. Na ich podstawie odmiany wpisane do KR podzielone zostały na trzy serie: seria I - bardzo wczesne i wczesne, seria II - średniowczesne i średniopóźne, seria III – późne i bardzo późne.

Obecnie w Krajowym rejestrze znajduje się 44 odmian. W województwie świętokrzyskim doświadczenia porejestrowe z soją przeprowadzane było sześć lat jako doświadczenie jednoczynnikowe z wszystkimi grupami wczesności odmian. Od 2023 roku badane odmiany zostały podzielone według grup wczesności na trzy doświadczenia (serie). Pierwsza badana seria (odmiany bardzo wczesne i wczesne) liczą 6 odmian. W drugiej serii (odmiany średniowczesne i średniopóźne) liczba badanych odmian wynosiła 19. Natomiast ostatnia seria trzecia (odmiany późne i bardzo późne) liczą 12 odmian. W celu uzyskania i poszerzenia charakterystyki testowanych odmian opracowanie zostało wzbogacone o dane z doświadczeń zlokalizowanych w sąsiednich województwach małopolskim (SDOO Węgrzce), lubelskim (ZDOO Bezek) i podkarpackim (SDOO Przecław). Ze względu na rosnące zainteresowanie tym gatunkiem w terenie, postanowiono zamieścić informacje o wynikach przeprowadzonych badań w niniejszym opracowaniu.

Wyniki doświadczeń

W roku 2025 po raz kolejny odmiany soi zostały podzielone na 3 serie.

Średnia plonu do serii I (odmiany bardzo wczesne i wczesne) w 2025 roku wynosiła **28,6 dt/ha** i była niższa w stosunku do roku ubiegłego o **8,2 dt/ha**. Odmiany z serii I należą do najniżej plonujących z spośród pozostałych serii. Najwyższy plon w tej grupie uzyskały odmiany: **Adessa 120 % wzorca** oraz **Vineta PZO 109 % wzorca**. Po trzech latach badań wynika, że na wyróżnienie w serii I (odmiany bardzo wczesne i wczesne) zasługuje odmiana: **Adessa 110 % wzorca**.

Dla serii II (odmiany średniowczesne i średniopóźne) średni plon w roku 2025 wyniósł **36,2 dt/ha** i był niższy w stosunku do roku ubiegłego o **3,8 dt/ha**.

Z badanych odmian w serii II największym potencjałem plonotwórczym w roku 2025 wykazały się odmiany: **Arnold 112 % wzorca**, **Amiata 111 % wzorca**, **Adelfia 110 % wzorca** oraz **Astramelix 109 % wzorca**. Analiza trzyletnich badań wskazuje, że na uwagę zasługują odmiany: **Arnold 109 % wzorca**, **Amiata** i **Adelfia** równo dla odmian **106 % wzorca**, oraz **Abaca 105 % wzorca**.

W ostatniej serii III (odmiany późne i bardzo późne) średnia plonu wyniosła **37,3 dt/ha** i była niższa w stosunku do roku ubiegłego o **7,3 dt/ha**. Najwyższy plon w roku 2025 w tej serii uzyskały odmiany: **Ikone 113 % wzorca**, **Apollina 106 % wzorca** oraz **Acardia** i **Ascada** równo dla odmian **105 % wzorca**. Po trzech latach badań wynika, że na wyróżnienie zasługują odmiany: **Tertia 104 % wzorca**, oraz **Acardia 102 % wzorca**.

Tabela 1. Soja. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce.
1		2	3	4	5
<i>Seria I - odmiany bardzo wczesne i wczesne</i>					
1	ERICA	2017		PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
2	ADESSA	2019	2024	AT	Saatbau Polska sp. z o.o., ul. Żytnia 1; 55-300 Środa Śląska
3	MARZENA	2020		CA	PROGRAIN ZIA s.r.o. sp. z o.o. Oddział w Polsce; ul. Raciborska 113; 48-130 Kietrz
4	VINETA PZO	2023	2026	DE	IGP Polska sp. z o.o. sp. k.; ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań
5	ACAPULCA	2024		AT	Saatbau Polska sp. z o.o., ul. Żytnia 1; 55-300 Środa Śląska
6	LAJMA	2024		PL	Agroyoumis sp. z o.o. ul. Święty Marcin 29/8; 61-806 Poznań
<i>Seria II - odmiany średniowczesne i średniopóźne</i>					
7	ABELINA	2016		AT	Saatbau Polska sp. z o.o., ul. Żytnia 1; 55-300 Środa Śląska
8	VIOLA	2018		CA	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
9	AURELINA	2019		AT	Saatbau Polska sp. z o.o., ul. Żytnia 1; 55-300 Środa Śląska
10	ABACA	2021	2024	AT	Saatbau Polska sp. z o.o., ul. Żytnia 1; 55-300 Środa Śląska
11	CERES PZO	2021		DE	IGP Polska sp. z o.o. sp. k.; ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań

12	MAGNOLIA PZO		2021		DE	IGP Polska sp. z o.o. sp. k.; ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań
13	ADELFA		2022	2024	AT	Saatbau Polska sp. z o.o., ul. Żytnia 1; 55-300 Środa Śląska
14	ACASSA		2023	2026	AT	Saatbau Polska sp. z o.o., ul. Żytnia 1; 55-300 Środa Śląska
15	ARNOLD		2023	2026	CH	P.H. Petersen Saatzucht Lundsgaard GmbH Streichmuhler Strasse 8a ; 24977 Grundhof
16	ASTRAMELIX		2024		DE	Farmsaat Polska sp. z o.o., Nowa Trzecianna 12, 96-115 Nowy Kawęczyn
17	ADMIRALIX		2025		DE	Farmsaat Polska sp. z o.o., Nowa Trzecianna 12, 96-115 Nowy Kawęczyn
18	IMPALA PZO		2025		DE	IGP Polska sp. z o.o. sp. k.; ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań
19	JOLANTE PZO		2025		DE	IGP Polska sp. z o.o. sp. k.; ul. Wyspiańskiego 43; 60-751 Poznań
20	AMIATA	CCA	-	2024	AT	Saatzucht Donau Ges.m.b.H& CoKG Saatzuchtstrasse 11:2301 Probstdorf
21	BRUNENSIS	CCA	-		CZ	PROGRAIN ZIA s.r.o.o. sp. z o.o. Oddział w Polsce. ul. Raciborska 113; 48-130 Kietrz
22	NESSIE PZO	CCA	-		AT	IGP Polska sp. z o.o. sp. z. k. ul. Wyspiańskiego 43:60-751Poznań
23	RGT SIGMA	CCA	-		FR	RAGT Semences Polska z o.o. ul.Marii Skłodowskiej-Curie 83a : 87-100 Toruń
24	SIRELIA	CCA	-	2024	FR	RAGT Semences Polska z o.o. ul.Marii Skłodowskiej-Curie 83a : 87-100 Toruń
25	SUSSEX	CCA	-		DE	Saaten-Union Polska sp z o.o ul. Straszewska 70: 62-100 Wągrowiec
Seria III - odmiany późne i bardzo późne						
26	ORPHEUS		2020		PL	Agroyomis sp. z o. o. ul. Święty Marcin 29/8; 61-806 Poznań
27	ASTRONOMIX		2024		DE	Farmsaat Polska sp. z o.o., Nowa Trzecianna 12, 96-115 Nowy Kawęczyn
28	IKONE		2024	2026	DE	SZB Polska sp. z o.o. sp. j. ul. Wyspiańskiego 43, 60-751 Poznań
29	LID DIAMANTOR		2024		FR	Lidea Poland sp. z o. o. ul. Wichrowa 1a; 60-449 Poznań
30	AY HERCULES				PL	Agroyomis sp. z o. o. ul. Święty Marcin 29/8; 61-806 Poznań
31	ACARDIA	CCA	-	2022	AT	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70: 62-100 Wągrowiec
32	ACHILLEA	CCA	-		AT	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70: 62-100 Wągrowiec
33	APOLLONIA	CCA	-		AT	Saatbau Polska sp. z o.o., ul. Żytnia 1; 55-300 Środa Śląska
34	ASCADA	CCA	-		AT	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
35	KOFU	CCA	-		CZ	PROGRAIN ZIA s.r.o.o. sp. z o.o. Oddział w Polsce. ul. Raciborska 113; 48-130 Kietrz
36	POMPEI	CCA	-		SI	Agroyomis sp. z o. o. ul. Święty Marcin 29/8; 61-806 Poznań
37	TERTIA	CCA	-	2024	CZ	PROGRAIN ZIA s.r.o.o. sp. z o.o. Oddział w Polsce. ul. Raciborska 113; 48-130 Kietrz

Tabela 2. Soja. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	ZDOO Bezek	SDOO Węgrzce	SDOO Przeclaw
Powiat	Chełm	Kraków	Mielec
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny wadliwy	Pszenny dobry	Pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III b	II	II
pH gleby w KCl	7,2	6,0	7,1
Przedplon	Jęczmień jary	Pszenica ozima	Burak cukrowy
Data siewu	08.05.2025	12.05.2025	30.04.2025
Obsada nasion (szt/m ²)	60	60	60
Data zbioru (seria I)	01.10.2025	23.10.2025	10.09.2025
Data zbioru (seria II)	29.10.2025	23.10.2025	26.09.2025
Data zbioru (seria III)	30.10.2025	23.10.2025	26.09.2025
Nawożenie mineralne - kg/ha			
N (kg/ha)	57	-	21
P ₂ O ₅ (kg/ha)	40	70	70
K ₂ O (kg/ha)	60	100	105
Środki ochrony roślin			
Herbicyd (na ha)	Pilsar 40 - 1l	Stomp Aqua 455 CS – 2,6l Fusilade Forte 150 EC – 1,5l	Boxer 800 EC -4l Corum 502,4 SL – 0,6l Corum 502,4 SL – 0,6l Fusilade Forte 150 EC – 1l
Adiuwant (na ha)	-	Dash HC – 0,6l	Dash HC – 0,6l
Insektycyd (na ha)	-	Mospilan 20 SP -0,2kg	-
Zaprawa (na ha)	HiStick 0,4 kg/100kg	HiStick 0,4 kg/100kg	Turbosoy 250ml/100kg

**Tabela 3. Soja. Seria I – odmiany bardzo wczesne i wczesne. Plon ziarna odmian (%wzorca).
Rok zbioru 2025**

Lp	Odmiana	SDOO Węgrzce	SDOO Przeclaw	ZDOO Bezek
<u>Wzorzec dt z ha</u>		<u>20,8</u>	<u>38,8</u>	<u>26,3</u>
1	ERICA	91	86	100
2	ADESSA	130	123	106
3	MARZENA	75	102	96
4	VINETA PZO	109	114	100
5	ACAPULCA	83	100	95
6	LAJMA	112	74	102

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

**Tabela 4. Soja. Seria I – odmiany bardzo wczesne i wczesne. Plon ziarna odmian (% wzorca).
Lata zbioru: 2025, 2024, 2023**

Lp	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
<u>Wzorzec, dt z ha</u>		<u>28,6</u>	<u>36,4</u>	<u>31,6</u>	<u>32,5</u>	<u>32,2</u>
1	ERICA	91	93	89	92	91
2	ADESSA	120	108	103	113	110
3	MARZENA	94	94	102	94	97
4	VINETA PZO	109	109	109	109	109
5	ACAPULCA	94	103	-	99	-
6	LAJMA	92	93	115	93	100

Wzorzec: 2025,2024,2023 – wszystkie badane odmiany

**Tabela 5. Soja. Seria II – odmiany średniowczesne i średniopóźne. Plon ziarna odmian (%wzorca).
Rok zbioru 2025**

Lp	Odmiana	SDOO Węgrzce	SDOO Przeclaw	ZDOO Bezek
<u>Wzorzec, dt z ha</u>		<u>31,8</u>	<u>49,6</u>	<u>27,2</u>
1	ABELINA	98	90	96
2	VIOLA	94	103	107
3	AURELINA	88	100	88
4	ABACA	111	107	109
5	CERES PZO	75	98	106
6	MAGNOLIA PZO	93	95	85
7	ADELFA	105	114	109
8	ACASSA	99	96	120
9	ARNOLD	115	107	115
10	ASTRAMELIX	110	106	115

11	ADMIRALIX	116	104	103
12	IMPALA PZO	107	95	90
13	JOLANTE PZO	117	98	95
14	AMIATA CCA	125	108	103
15	BRUNENSIS CCA	112	102	98
16	NESSIE PZO CCA	71	92	96
17	RGT SIGMA CCA	113	84	88
18	SIRELIA CCA	58	101	77
19	SUSSEX CCA	95	98	100

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

**Tabela 6. Soja. Seria II – odmiany średniowczesne i średniopóźne. Plon ziarna odmian (% wzorca).
Lata zbioru: 2025, 2024, 2023**

Lp	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
<i>Wzorzec, dt z ha</i>		<u>36,2</u>	<u>40,0</u>	<u>39,4</u>	<u>38,1</u>	<u>38,5</u>
1	ABELINA	94	93	96	93	94
2	VIOLA	102	97	98	99	99
3	AURELINA	94	102	104	98	100
4	ABACA	109	108	99	108	105
5	CERES PZO	93	107	98	100	99
6	MAGNOLIA PZO	92	96	100	94	96
7	ADELFA	110	101	108	105	106
8	ACASSA	103	101	109	102	104
9	ARNOLD	112	102	114	106	109
10	ASTRAMELIX	109	110	-	110	-
11	ADMIRALIX	107	-	-	-	-
12	IMPALA PZO	97	-	-	-	-
13	JOLANTE PZO	103	-	-	-	-
14	AMIATA CCA	111	103	104	107	106
15	BRUNENSIS CCA	104	93	-	98	-
16	NESSIE PZO CCA	87	103	95	95	95
17	RGT SIGMA CCA	94	100	-	97	-
18	SIRELIA CCA	83	103	103	93	97
19	SUSSEX CCA	98	103	93	100	99

Wzorzec: 2025,2024,2023 – wszystkie badane odmiany

Tabela 7. Soja. Seria III – odmiany późne i bardzo późne. Plon ziarna odmian (%wzorca).
Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	SDOO Węgrzce	SDOO Przeclaw	ZDOO Bezek
<i>Wzorzec dt z ha</i>		<u>39,1</u>	<u>45,6</u>	<u>27,2</u>
1	ORPHEUS	106	102	76
2	ASTRONOMIX	96	100	107
3	IKONE	125	104	109
4	LID DIAMANTOR	106	102	84
5	AY HERCULES	104	96	111
6	ACARDIA CCA	90	104	128
7	ACHILLEA CCA	76	98	111
8	APOLLINA CCA	102	108	108
9	ASCADA CCA	107	105	101
10	KOFU CCA	79	94	85
11	POMPEI CCA	99	92	89
12	TERTIA CCA	110	95	92

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

Tabela 8. Soja. Seria III – odmiany późne i bardzo późne. Plon ziarna odmian (% wzorca).
Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
<i>Wzorzec, dt z ha</i>		<u>37,3</u>	<u>44,6</u>	<u>37,7</u>	<u>41,0</u>	<u>39,9</u>
1	ORPHEUS	97	92	94	94	94
2	ASTRONOMIX	100	99	-	100	-
3	IKONE	113	112	-	112	-
4	LID DIAMANTOR	99	97	-	98	-
5	AY HERCULES	102	-	-	-	-
6	ACARDIA CCA	105	95	108	99	102
7	ACHILLEA CCA	93	101	99	98	98
8	APOLLINA CCA	106	-	-	-	-
9	ASCADA CCA	105	-	-	-	-
10	KOFU CCA	87	102	101	95	97
11	POMPEI CCA	94	-	-	-	-
12	TERTIA CCA	99	102	110	101	104

Wzorzec: 2025,2024,2023 – wszystkie badane odmiany

Tabela 9. Soja. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9 ^o)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9 ^o)		Długość okresu wegetacji (liczba dni)		Purpurowa cerkosporioza (skala 9 ^o)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)		Wysokość osadzenia najniższej położonych strąków (cm)	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec</i>															
SERIA I - odmiany bardzo wczesne i wczesne															
1	ERICA	-0,3	-0,4	-0,4	-0,3	132	130	-0,8	-0,4	-1	-1	5,6	5,0	0	0
2	ADESSA	0,0	0,4	0,3	0,4	132	131	-0,1	-0,1	2	0	5,9	-2,3	0	-1
3	MARZENA	0,0	0,2	0,1	0,2	131	131	-0,5	-0,3	4	3	-10,4	-12,4	0	1
4	VINETA PZO	0,0	-0,1	0,1	-0,6	132	131	0,9	0,4	2	3	-17,4	-8,3	1	1
5	ACAPULCA	0,0	-	0,0	-	131	-	0,2	-	-5	-	14,9	-	0	-
6	LAJMA	0,0	-0,1	-0,2	-0,2	133	131	0,2	0,0	-2	-4	1,6	-5,2	-1	0
Liczba doświadczeń		3	9	3	9	3	9	1	7	3	9	3	9	3	9

Wyleganie: wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: w roku 2025, 2023-2025 - wszystkie badane odmiany,

Długość okresu wegetacji - liczba dni od siewu do dojrzałości technicznej

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dane zjawisko wystąpiło; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Tabela 10. Soja. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9 ^o)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9 ^o)		Długość okresu wegetacji (liczba dni)		Purpurowa cerkosporioza (skala 9 ^o)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)		Wysokość osadzenia najniższej położonych strąków (cm)	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec</i>															
SERIA II - odmiany średniowczesne i średniopóźne															
1	ABELINA	0,3	0,0	0,1	-0,7	136	135	-1,3	-0,6	4	9	-2,8	-8,9	-1	0
2	VIOLA	-0,7	-0,6	-0,7	-0,8	138	138	0,0	-0,1	-3	0	-24,1	-16,2	0	0
3	AURELINA	1,0	1,0	0,4	0,2	138	137	0,7	0,4	-1	1	4,5	7,3	1	1
4	ABACA	0,3	0,3	0,6	0,3	136	137	0,4	0,3	-7	-4	11,2	8,9	0	0
5	CERES PZO	1,0	1,0	1,1	0,5	137	139	-1,0	-0,6	4	1	24,5	22,0	0	-1
6	MAGNOLIA PZO	0,3	-0,3	0,9	0,3	135	133	-0,6	-0,3	-9	-7	-16,5	-11,1	-1	1
7	ADELFA	1,0	0,3	-1,9	-0,5	140	140	0,7	0,4	-9	-9	3,2	2,5	0	-1
8	ACASSA	-0,3	0,1	0,4	0,6	137	135	-0,3	-0,2	0	-4	-15,8	-19,1	-2	-1
9	ARNOLD	1,0	0,9	1,3	0,6	137	136	0,7	0,3	2	3	1,5	-10,9	0	0
10	ASTRAMELIX	0,3	-	-1,3	-	139	-	-0,3	-	4	-	11,9	-	1	-
11	ADMIRALIX	0,7	-	1,9	-	137	-	-0,3	-	-5	-	13,2	-	0	-
12	IMPALA PZO	0,3	-	-0,1	-	136	-	-0,3	-	8	-	-4,1	-	2	-
13	JOLANTE PZO	0,3	-	0,1	-	136	-	-0,6	-	4	-	11,5	-	1	-
14	AMIATA CCA	0,3	0,5	-0,9	0,0	141	138	0,7	0,4	-1	-1	5,2	-1,9	1	1
15	BRUNENSIS CCA	-0,3	-	-1,4	-	137	-	0,4	-	12	-	-4,8	-	0	-
16	NESSIE PZO CCA	0,7	-0,1	0,9	0,2	137	135	-0,3	-0,1	-5	-1	-8,5	-11,4	0	1
17	RGT SIGMA CCA	-0,3	-	-2,1	-	137	-	-0,3	-	8	-	-4,8	-	0	-
18	SIRELIA CCA	0,7	0,2	-0,4	-0,4	139	137	0,7	0,3	-4	-2	4,2	7,3	0	-1
19	SUSSEX CCA	0,7	0,0	0,8	0,3	137	135	-0,3	-0,1	-2	-1	-9,5	-9,6	-1	1
Liczba doświadczeń		1	7	2	8	3	9	1	7	3	9	3	9	3	9

Wyleganie: wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: w roku 2025, 2023-2025 - wszystkie badane odmiany,

Długość okresu wegetacji - liczba dni od siewu do dojrzałości technicznej

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dane zjawisko wystąpiło; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Tabela 11. Soja. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9 ^o)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9 ^o)		Długość okresu wegetacji (liczba dni)		Purpurowa cercosporioza (skala 9 ^o)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)		Wysokość osadzenia najniższej położonych strąków (cm)	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
SERIA III - odmiany późne i bardzo późne															
<i>Wzorzec</i>		8,3	8,1	6,5	7,0	143	141	8,7	8,4	92	89	196,1	202,4	13	13
1	ORPHEUS	0,0	-0,2	0,5	0,1	139	139	0,0	0,0	-3	-4	15,2	14,8	-1	-1
2	ASTRONOMIX	-0,6	-	0,3	-	140	-	0,3	-	7	-	15,6	-	-1	-
3	IKONE	-1,0	-	-1,4	-	141	-	0,0	-	2	-	-6,4	-	0	-
4	LID DIAMANTOR	0,7	-	2,0	-	141	-	0,3	-	-4	-	-18,8	-	0	-
5	AY HERCULES	0,4	-	-0,5	-	142	-	0,3	-	-2	-	-10,4	-	1	-
6	ACARDIA CCA	0,0	0,4	-0,3	0,3	142	140	-0,4	-0,2	-1	-2	5,6	1,8	1	0
7	ACHILLEA CCA	0,7	0,6	0,5	0,7	144	141	0,3	0,2	-5	-6	5,2	4,9	0	0
8	APOLLINA CCA	0,4	-	1,1	-	142	-	-0,4	-	2	-	16,2	-	-1	-
9	ASCADA CCA	-0,6	-	0,5	-	142	-	-0,4	-	-1	-	-4,8	-	0	-
10	KOFU CCA	0,0	-0,3	-0,9	-0,9	145	142	-0,7	-0,3	8	5	-12,4	-4,4	-1	-1
11	POMPEI CCA	-0,6	-	-1,9	-	150	-	0,3	-	2	-	-7,4	-	3	-
12	TERTIA CCA	0,4	0,2	0,1	0,4	146	144	0,3	0,0	-3	2	2,6	8,1	0	0
Liczba doświadczeń		1	7	2	8	3	9	3	9	3	9	3	9	3	9

Wyleganie: wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą Wzorzec: w roku 2025, 2023-2025 - wszystkie badane odmiany,
Długość okresu wegetacji - liczba dni od siewu do dojrzałości technicznej. Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dane zjawisko wystąpiło; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wykaz odmian soi znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
bardzo wczesne i wczesne		
1	ACAPULCA	2024
2	ADESSA	2019
3	ANNUSHKA ^x	2019
4	ANTARIA	2023
5	ERICA	2017
6	LAJMA	2024
7	MARZENA	2020
8	ORESSA ^x	2018
9	VINETA PZO	2023
średniowczesne i średniopóźne		
10	ABACA	2021
11	ABELINA	2016
12	ACASSA	2023
13	ADELFA	2022
14	ADMIRALIX	2025
15	ARNOLD	2023
16	ASTERIX	2022
17	ASTRAMELIX	2024
18	AURELINA	2019
19	CERES PZO	2021
20	ES BACHELOR	2022
21	ES COMANDOR	2018
22	ES FAVOR ^x	2019
22	GL MELANIE ^x	2017
24	IMPALA PZO	2025
25	JOLANTE PZO	2025
26	MAGNOLIA PZO	2021
27	MAJA	2017
28	MAVKA	2013
29	PAMELA	2022
30	PULA	2022
31	VIOLA	2018
32	WOJTEK	2022
późne i bardzo późne		
33	ASTRONOMIX	2024
34	AY HERCULES	2025
35	CORALINE ^x	2018
36	ES CHANCELLOR	2021
37	ES CONDUCTOR	2021
38	ES GOVERNOR	2020
39	GL SUSANNA	2022
40	IKONE	2024
41	LID DIAMANTOR	2024
42	ORPHEUS	2020
43	PETRINA	2017
44	TRUMPF ^x	2020

x - odmiana niebadana w latach 2021-2024

Charakterystyka odmiany soi wpisanej do Krajowego rejestru w roku 2025

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

ADMIRALIX

Odmiana wczesna do średniowczesnej (4). Plon nasion i białka średni. Masa 1000 nasion mała. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, tłuszczu surowego dość mała, włókna surowego średnia. Termin kwitnienia roślin dość wczesny. Długość fazy kwitnienia średnia. Termin dojrzałości technicznej dość wczesny. Rośliny bardzo niskie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem duża. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na bakteryjną ospowatość i septoriozę – średnia, na bakteryjną plamistość – dość duża. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./ m².

IMPALA PZO

Odmiana wczesna do średniowczesnej (4). Plon nasion i białka średni. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, tłuszczu surowego i włókna surowego średnia. Termin kwitnienia roślin dość wczesny. Długość fazy kwitnienia dość długa. Termin dojrzałości technicznej dość wczesny. Rośliny bardzo wysokie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na bakteryjną ospowatość mała, na septoriozę i bakteryjną plamistość – średnia.

JOLANTE PZO

Odmiana średniowczesna (5). Plon nasion i białka średni do małego. Masa 1000 nasion dość duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, tłuszczu surowego dość duża, włókna surowego średnia. Termin kwitnienia roślin dość wczesny. Długość fazy kwitnienia dość długa. Termin dojrzałości technicznej dość wczesny. Rośliny bardzo wysokie. Najniższe strąki osadzone dość wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania dość mała. Odporność na bakteryjną ospowatość i septoriozę – średnia, na bakteryjną plamistość – dość mała.

AY HERCULES

Odmiana późna (6-7). Plon nasion i białka bardzo duży. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach bardzo duża, tłuszczu surowego bardzo mała, włókna surowego średnia. Termin kwitnienia roślin i długość fazy kwitnienia średnia. Termin dojrzałości technicznej dość późny. Rośliny średniej wysokości. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na bakteryjną ospowatość i bakteryjną plamistość – bardzo duża. Na septoriozę średnia.

Łubin wąskolistny

Uwagi ogólne

Duże znaczenie gospodarcze w Polsce ma łubin wąskolistny. Zawiera on w swoich nasionach (31–34%) białka i (6,5%) tłuszczu, oraz charakteryzuje się krótkim okresem wegetacji trwającym 110–120 dni.

Łubin wąskolistny może być uprawiany na glebach klasy IIIa-IVb, zaliczanych do kompleksów żytniego bardzo dobrego i żytniego dobrego, o pH zbliżonym do obojętnego i zasobnych w magnez.

Za uprawą łubinów przemawia wiele zalet. Łubin wąskolistny może być użytkowany na nasiona, zielonkę można przeznaczać na paszę lub przyorywać na polu jako zielony nawóz. Uprawiany w plonie głównym, wtórnym oraz jako międzyplon ścierniskowy.

Łubiny poprawiają strukturę gleby zniszczoną monokulturą zbożową. Gleba, przez poprawę struktury na gruzelkowatą, staje się mniej podatna na zagęszczanie. Palowy system korzeniowy roślin melioruje glebę, co ułatwia jej napowietrzanie, podsiąkanie wody, rozwój korzeni roślin następczych. Łubiny zostawiają dobre stanowisko pod zboża, podnosząc zawartość materii organicznej w glebie. Wnoszą do niej dodatkowo azot jako wynik symbiozy z bakteriami brodawkowymi, które wiążą wolny azot z powietrza. Głęboki i silnie rozwinięty system korzeniowy rozluźnia warstwę podorną i przemieszcza z głębszych warstw gleby składniki mineralne (fosfor, potas, wapń), pozostawiając je uprawom następczym, o płytszym systemie korzeniowym.

Łubiny dzielimy na samokończące i niesamokończące. Odmiany samokończące charakteryzują się bardzo dobrą równomiernością dojrzewania. Odmiany te wytwarzają znacznie mniejszą liczbę pędów bocznych (najczęściej tylko I-rzędu), dlatego zalecana jest większa gęstość siewu. Na glebach lepszych należy stosować mniejszą, a na słabszych większą ilość wysiewu.

Łubin wąskolistny należy wysiewać jak najwcześniej, najlepiej do III dekady kwietnia. Liczba nasion na jednym metrze kwadratowym powinna wynosić 90–120szt/m², z tym że u odmian tradycyjnych powinno to być 90–100 roślin/m², a u samokończących 100–120 roślin/m².

Obecnie w Krajowym rejestrze znajduje się 34 odmiany, różniących się cechami morfologicznymi i użytkowymi.

W województwie świętokrzyskim doświadczenie z łubinem wąskolistnym przeprowadzane było w SDOO Słupia oraz w ŚODR Modliszewice. Opracowanie zostało wzbogacone o dane z doświadczenia zlokalizowanego w województwie małopolskim (SDOO Węgrzce) w celu poszerzenia charakterystyki testowanych odmian.

Ze względu na rosnące zainteresowanie tym gatunkiem w terenie, postanowiono zamieścić informacje o wynikach przeprowadzonych badań w niniejszym opracowaniu.

Wyniki uzyskane z doświadczeń PDO z łubinem wąskolistnym posłużyły do utworzenia dla tego gatunku Listy Odmian Zalecanych (LOZ) w naszym województwie. W 2026 roku liczy 5 odmiany.

Wyniki doświadczeń

W roku 2025 średni plon wzorca dla miejscowości wyniósł **27,9 dt/ha**. Najwyżej plonowały odmiany w SDOO Węgrzce. Niższe plony uzyskano w SDOO Słupia oraz ŚODR Modliszewice. Z badanych odmian największym potencjałem plonotwórczym wykazały się odmiany: **Salsa 105 % wzorca, SM Orion 104 % wzorca, Pogo 103 % wzorca** oraz **SM Kastor 103 % wzorca**. Analiza trzyletnich wyników badań wskazuje, że na uwagę zasługują odmiany: **Agat, SM Orion** oraz **Pogo**.

Wyleganie roślin łubinu wąskolistnego wystąpiło tylko w SDOO Węgrzce w stopniu małym.

Z chorób grzybowych zanotowano zgorzel naczyniową w dwóch punktach doświadczalnych. Najbardziej wrażliwa na patogen zgorzeli naczyniowej okazała się odmiana **Pogo**.

Tabela 1. Łubin wąskolistny. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce.
	1	2	3	4	5
1	SALSA	2015	2019	PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 ; 63-004 Tulce
2	AGAT	2019	2022	PL	”Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146 ; 63-740 Kobylin
3	SM ORION	2022	2024	PL	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR, Smolice 146, PL-63-740 Kobylin
4	POGO	2023	2025	PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 ; 63-004 Tulce
5	SM KASTOR	2023		PL	”Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146 ; 63-740 Kobylin
6	SM TALES	2023	2025	PL	”Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146 ; 63-740 Kobylin
7	SM CYRKON	2024		PL	”Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” Smolice 146 ; 63-740 Kobylin
8	SM FILEMON	2024		PL	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR, Smolice 146, PL-63-740 Kobylin
9	NEFRYT	2025		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 ; 63-004 Tulce

Tabela 2. Łubin wąskolistny. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	SDOO Węgrzce
Powiat	Jędrzejów	Końskie	Kraków
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowo-pastewny mocny	Pszenny bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III a	II
pH gleby w KCl	6,1	5,2	6,0
Przedplon	Pszenica ozima	Pszenżyto ozime	Rzepak ozimy
Data siewu	28.03.2025	03.04.2025	02.04.2025
Obsada nasion (szt/m ²)	100	100	100
Data zbioru	23.07.2025	21.08.2025	21.08.2025
Nawożenie mineralne - kg/ha			
N (kg/ha)	15	15	-
P ₂ O ₅ (kg/ha)	50	50	40
K ₂ O (kg/ha)	75	75	60
Środki ochrony roślin			
Zaprawa	Nitragina	Nitragina	Nitragina
Herbicyd (na/ha)	Boxer 800 EC – 4l	Boxer 800 EC+Wing P 462,5 EC – 1l+2l	Stomp Aqua 455 CS + Boxer 800 EC – 1,5l+3l Fusilade Forte 150 EC – 1,2l
Adiuwant (na/ha)	Atpolan Soil Maxx - 0,5l	-	-
Insektycyd (na/ha)	Cyperkill Max 500 EC-0,05l Karate Zeon 050 CS – 0,15l	Inazuma 130 WG – 0,3l Decis Mega 50 EW – 0,15l Cyperkill Max 500 EC – 0,05l	Cyperkill Max 500 EC-0,05l

Tabela 3. Łubin wąskolistny. Plon ziarna odmian (%wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	SDOO Węgrzce
<i>Wzorzec dt z ha</i>		<u>25,5</u>	<u>24,8</u>	<u>33,5</u>
1	SALSA	117	94	104
2	AGAT	85	112	99
3	POGO	111	89	107
4	SM KASTOR	88	110	109
5	SM ORION	101	118	96
6	SM TALES	114	95	96
7	SM CYRKON	94	90	95
8	SM FILEMON	96	82	100
9	NEFRYT	94	110	94

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

Tabela 4. Łubin wąskolistny. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
<i>Wzorzec, dt z ha</i>		<u>27,9</u>	<u>22,0</u>	<u>30,4</u>	<u>25,0</u>	<u>26,8</u>
1	SALSA	105	100	99	103	101
2	AGAT	99	110	105	104	104
3	POGO	103	106	102	104	103
4	SM KASTOR	103	99	99	101	100
5	SM ORION	104	104	105	104	104
6	SM TALES	101	99	103	100	101
7	SM CYRKON	94	100	-	97	-
8	SM FILEMON	94	-	-	-	-
9	NEFRYT	99	-	-	-	-
Liczba doświadczeń		3	3	3	6	9

Wzorzec: 2025, 2024, 2023 – wszystkie badane odmiany

Tabela 5. Łubin wąskolistny. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Brunatna plamistość liści		Antraknoza		Zgorzel naczyniowa	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec</i>		<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>8,9</u>	<u>8,6</u>	<u>8,7</u>
1	SALSA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
2	AGAT	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
3	POGO	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,4	-0,1
4	SM KASTOR	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0
5	SM ORION	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,1
6	SM TALES	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
7	SM CYRKON	0,0	-	0,0	-	0,1	-
8	SM FILEMON	0,0	-	0,0	-	-0,1	-
9	NEFRYT	0,0	-	0,0	-	-0,1	-
Liczba doświadczeń		3	9	3	7	2	7

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą
Wzorzec: w roku 2025, 2023-2025 wszystkie badane odmiany

Tabela 6. Łubin wąskolistny. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9°)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)		Długość okresu wegetacji (liczba dni)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec</i>		<u>9,0</u>	<u>8,6</u>	<u>8,2</u>	<u>8,1</u>	<u>III</u>	<u>106</u>	<u>60</u>	<u>55</u>	<u>131,4</u>	<u>127,7</u>
1	SALSA	0,0	-0,3	-1,5	-0,9	112	110	5	4	0,0	-3,0
2	AGAT	0,0	-0,2	0,5	0,0	112	106	2	1	6,1	7,6
3	POGO	0,0	-0,1	-0,2	0,0	111	106	-1	-2	2,0	-0,7
4	SM KASTOR	0,0	-0,1	0,8	0,4	112	106	0	0	-2,0	-0,8
5	SM ORION	0,0	0,3	0,8	0,4	109	105	3	1	2,5	6,4
6	SM TALES	0,0	0,3	-0,2	0,1	109	105	-2	-2	-4,3	-0,8
7	SM CYRKON	0,0	-	-1,2	-	108	-	-6	-	-10,9	-
8	SM FILEMON	0,0	-	0,1	-	110	-	-3	-	-5,9	-
9	NEFRYT	0,0	-	0,8	-	112	-	2	-	12,8	-
Liczba doświadczeń		3	7	1	5	3	9	3	9	3	9

Wyleganie: wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: w roku 2025, 2023-2025 - wszystkie badane odmiany,

Długość okresu wegetacji - liczba dni od siewu do dojrzałości technicznej

Wykaz odmian łubinu wąskolistnego znajdującego się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
niesamokończące wysokoalkaloidowe		
1	KARO ^{x/}	2001
2	OSKAR ^{x/}	2012
niesamokończące niskoalkaloidowe		
3	AGAT	2019
4	BAZALT	2019
5	BOLERO	2016
6	DALBOR	2011
7	FURMAN	2020
8	JOWISZ	2016
9	KORAL	2016
10	KURANT ^{x/}	2014
11	LAZUR ^{x/}	2015
12	NEFRYT	2025
13	NERON	2017
14	POGO	2023
15	ROLAND	2017
16	RUMBA	2015
17	SALSA	2015
18	SAMBA	2017
19	SM CYRKON	2024
20	SM FILEMON	2024
21	SM KASTOR	2023
22	SM ORION	2022
23	SM TALES	2023
24	SWING	2019
25	TANGO	2012
26	TWIST	2020
27	TYTAN ^{x/}	2016
28	ZEUS ^{x/}	2002
29	ZORBA	2021
samokończące niskoalkaloidowe		
30	BORUTA ^{x/}	2002
31	HOMER	2018
32	REGENT	2009
33	SONET ^{x/}	1999
34	SZOT	2018

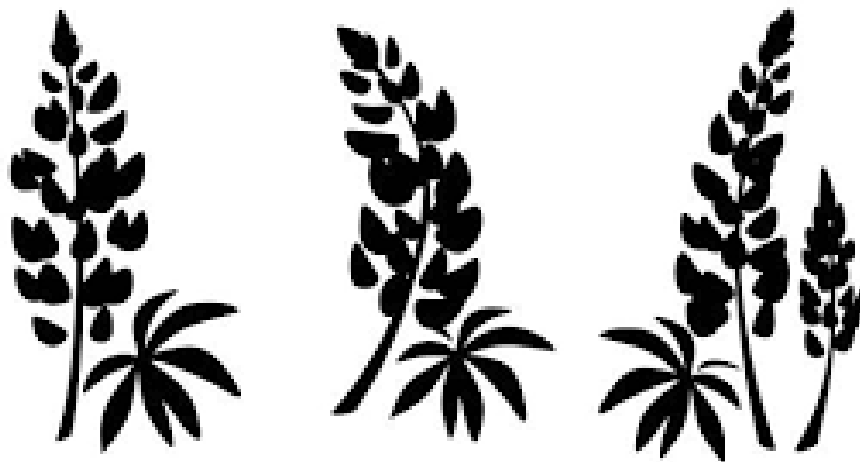
^{x/}- odmiana niebadana w latach 2021-2024

Charakterystyka odmian łubinu wąskolistnego wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

NEFRYT

Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion średni do dużego, plon białka bardzo duży. Masa 1000 nasion duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach bardzo duża, tłuszczu surowego średnia, alkaloidów bardzo mała, włókna surowego mała. Termin kwitnienia i dojrzewania roślin nieco późniejszy od średniej, okres kwitnienia średni. Rośliny dość wysokie. Odporność roślin na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na fuzaryjne więdnienie i na antraknozę – średnia, na szarą plamistość liści – większa od średniej. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 100 szt./m².

Łubin żółty

Uwagi ogólne

Łubin żółty ma największe znaczenie gospodarcze w Polsce, mimo że plonuje słabiej niż wąskolistny i biały, ma zdecydowanie najniższe wymagania glebowe. To czyni go bardzo przydatnym gatunkiem do uprawy na glebach najslabszych.

Gatunek ten wykorzystywany jest do produkcji wysokobiałkowych pasz treściwych, zielonek, nawozów zielonych oraz międzyplonów. Łubin żółty ma większe znaczenie gospodarcze w porównaniu do innych uprawnych form łubinu. Wynika to z wysokiej zawartości białka (42–45%) i tłuszczu (5%) w ziarnie. Jego nasiona zawierają również mało substancji antyżywniowych.

Łubin żółty to ważna roślina przedplonowa, która wzbogaca glebę w przyswajalne formy azotu. Zdolność tę zawdzięcza relacjom symbiotycznym z bakteriami, które zasiedlają brodawki tworzące się w górnej części korzeni. Dzięki głębokiemu, sztywnemu systemowi korzeniowemu wpływa na głębokie spulchnienie gleby i rozluźnienie warstwy podornej. Ponadto, łubin pobiera składniki pokarmowe z głębokich warstw, przemieszczając i pozostawiając je roślinom następczym o płytszym korzeniu. Roślina wykształca sztywny pęd, który nie ulega wyleganiu.

Roślina ta ma dość duże wymagania termiczne, kiełkuje w temperaturze 4–5°C. Dobrze znosi krótkotrwałe przymrozki nieprzekraczające -8°C. W okresie od siewu do wchodów łubin żółty przechodzi stadium jarowizacji, która odgrywa szczególną rolę w późniejszym rozwoju i plonowaniu. Największe zapotrzebowanie na wodę przypada na kiełkowanie nasion, pąkowanie i początek kwitnienia. Susze w dwóch ostatnich fazach powodują zasychanie roślin oraz nadmierne opadanie zawiązków kwiatów. Spośród wszystkich uprawianych gatunków łubinów w naszym kraju, łubin żółty ma najmniejsze wymagania glebowe. Łubiny potrzebują gleb przewiewnych. Jego system korzeniowy nie rozwija się dobrze w glebie zbyt zbitej i niezawierającej powietrza lub na glebie podmokłej. Najlepiej plonuje przy pH podłoża 5–6. Wysiew nasion łubinu do gleby świeżo zwapnowanej to podstawowy błąd agrotechniczny popełniany w jego produkcji. Na stanowiskach zasobnych w wapń roślina cierpi na chlorozę (zahamowanie syntezy chlorofilu i zamieranie części nadziemnej).

Łubin żółty nie wymaga zbyt dużego nawożenia mineralnego, ponieważ jest w stanie pobierać z gleby trudno dostępne składniki pokarmowe. W zależności od przewidywanego plonu powinien być nawożony 15–30 kg P₂O₅/ha oraz 15–30 kg K₂O/ha, najlepiej na jesieni przed orką przedzimową. Nie wymaga on nawożenia azotowego, ponieważ żyje w symbiozie z bakteriami brodawkowymi.

Optymalny termin siewu łubinu żółtego przypada od II dekady marca do I dekady kwietnia. Ważne jest, aby siew był odpowiednio wczesny, ponieważ jego opóźnienie może obniżyć plon nawet o 20%. Norma wysiewu łubinu żółtego wynosi dla odmian tradycyjnych 90–100 nasion/m², a samokończące 100–120 nasion/m². Nasiona łubinu żółtego siejemy na głębokość 3–4 cm, przy rozstawie rzędów 20–25 cm.

Ważny zabieg to zaprawianie nasion, zabieg ten zabezpiecza przed zgorzelami siewek. Najgroźniejszą chorobą jest antraknoza. Sprzyjające warunki to wysoka wilgotność powietrza i wysokie temperatury z chwilą wystąpienia pierwszych objawów choroby, nawet już w drugiej połowie maja.

W Krajowym rejestrze znajduje się 10 odmian niesamokończących. Wszystkie odmiany łubinu żółtego cechuje niska zawartości alkaloidów – są słodkie. Obecnie w Krajowym rejestrze nie ma żadnej odmiany samokończącej.

W województwie świętokrzyskim doświadczenie z łubinem żółtym przeprowadzane było w SDOO Słupia oraz w ŚODR Modliszewice. Jest to doświadczenie jednoczynnikowe trzy powtórzeniowe liczące

6 odmian. Opracowanie zostało wzbogacone o dane z doświadczenia zlokalizowanego w sąsiednim województwie mazowieckim (SDOO Seroczyn) w celu poszerzenia charakterystyki testowanych odmian.

Ze względu na rosnące zainteresowanie tym gatunkiem w terenie, postanowiono zamieścić informacje o wynikach przeprowadzonych badań w niniejszym opracowaniu.

Wyniki uzyskane z doświadczeń PDO z łubinem żółtym posłużyły do utworzenia dla tego gatunku Listy Odmian Zalecanych (LOZ) w naszym województwie. W 2026 roku liczy 3 odmiany.

Wyniki doświadczeń

W roku 2025 średni plon wzorca dla miejscowości wyniósł **22,2 dt/ha**. Najwyżej plonowały odmiany w SDOO Słupia. Niższe plony uzyskano w ŚODR Modliszewice oraz SDOO Seroczyn. Z badanych odmian największym potencjałem plonotwórczym okazały się odmiany: **Salut 105 % wzorca, Dakar 103 % wzorca** oraz **Puma 102 % wzorca**.

Analiza trzyletnich wyników badań wskazuje, że na wyróżnienie zasługują odmiany: **Puma, Salut** oraz **Diament**.

Wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia oraz przed zbiorem wystąpiło tylko w SDOO Seroczyn w stopniu małym.

Z chorób grzybowych zanotowano antraknozę w dwóch punktach doświadczalnych. Odmianami wrażliwymi na patogen tej choroby okazały się: **Opal** oraz **Salut**.

Tabela 1. Łubin żółty. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce.
	1	2	3	4	5
1	MISTER	2003		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
2	PUMA	2017	2020	PL	„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o.- Grupa IHAR” Smolice146; 63-740 Kobylin
3	DIAMENT	2019	2024	PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
4	SALUT	2020	2025	PL	„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o.- Grupa IHAR” Smolice146; 63-740 Kobylin
5	OPAL	2024		PL	„Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o.- Grupa IHAR” Smolice146; 63-740 Kobylin
6	DAKAR	2025		PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce

Tabela 2. Łubin żółty. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	SDOO Seroczyn
Powiat	Jędrzejów	Końskie	Siedlce
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowo-pastewny mocny	Żytni bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III a	IVa
pH gleby w KCl	6,1	5,2	6,1
Przedplon	Pszenica ozima	Pszenżyto ozime	Żyto ozime
Data siewu	28.03.2025	03.04.2025	20.03.2025
Obsada nasion (szt/m ²)	90	90	90
Data zbioru	19.08.2025	21.08.2025	14.08.2025
Nawożenie mineralne - kg/ha			
N (kg/ha)	15	15	-
P ₂ O ₅ (kg/ha)	50	50	39
K ₂ O (kg/ha)	75	75	71
Środki ochrony roślin			
Zaprawa	Nitragina	Nitragina	Nitragina
Herbicyd (na ha)	Boxer 800 EC – 4l	Boxer 800 EC + Wing P 462,5 EC – 1l+2l	Boxer 800 EC – 4l Zetrola 100 EC – 1,3l
Adiuwant (na ha)	Atpolan Soil Maxx – 0,5l	-	-
Insektycyd (na ha)	Cyperkill Max 500 EC – 0,05 l Karate Zeon 050 CS – 0,15l	Inazuma 130 WG – 0,3l Decis Mega 50 EW – 0,15l Cyperkill Max 500 EC – 0,05l	Mospilan 20 SP – 0,2kg Mospilan 20 SP – 0,2kg

Tabela 3. Łubin żółty. Plon ziarna odmian (%wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	SDOO Seroczyn
<i>Wzorzec dt z ha</i>		<u>25,6</u>	<u>21,4</u>	<u>19,7</u>
1	MISTER	101	96	104
2	PUMA	93	107	107
3	DIAMENT	92	98	109
4	SALUT	112	102	97
5	OPAL	85	96	95
6	DAKAR	117	100	87

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

Tabela 4. Łubin żółty. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
<i>Wzorzec, dt z ha</i>		<u>22,2</u>	<u>21,1</u>	<u>20,3</u>	<u>21,7</u>	<u>21,2</u>
1	MISTER	100	93	103	97	99
2	PUMA	102	105	107	103	104
3	DIAMENT	99	102	102	100	101
4	SALUT	105	108	98	106	104
5	OPAL	91	92	-	92	-
6	DAKAR	103	-	-	-	-
Liczba doświadczeń		3	3	3	6	9

Wzorzec: 2025,2024, 2023 – wszystkie badane odmiany

Tabela 5. Łubin żółty. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Zgorzel naczyniowa		Antraknoza	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec</i>		<u>9,0</u>	<u>7,5</u>	<u>8,5</u>	<u>7,9</u>
1	MISTER	0,0	-0,1	0,4	0,3
2	PUMA	0,0	0,3	0,0	-0,4
3	DIAMENT	0,0	0,1	0,0	0,1
4	SALUT	0,0	-0,4	-0,3	-0,1
5	OPAL	0,0	-	-0,3	-
6	DAKAR	0,0	-	0,2	-
Liczba doświadczeń		3	7	2	6

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą
Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023 wszystkie badane odmiany

Tabela 6. Łubin żółty. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9°)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)		Długość okresu wegetacji (liczba dni)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec</i>		<u>7,4</u>	<u>8,2</u>	<u>7,1</u>	<u>8,0</u>	<u>123</u>	<u>116</u>	<u>70</u>	<u>66</u>	<u>131,1</u>	<u>126,1</u>
1	MISTER	-0,1	0,0	-0,1	0,0	122	115	-2	-1	0,6	1,0
2	PUMA	0,3	0,1	-0,1	0,0	124	117	0	3	7,0	3,1
3	DIAMENT	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	123	115	2	1	-2,7	-1,9
4	SALUT	0,3	0,1	0,2	0,1	123	115	-1	-1	4,1	1,8
5	OPAL	-0,1	-	0,2	-	122	-	-1	-	-7,0	-
6	DAKAR	-0,4	-	-0,1	-	122	-	3	-	-2,1	-
Liczba doświadczeń		1	5	1	7	3	9	3	9	3	9

Wyleganie: wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023 wszystkie badane odmiany,

Długość okresu wegetacji - liczba dni od siewu do dojrzalności technicznej

Wykaz odmian łubinu żółtego znajdującego się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
niesamokończące		
1	BARYT	2011
2	BURSZTYN	2014
3	DAKAR	2025
4	DIAMENT	2019
5	DUKAT ^{x/}	2006
6	GOLDENEYE	2019
7	MISTER	2003
8	OPAL	2024
9	PUMA	2017
10	SALUT	2020

^{x/}- odmiana niebadana w latach 2021-2024

Charakterystyka odmian łubinu żółtego wpisanego do Krajowego rejestru w roku 2025

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

DAKAR

Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion i białka duży do bardzo dużego. Masa 1000 nasion dość mała. Zawartość białka ogólnego, tłuszczu i włókna surowego w nasionach średnia. Zawartość alkaloidów bardzo mała. Termin kwitnienia i dojrzewania roślin średni, okres kwitnienia przeciętny. Rośliny dość wysokie. Odporność na wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Udział roślin zielonych przed zbiorem jednofazowym przeciętny. Odporność na antraknozę średnia. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 90 szt./m².

Łubin biały

Uwagi ogólne

Łubin biały jest gatunkiem o największych wymaganiach co do stanowiska w porównaniu do dwóch pozostałych gatunków łubinów uprawianych w Polsce. Cechuje się też większym potencjałem plonowania. Średni plon nasion uzyskany w doświadczeniach COBORU w kolejnych sezonach wegetacyjnych wyniósł od 31,7 dt z ha do 39,4 dt z ha. Wegetacja łubinu białego może być nieco dłuższa niż łubinu wąskolistnego i żółtego, szczególnie w północnych rejonach Polski i w warunkach nadmiaru opadów w miesiącach letnich. Produkcja materiału siewnego odmian łubinu białego w ostatnich latach wykazuje tendencję wzrostową, jednak w porównaniu z pozostałymi gatunkami roślin bobowatych grubonasiennych ma marginalne znaczenie. W roku 2024 nasiona kwalifikowane łubinu białego wyprodukowano na powierzchni 280 ha, a w roku 2017 – na zaledwie 17 ha. Wzrost zainteresowania uprawą łubinu białego jest potrzebny, nie tylko z punktu widzenia przynależności do grupy roślin o szczególnych walorach, ale również ze względu na bardzo korzystne cechy jakościowe nasion. Wyniki badań wartości gospodarczej (WGO) wskazuje, że zawartość białka ogólnego w nasionach wynosi średnio 36 % s.m. Mają też one średnio 12% tłuszczu surowego w s.m. czyli prawie dwukrotnie więcej niż nasiona pozostałych gatunków łubinów. Natomiast zawartość włókna surowego w s.m., którego obecność w nasionach nie jest wskazana, wszystkie łubiny mają na poziomie kilkunastu procent s.m.

Przez wiele lat ruch odmianowy w łubinie białym w zasadzie nie istniał, a w Krajowym rejestrze (KR) były jedynie dwie odmiany: Butan (niesamokończąca) i Boros (samokończąca), zarejestrowane wiele lat temu. Wznowienie badań WGO miało miejsce w roku 2021, i zgłoszono do KR nowe odmiany z dwóch różnych krajowych firm hodowlanych. Z kolei począwszy od roku 2023 zakres badań rozszerzono o doświadczenia porejestrane. W ostatnich latach wpisano do KR trzy nowe odmiany o niesamokończącym typie wzrostu, z których najnowszą jest SM Bolid.

W województwie świętokrzyskim doświadczenie z łubinem białym przeprowadzane było w SDOO Słupia oraz ŚODR Modliszewice. Jest to doświadczenie jednoczynnikowe trzy powtórzeniowe liczące 4 odmiany. Opracowanie zostało wzbogacone o dane z doświadczenia zlokalizowanego w województwie dolnośląskim (ZDOO Tarnów) w celu poszerzenia charakterystyki testowanych odmian. Ze względu na rosnące zainteresowanie tym gatunkiem w terenie, postanowiono zamieścić informacje o wynikach przeprowadzonych badań w niniejszym opracowaniu.

Wyniki uzyskane z doświadczeń PDO z łubinem białym posłużyły do utworzenia dla tego gatunku Listy Odmian Zalecanych (LOZ) w naszym województwie. W 2026 roku liczy 3 odmiany.

Wyniki doświadczeń

W roku 2025 średni plon wzorca dla miejscowości wyniósł **38,8 dt/ha**. Najwyżej zaplonowały odmiany w SDOO Słupia. Niewiele niższe plony uzyskano w ZDOO Tarnów. Najniższe plony osiągnięto w ŚODR Modliszewice. Z badanych odmian największym potencjałem plonotwórczym okazały się odmiany: **SM Belter 110 % wzorca** oraz **SM Bolid 103 % wzorca**. Analiza dwuletnich wyników badań wskazuje, że na wyróżnienie zasługuje odmiana **SM Belter**.

W roku 2025 wyleganie roślin przed zbiorem wystąpiło w średnim nasileniu. Odmianą najbardziej podatną na wyleganie w minionym sezonie okazała się - **SM Belter**.

Zdrowotność roślin bardzo dobra. Brak wystąpienia chorób grzybowych w minionym sezonie wegetacyjnym.

Tabela 1. Łubin biały. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce.
	1	2	3	4	5
1	BUTAN	2000	2025	PL	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o.- Grupa IHAR” Smolice146; 63-740 Kobylin
2	KULIG	2023	2025	PL	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5; 63-004 Tulce
3	SM BELTER	2024	2026	PL	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o.- Grupa IHAR” Smolice146; 63-740 Kobylin
4	SM BOLID	2025		PL	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o.- Grupa IHAR” Smolice146; 63-740 Kobylin

Tabela 2. Łubin biały. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZDOO Tarnów
Powiat	Jędrzejów	Końskie	Ząbkowice
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowo-pastewny mocny	Pszenny bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III a	III a
pH gleby w KCl	6,1	5,2	6,4
Przedplon	Pszenica ozima	Pszenżyto ozime	Jęczmień jary
Data siewu	28.03.2025	03.04.2025	22.03.2025
Obsada nasion (szt/m ²)	80	80	80
Data zbioru	19.08.2025	21.08.2025	28.08.2025
Nawożenie mineralne - kg/ha			
N (kg/ha)	15	15	14
P ₂ O ₅ (kg/ha)	50	50	45
K ₂ O (kg/ha)	75	75	68
Środki ochrony roślin			
Zaprawa	Nitragina	Nitragina	Nitragina
Herbicyd (na ha)	Boxer 800 EC – 4l	Boxer 800 EC+ Wing P 462,5 EC – 11+2l	Wing P 462,5 EC – 4l
Adiuwant (na ha)	Atpolan Soil Maxx – 0,5l	-	-
Insektycyd (na ha)	Cyperkill Max 500 EC – 0,05l Karate Zeon 050 CS – 0,15l	Inazuma 130 WG – 0,3l Decis Mega 50 EW – 0,15l Cyperkill Max 500 EC – 0,05 l	-

Tabela 3. Łubin biały. Plon ziarna odmian (%wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZDOO Tarnów
<i>Wzorzec dt z ha</i>		<u>42,2</u>	<u>35,6</u>	<u>38,5</u>
1	BUTAN	91	94	98
2	KULIG	99	94	85
3	SM BELTER	107	111	112
4	SM BOLID	104	101	104

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

Tabela 4. Łubin biały. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
<i>Wzorzec, dt z ha</i>		<u>38,8</u>	<u>28,0</u>	<u>35,4</u>	<u>33,4</u>	<u>34,1</u>
1	BUTAN	94	101	105	97	100
2	KULIG	93	105	105	98	100
3	SM BELTER	110	100	-	106	-
4	SM BOLID	103	-	-	-	-
Liczba doświadczeń		3	3	3	6	9

Wzorzec: 2025,2024,2023 – wszystkie badane odmiany

Tabela 5. Łubin biały. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Zgorzel naczyniowa		Antraknoza	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec		9,0	8,9	9,0	8,4
1	BUTAN	0,0	0,1	0,0	0,0
2	KULIG	0,0	0,1	0,0	0,1
3	SM BELTER	0,0	-	0,0	-
4	SM BOLID	0,0	-	0,0	-
Liczba doświadczeń		3	7	3	7

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą
Wzorzec: w roku 2025,2024, 2023 wszystkie badane odmiany

Tabela 6. Łubin żółty. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9 ^o)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9 ^o)		Długość okresu wegetacji (liczba dni)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec		8,4	8,2	8,3	8,2	137	124	76	61	279,0	273,3
1	BUTAN	0,3	0,0	0,2	0,0	135	123	-1	0	0,9	4,6
2	KULIG	-0,4	0,1	0,0	0,3	136	123	-3	0	-9,9	-6,0
3	SM BELTER	0,3	-	-0,3	-	138	-	4	-	-5,3	-
4	SM BOLID	-0,1	-	0,2	-	139	-	-1	-	14,3	-
Liczba doświadczeń		1	5	2	6	3	9	3	9	3	9

Wyleganie: wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą
Wzorzec: w roku 2025,2024, 2023 wszystkie badane odmiany,
Długość okresu wegetacji - liczba dni od siewu do dojrzałości technicznej

Wykaz odmian łubinu białego znajdującego się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
niesamokończące		
1	BUTAN	2000
2	KULIG	2023
3	SM BELTER	2024
4	SM BOLID	2025
samokończąca		
5	BOROS	2003

Charakterystyka odmian łubinu białego wpisanego do Krajowego rejestru w roku 2025

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

SM BOLID

Odmiana niesamokończąca, niskoalkaidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion i białka duży do bardzo dużego. Masa 1000 nasion bardzo mała. Zawartość białka ogólnego i tłuszczu surowego w nasionach średnia, alkaloidów bardzo mała i włókna surowego dość duża. Termin kwitnienia i okres kwitnienia roślin średni. Termin dojrzewania roślin nieznacznie późniejszy od średniego. Rośliny średniej wysokości. Odporność roślin na wyleganie przed zbiorem średnia. Równomierność dojrzewania średnia. Udział roślin zielonych przed zbiorem mały. Odporność na antraknozę – dość mała. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 80 szt./m².

Bobik

Uwagi ogólne

Bobik jest rośliną cechującą się dużym potencjałem plonowania. Przy zastosowaniu poprawnej agrotechniki można uzyskać z jednego hektara od 3 do 6 ton nasion bobiku. Wartość paszową i pokarmową nasion określa zawartość białka. W suchej masie nasion stwierdza się 26-32% białka ogólnego.

Uprawę bobiku najlepiej prowadzić na glebach zwięzłych, które są zasobne w składniki pokarmowe oraz dobrze uwilgotnione. Gleby należące do kompleksu pszennego bardzo dobrego i dobrego oraz żytniego bardzo dobrego idealnie nadają się pod uprawę tej rośliny strączkowej. Gleby, na których ma być uprawiany bobik nie mogą być kwaśne. Najlepiej toleruje on odczyn obojętny lub zasadowy (pH 6,5-7,2).

Optymalna obsada tradycyjnych odmian bobiku powinna wynosić 40-60 roślin na 1 m², a odmian samookończących 65-85. W związku z tym, ilość wysiewu nasion powinna wynosić od 200-425 kg/ha. Obsada roślin uzależniona jest od warunków klimatycznych i glebowych. Głębokość siewu bobiku powinna wynosić 8 cm na glebach zwięzłych i 10 cm na lżejszych, a rozstawa rzędów 15-25 cm.

Bobik nie wykazuje dużych wymagań względem temperatury. Nasiona rozpoczynają kiełkowanie już w temperaturze powyżej 0°C, a po przekroczeniu 5°C zaczynają się ich wschody. Siewki bobiku znoszą przymrozki dochodzące do -7°C. Jeżeli po siewie występują niskie temperatury, a w trakcie wegetacji umiarkowane, to mają one pozytywny wpływ na liczbę wytworzonych nasion, strąków i kwiatów. Niestety bobik źle znosi upały, jednak przy wysokiej temperaturze i ograniczonej ilości opadów w nasionach gromadzi się większa ilość białka.

Bobik ma bardzo duże zapotrzebowanie na wodę, a brak opadów w okresie kwitnienia i zawiązywania strąków powoduje zrzucanie zawiązków pąków kwiatowych i kwiatów. Prowadzi to do zmniejszenia liczby strąków oraz ich nieregularnego rozmieszczenia na roślinie. Nadmiar opadów prowadzi do wydłużenia wegetacji roślin, opóźnia dojrzewanie oraz zwiększa prawdopodobieństwo porażenia roślin patogenami grzybowymi.

Bobik uzyskuje dojrzałość zniwną w różnym czasie. W latach suchych odmiany tradycyjne dojrzewają po 120 dniach, w wilgotnych po 140 dniach od siewu, zaś formy samokończące dojrzewają o 7-10 dni wcześniej.

Obecnie w Krajowym rejestrze znajduje się 14 odmian, które dzielą się na trzy grupy, w zależności od cech morfologiczno-użytkowych roślin: 2 odmiany niesamokończące o niskiej zawartości tanin, 11 niesamokończących o znacznej zawartości związków antyodżywczych i 1 odmiana samokończąca wysokotani-nowa. Barwa kwiatów roślin bobiku jest cechą, która ułatwia rozpoznanie typu odmiany. Rośliny niskotani-nowe cechują się kwiatami o barwie białej, natomiast rośliny taninowe mają barwę białą z wyraźną czarną malaninową plamką.

W województwie świętokrzyskim doświadczenia porejestrowe z bobikiem przeprowadzane było w SDOO Słupia oraz ŚODR Modliszewice. Jest to doświadczenie jednoczynnikowe trzy powtórzeniowe z doborem odmian (typ M) liczącym 7 odmian niesamokończących. Opracowanie zostało uzupełnione o wyniki ze sąsiadującego Zakładu Doświadczalnego w województwie śląskim (ZDOO Kochcice), w celu poszerzenia charakterystyki testowanych odmian.

Ze względu na rosnące zainteresowanie tym gatunkiem w terenie, postanowiono zamieścić informacje o wynikach przeprowadzonych badań w niniejszym opracowaniu.

Wyniki uzyskane z doświadczeń PDO z bobikiem posłużą do utworzenia dla tego gatunku Listy Odmian Zalecanych (LOZ) w naszym województwie na bieżący rok. W 2026 roku liczy 4 odmiany.

Wyniki doświadczeń

W sezonie 2025 badano 7 odmian. Średni plon w roku 2025 wyniósł **40,8 dt/ha**. Najwyżej plonowały odmiany: **Cartoon 103% wzorca**, **Apollo 102% wzorca** oraz **Capri 100% wzorca**. Najniżej zaplonowała odmiana: **Fernando 96% wzorca**.

Średni plon za ostatnie trzylecie wyniósł **33,6 dt/ha**, a najlepiej plonującymi odmianami okazały się: **Apollo 106% wzorca**, **Mystic 104% wzorca** oraz **Cartoon 100% wzorca**.

Z chorób grzybowych w roku 2025 zaobserwowano: czekoladową plamistość oraz rdzę bobiku. Odmianami wrażliwymi na czekoladową plamistość okazały się: **Apollo**, **Cartoon**, **Mystic** oraz **Amina**. Na patogen rdzy bobiku najmniej odpornymi są: **Genius** a także **Mystic**.

Szczególne uwagę w uprawie bobiku należy zwrócić na szkodniki, w szczególności na mszyce, które są dużym zagrożeniem dla roślin. Zwalczanie mszyc jest bardzo ważne, ponieważ mogą one zniszczyć plantację nawet w 100%. Wysysają one bowiem soki z liści i łodyg, pokrywając je lepłą wydzieliną. W największym nasileniu mszyce występują w okresie pomiędzy tworzeniem pąków kwiatowych, a wykształceniem strąków. Zwalczanie mszyc w bobiku należy wówczas gdy przed kwitnieniem zauważamy pojedyncze owady na kilkunastu roślinach, a w czasie kwitnienia sygnałem do zabiegu jest początek kolonii na kilku roślinach.

Tabela 1. Bobik. Odmiany badane. Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce.
	1	2	3	4	5
1	FERNANDO	2016	2020	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
2	APOLLO	2018	2020	DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
3	CAPRI	2018		PL	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
4	CARTOON	2023	2026	DE	Saaten -Union Polska sp. o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
5	MYSTIC	2023	2025	DE	Saaten -Union Polska sp. o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
6	AMINA	2024		DE	Saaten -Union Polska sp. o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
7	GENIUS	2024		DE	NPZ Polska sp. z o.o Grabonóg 76A; 63-820 Piaski

Tabela 2. Bobik. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia		ŚODR Modliszewice		ZDOO Kochcice	
Powiat	Jędrzejów		Końskie		Lubliniec	
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry		Zbożowo- pastewny mocny		Pszenny dobry	
Klasa bonitacyjna gleby	III a		III a		III b	
pH gleby w KCl	6,1		5,2		6,7	
Przedplon	Pszenica ozima		Rzepak ozimy		Pszennyto ozime	
Data siewu	27.03.2025		03.04.2025		21.03.2025	
Obsada nasion (szt/m ²)	samokończące	50	samokończące	50	samokończące	50
	niesamokończące	70	niesamokończące	70	niesamokończące	70
Data zbioru	10.08.2025		21.08.2025		05.08.2025	
Nawożenie mineralne						
N (kg/ha)	15		15		25	
P₂O₅ (kg/ha)	50		50		60	
K₂O (kg/ha)	75		75		90	
Nawożenie dolistne preparatami wieloskld (na ha)	Basfoliar 6-12-6 +Basfoliar 12-4-6-S+Adob Bor -5l+5l+1l		-		Basfoliar 6-12-6 + AgroSorb Folium – 4l+1,6l Adob Bor+ Adob Mn +Adob Mo -1l+0,15l+0,15l Basfoliar 6-12-6 + AgroSorb Folium -4l+1,6l	
Środki ochrony roślin						
Zaprawa	Nitragina		Nitragina		Nitragina	
Herbicyd (na ha)	Boxer 800 EC – 4l Corum 502,4 SL - 1,25l		Boxer 800 EC+ Wing P 462,5 EC - 1l+2l		Wing P 462,5 EC -4l	
Adiuwant (na ha)	Atpolan Soil Maxx -0,5l Dash HC- 0,5l		-		-	
Insektycyd (na ha)	Cyperkill Max 500 EC – 0,05l Karate Zeon 050 CS - 0,15l Mospilan 20 SP – 0,2 kg		Inazuma 130 WG - 0,3kg Decis Mega 50 EW - 0,15l Cyperkill Max 500 EC -0,05l Mospilan 20 SP - 0,12kg		Cyperkill Max 500 EC - 0,05l Mospilan 20 SP - 0,2kg	

Tabela 3. Bobik. Plon ziarna odmian (%wzorca). Rok zbioru 2025

Lp	Odmiana	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZDOO Kochcice
<i>Wzorzec dt z ha</i>				
		<u>65,1</u>	<u>23,6</u>	<u>33,5</u>
1	FERNANDO	92	94	105
2	APOLLO	105	99	100
3	CAPRI	101	95	101
4	CARTOON	103	108	101
5	MYSTIC	103	108	96
6	AMINA	98	98	97
7	GENIUS	98	98	100

Wzorzec 2025 – wszystkie badane odmiany

Tabela 4. Bobik. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023

Lp	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
<i>Wzorzec dt z ha</i>						
		<u>40,8</u>	<u>22,9</u>	<u>37,1</u>	<u>31,9</u>	<u>33,6</u>
1	FERNANDO	96	91	90	95	93
2	APOLLO	102	100	112	102	106
3	CAPRI	100	100	97	100	99
4	CARTOON	103	103	95	103	100
5	MYSTIC	102	106	105	103	104
6	AMINA	98	-	-	-	-
7	GENIUS	99	-	-	-	-
Liczba doświadczeń		3	3	3	6	9

Wzorzec: 2023, 2024, 2025 – wszystkie badane odmiany

Tabela 5. Bobik. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Czekoladowa plamistość		Askochytoza		Rdza	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec</i>		<u>7,2</u>	<u>7,6</u>	<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>8,5</u>	<u>8,5</u>
1	FERNANDO	0,6	0,3	0,0	0,0	0,0	0,1
2	APOLLO	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3
3	CAPRI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
4	CARTOON	-0,2	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,2
5	MYSTIC	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1
6	AMINA	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,5	0,5
7	GENIUS	0,2	0,2	0,0	0,0	-0,5	-0,5
Liczba doświadczeń		3	6	3	9	2	6

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą
Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023 – wszystkie badane odmiany

Tabela 6. Bobik. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025

Lp	Odmiana	Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9°)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)		Długość okresu wegetacji (liczba dni)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
<i>Wzorzec</i>		<u>9,0</u>	<u>8,8</u>	<u>9,0</u>	<u>8,0</u>	<u>130</u>	<u>120</u>	<u>112</u>	<u>94,0</u>	<u>486,4</u>	<u>462,2</u>
1	FERNANDO	0,1	0,1	0,0	0,0	132	121	2	-2	-39,1	-21,0
2	APOLLO	0,0	-0,0	0,0	0,0	129	119	2	0	7,2	3,5
3	CAPRI	0,1	0,1	0,0	0,0	129	119	2	-1	2,2	-6,2
4	CARTOON	-0,0	-0,0	0,0	0,0	129	119	0	2	8,1	4,3
5	MYSTIC	-0,0	-0,0	0,0	0,0	130	119	-3	0	5,7	-2,2
6	AMINA	0,0	0,0	0,0	0,0	130	130	-1	-1	-9,2	-2,2
7	GENIUS	0,0	0,0	0,0	0,0	131	131	-2	-2	25,0	25,0
Liczba doświadczeń		3	9	3	8	3	9	3	9	3	9

Wyleganie: wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą
Wzorzec: w roku 2025, 2024, 2023 - wszystkie badane odmiany,
Długość okresu wegetacji - liczba dni od siewu do dojrzalności technicznej.

Wykaz odmian bobiku znajdującego się w Krajowym rejestrze w roku 2025

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
niesamokończące niskotaninowe		
1	ALBUS	2002
2	DOMINO	2020
3	FERNANDO	2016
niesmaokończące wysokotaninowe		
4	AMINA	2024
5	APOLLO	2018
6	BOBAS	2002
7	CALLAS	2025
8	CAPRI	2018
9	CARTOON	2023
10	FANFARE ^{s/}	2017
11	GENIUS ^{s/}	2024
12	KETU	2025
13	MYSTIC	2023
14	ONYKS	2025
samokończące wysokotaninowe		
15	GRANIT	2006

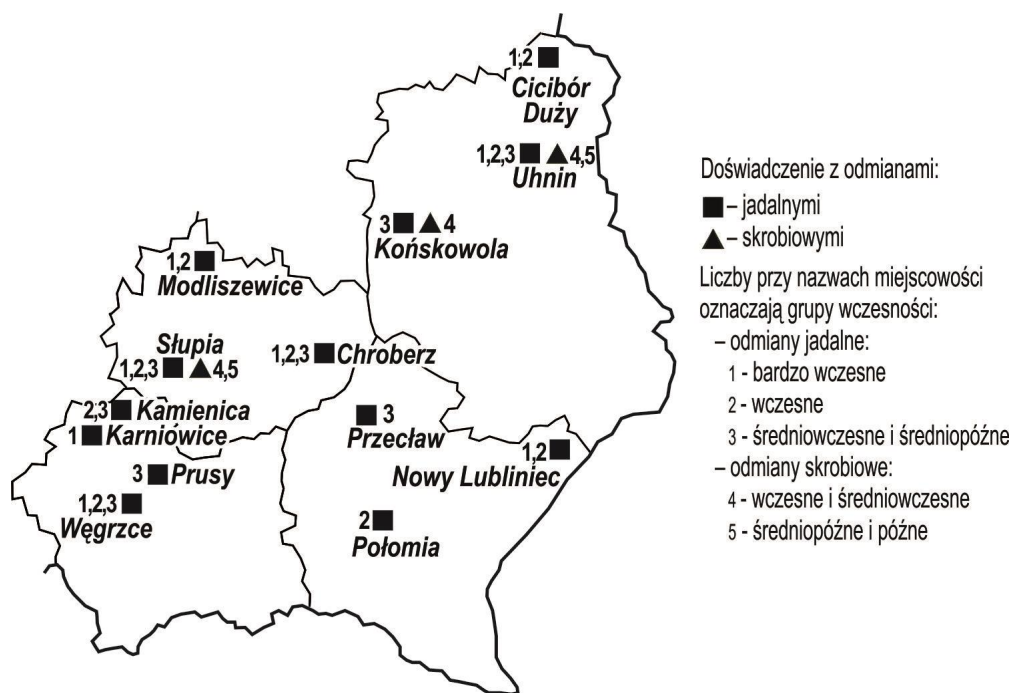
^{s/} - odmiana syntetyczna

Ziemniak

Wstęp

Niniejsze opracowanie zawiera wyniki doświadczeń porejestrowych (PDO) z odmianami ziemniaka, przeprowadzonych w 2025 roku oraz ich porównanie z danymi uzyskanymi w latach 2023-2024. Planowanie doświadczeń, ich lokalizację w województwie, dobór gatunków i odmian nadzoruje stacja koordynująca PDO, wspólnie z Wojewódzkim Zespołem Porejestranych Doświadczeń Odmianowych. W skład tego Zespołu wchodzi przedstawiciele nauki, samorządu województwa, samorządu rolniczego, doradztwa rolniczego, instytucji i organizacji reprezentujących sektor nasienny w województwie, pracownicy oceny odmian oraz użytkownicy tych odmian.

Ilość doświadczeń odmianowych, prowadzonych w systemie PDO z ziemniakiem, a realizowanych na terenie poszczególnych województw, nie pozwala na właściwe wartościowanie oraz tworzenie list odmian zalecanych do uprawy na terenie województwa. Podejmując działania zmierzające do rozwiązania tego problemu dokonano podziału kraju na cztery regiony, o podobnych warunkach klimatyczno-glebowych do uprawy ziemniaka oraz o zbliżonych oczekiwaniach konsumentów (mapa 1).

Mapa 1. Rozmieszczenie doświadczeń z odmianami ziemniaka przeprowadzonych w 2025 r. w południowo-wschodniej Polsce.

W 2025 roku kontynuowano badania polowe w ramach programu PDO na terenie południowo-wschodniej Polski. Eksperymenty objęły województwa: lubelskie, małopolskie, podkarpackie oraz świętokrzyskie. Struktura badań w 2025 roku pozwoliła na precyzyjną ocenę potencjału plonotwórczego i jakościowego ziemniaka w różnych warunkach glebowo-klimatycznych Lubelszczyzny, ze szczególnym uwzględnieniem podziału na odmiany jadalne oraz przemysłowe (skrobiowe).

Wyniki Porejestranych Doświadczeń Odmianowych (PDO) 2025

W 2025 roku kontynuowano badania polowe w ramach programu PDO na terenie południowo-wschodniej Polski. Eksperymenty objęły województwa: lubelskie, małopolskie, podkarpackie oraz świętokrzyskie. Przeprowadzono łącznie 38 eksperymentów z 41 odmianami (podzielonymi na 4 grupy wczesności).

Realizacja badań w województwie lubelskim

W regionie lubelskim przeprowadzono łącznie 11 doświadczeń, zlokalizowanych w trzech kluczowych ośrodkach badawczych (Tabela 1):

Tabela 1. Lokalizacja badań z odmianami ziemniaka w woj. lubelskim

Lokalizacja	Zakres badań	Grupy wczesności / Typy
SDOO Cicibór (pow. bialski)	3 doświadczenia	Odmiany bardzo wczesne (I i II termin zbioru) oraz wczesne
ZDOO Uhnin (pow. parczewski)	6 doświadczeń	Wszystkie grupy wczesności (4) + odmiany skrobiowe (2)
LODR Końskowola (pow. puławski)	2 doświadczenia	Odmiany średnio wczesne jadalne oraz średnio wczesne skrobiowe

Realizacja badań w województwie podkarpackim

Struktura doświadczeń polowych na Podkarpaciu w 2025 roku została zaprojektowana tak, aby objąć kluczowe dla regionu grupy wczesności, lokując uprawy w trzech zróżnicowanych punktach badawczych. Najszerszy zakres prac zrealizowano w Zakładzie Doświadczalnym Oceny Odmian w Nowym Lublińcu (powiat lubaczowski). Przeprowadzono tam trzy doświadczenia polowe, w których ocenie poddano odmiany wczesne oraz bardzo wczesne, te ostatnie badane tradycyjnie w dwóch terminach zbioru. Pozostałe badania rozmieszczono w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Przeclawiu (powiat mielecki) zrealizowano jeden eksperyment polowy, koncentrując się na grupie odmian średnio wczesnych oraz w punkcie doświadczalnym w Połomi (powiat strzyżowski) przeprowadzono badanie dedykowane odmianom wczesnym. Realizacja doświadczeń w tych jednostkach pozwoliła na rzetelną ocenę przydatności testowanych odmian do uprawy w specyficznych warunkach glebowo-klimatycznych Podkarpacia.

Realizacja badań w województwie świętokrzyskim

W województwie świętokrzyskim sieć doświadczeń polowych została oparta na współpracy trzech kluczowych jednostek, co pozwoliło na kompleksowe przetestowanie odmian ziemniaka w różnych kierunkach użytkowania. Głównym ośrodkiem badawczym była Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Słupi (powiat jędrzejowski), gdzie wraz z Zespołem Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Chrobrzu (powiat pińczowski) zrealizowano cztery doświadczenia obejmujące odmiany jadalne ze wszystkich grup wczesności. Dodatkowo w SDOO Słupia przeprowadzono specjalistyczne badania nad odmianami skrobiowymi, które podzielono na dwa odrębne eksperymenty:

- pierwszy, obejmujący odmiany wczesne oraz średniowczesne,
- drugi, skoncentrowany na odmianach średniopóźnych oraz późnych.

Uzupełnieniem programu badań były prace prowadzone w Świętokrzyskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach (powiat konecki). Zrealizowano tam trzy eksperymenty polowe, w których szczegółowej ocenie poddano odmiany o najkrótszym okresie wegetacji: bardzo wczesne (w dwóch terminach zbioru) oraz odmiany wczesne.

Realizacja badań w województwie małopolskim

W województwie małopolskim sieć punktów badawczych została skonstruowana tak, aby uwzględnić zróżnicowanie agroklimatyczne regionu oraz specyfikę poszczególnych grup wczesności ziemniaka. Cen-

tralnym punktem badań była Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Węgrzcach (powiat krakowski), gdzie przeprowadzono kompleksowe doświadczenia obejmujące odmiany wszystkich grup wczesności. Ważnym ogniwem w procesie badawczym była również Stacja Doświadczalna Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, zlokalizowana w Prusach, w której poddano testom odmiany średnio wczesne. Pozostałe eksperymenty rozmieszczono w punktach terenowych, co pozwoliło na ocenę odmian w różnych warunkach glebowych w Punkcie Doświadczalnym Luszowice (powiat dąbrowski) skoncentrowano się na grupie odmian bardzo wczesnych, badając je w dwóch terminach zbioru oraz w Punkcie Doświadczalnym Kamienica (powiat miechowski) zrealizowano dwa eksperymenty, w których testowano odmiany wczesne oraz średniowczesne.

Doświadczenia w Kamienicy oraz Luszowicach prowadzone były pod merytorycznym nadzorem specjalistów z Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Karniowicach, co zapewnia wysoką jakość gromadzonych danych i ich praktyczną użyteczność dla lokalnych producentów.

W ośmiu punktach badawczych do grupy odmian średniowczesnych włączono średniopóźną odmianę Jelly. Zabieg ten miał na celu precyzyjne porównanie terminów dojrzewania i potencjału plonotwórczego w różnych warunkach glebowo-klimatycznych. Wprowadzenie Jelly pozwoliło ocenić jej przydatność jako alternatywy wydłużającej okres zbiorów oraz strategii zabezpieczającej na wypadek niekorzystnej pogody, która mogłaby zakłócić wegetację odmian wcześniejszych.

Aktualny stan rejestru odmian w Polsce

Tabela 2. Udział poszczególnych grup odmian ziemniaka w Krajowym Rejestrze Odmian w 2026 roku (stan na 30.01.2026 roku).

Odmiany	Grupy wczesności odmian					Odmiany regionalne	Razem		
	Bardzo wczesne	Wczesne	Średnio wczesne	Średnio późne	Późne		Krajowe	Zagraniczne	
Jadalne	14	21	23	2	-	14	57	17	
Skrobiowe	-	6	24	3	6	3	38	4	
Razem	liczba	14	27	47	5	6	17	95	21
	%	12	23	41	4	5	15	82	18

Tabela 3. Badane odmiany ziemniaka. Rok zbioru 2025

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru Odmian w Polsce	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce
Odmiany bardzo wczesne				
1	Colomba	2024	NL	HZPC Polska Sp. z o.o. ul. Bałtycka 6, 61-013 Poznań
2	Impresja	2015	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
3	Piwonia	2021	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
4	Pogoria	2019	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
5	Riviera	2015	NL	Agrico Polska sp. z o.o., ul. Legionów Polskich 19, 84-300 Łębork
6	Surmia	2020	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
7	Tonacja	2016	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
8	Werbena	2020	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
Odmiany wczesne				
1	Bellarosa	2006	DE	Eurolant Handel Ziemniakami, Obliwice, Aleja Topolowa 1, 84-351 Nowa Wieś Lęborska
2	Gwiazda	2011	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
3	Hajduk	2024	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
4	Hetman	2019	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
5	Ignacy	2012	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
6	Lawenda	2016	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
7	Magnolia	2015	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
8	Michalina	2010	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
9	Owacja	2006	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
10	Stokrotka	2017	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
11	Vineta	1999	DE	Eurolant Handel Ziemniakami, Obliwice, Aleja Topolowa 1, 84-351 Nowa Wieś Lęborska
Odmiany średniowczesne				
1	Astana	2019	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
2	Boryna	2012	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
3	Fala	2021	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
4	Gladus	2023	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
5	Jubilat	2011	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
6	Jurek	2012	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
7	Karat	2022	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
8	Kotwica	2020	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
9	Mazur	2013	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
10	Meluzyna	2022	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
11	Otolia	2014	DE	Eurolant Handel Ziemniakami, Obliwice, Aleja Topolowa 1, 84-351 Nowa Wieś Lęborska
12	Rima	2023	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
13	Tajfun	2004	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
14	Torpeda	2019	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
15	Tuluza	2024	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
16	Widawa	2015	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
17	Zeta	2023	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
18	Zuzanna	2007	DE	Eurolant Handel Ziemniakami, Obliwice, Aleja Topolowa 1, 84-351 Nowa Wieś Lęborska
Odmiany średniopóźne i późne				
1	Amarant	2016	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
2	Hinga	1996	PL	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
3	Jelly	2005	DE	Eurolant Handel Ziemniakami, Obliwice, Aleja Topolowa 1, 84-351 Nowa Wieś Lęborska
4	Skawa	2000	PL	Hodowla Ziemniaka Zamarte, Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński

Wykaz odmian ziemniaka badanych w 2025 roku dostarcza istotnych informacji na temat kierunków hodowli, struktury rynku nasiennego w Polsce oraz preferencji w doborze materiału do doświadczeń polowych. Oto kluczowe wnioski:

1. Dominacja polskiej hodowli: Wykaz wyraźnie wskazuje na silną pozycję krajowych ośrodków hodowlanych. Zdecydowana większość badanych odmian pochodzi z dwóch głównych jednostek: Hodowla Ziemniaka Zamarte (Grupa IHAR): Największy udział w zestawieniu, dostarczający odmiany z każdej grupy wczesności (np. Impresja, Werbena, Jurek, Rima). Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka (Strzekęcín): Kluczowy dostawca odmian takich jak Pogoria, Tajfun czy Amarant. Odmiany zagraniczne: Stanowią mniejszość i pochodzą głównie z Niemiec (DE – Europlant) oraz Holandii (NL – HZPC, Agrico), co sugeruje, że są to sprawdzone standardy rynkowe (np. Bellarosa, Vineta, Jelly).

2. Szeroki przekrój grup wczesności. Badania obejmują pełne spektrum cyklu rozwojowego ziemniaka, co pozwala na ocenę stabilności plonowania w różnych terminach zbioru: Odmiany bardzo wczesne i wczesne (19 odmian): Duża liczba tych odmian wskazuje na priorytetowe znaczenie rynku ziemniaka jadalnego na wczesny zbiór. Odmiany średnio wczesne (18 odmian): To najliczniejsza grupa, co wynika z ich uniwersalności – łączą relatywnie wysoki plon z dobrą jakością przechowalniczą. Odmiany średnio późne i późne (4 odmiany): Nieliczna grupa, reprezentowana głównie przez starsze kreacje (np. Hinga, Skawa), często o przeznaczeniu skrobiowym lub do długiego przechowywania.

3. Innowacyjność i dynamika rejestracji. W zestawieniu widać bardzo duży udział nowych kreacji. Wiele odmian zostało wpisanych do Krajowego Rejestru w ciągu ostatnich 2–3 lat (np. Colomba – 2024, Hajduk – 2024, Tuluza – 2024, Gladius – 2023, Rima – 2023). Obecność tak młodych odmian świadczy o tym, że badania mają na celu przetestowanie najnowszego postępu biologicznego pod kątem odporności na współczesne patogeny i zmieniające się warunki klimatyczne.

4. Trwałość klasyków rynkowych. Obok nowości, w badaniach nadal biorą udział „ikony” polskiego i europejskiego rolnictwa, co służy jako punkt odniesienia (wzorce): Vineta (1999) – standard jakości smaku. Hinga (1996) – ceniona za wysoką zawartość skrobi. Bellarosa (2006) – za odporność na suszę.

Podsumowanie struktury pochodzenia (tabela 3): Kraj pochodzenia Głównie jednostki / Pełnomocnicy
Przeznaczenie rynkowe Polska (PL) Zamarte, Strzekęcín. Zakres: jadalne, skrobiowe, frytkowe. Niemcy (DE) Europlant: Głównie odmiany jadalne o wysokich parametrach jakościowych. Holandia (NL) HZPC: Agrico: Odmiany bardzo wczesne, profesjonalny rynek „młodego” ziemniaka.

Metodyka badań

Doświadczenia polowe przeprowadzono zgodnie z ujednoliconą metodyką badania Wartości Gospodarczej Odmian (WGO) obowiązującą w systemie COBORU [Lenartowicz 2020], przy zachowaniu zasad integrowanej ochrony roślin.

Terminy zbioru i skala rozwojowa: Zbiór ziemniaków realizowano w oparciu o fazę rozwojową w skali BBCH:

1. Odmiany bardzo wczesne:

- **I termin:** po 64–70 dniach od sadzenia (ok. 40 dni po wschodach).
- **II termin:** w fazie pełnej dojrzałości fizjologicznej (127–141 dni od sadzenia).

2. Pozostałe grupy wczesności: Zbiór prowadzono w fazie zamierania roślin (99° w skali BBCH)

Warunki badań

Warunki glebowe

Badania prowadzono na zróżnicowanych typach i kompleksach przydatności rolniczej gleb, co pozwoliło na ocenę odmian w skrajnie odmiennych warunkach siedliskowych. Odczyn gleb wahał się od kwaśnego po obojętny (Tabela 4).

Tabela 4. Kompleks rolniczy gleb i ich kwasowość

Miejscowości	Kompleks rolniczy	pH (KCl)
Prusy, Chroberz, Przeclaw, Węgrzce	Pszenny bardzo dobry / dobry	6,2 – 7,5
Cicibór, Kamienica, Końskowola, Modliszewice, Słupia	Pszenny dobry / Żytni b. dobry	5,0 – 6,5
Uhnin, Nowy Lubliniec, Luszowice, Połomia	Żytni b. dobry / dobry	5,3 – 6,8

Charakterystyka gleb w wybranych punktach badawczych:

- SDOO Cicibór: Gleba płowa (piasek gliniasty na glinie lekkiej), kompleks żytni bardzo dobry, klasa IIIb, pH 6,5.
- ZDOO Uhnin: Gleba płowa wytworzona z gliny lekkiej, kompleks żytni dobry, klasa IVa.
- ZDOO Nowy Lubliniec: Gleba płowa (piasek gliniasty mocny), kompleks żytni bardzo dobry, klasa IVb, pH 6,8.
- SDOO Węgrzce: Gleba brunatna właściwa (pylasta, less), kompleks pszeniczny dobry, klasa II, pH 6,4.
- SDOO Słupia: Rędzina brunatna (wapienna), kompleks pszeniczny dobry, klasa IIIa, o najniższym odczynie (pH 5,4).
- Prusy k. Krakowa: Najwyższa jakość gleby – czarnoziem zdegradowany na lessie, kompleks pszeniczny bardzo dobry, klasa I, pH 6,1 (Tabela 4).

Zróżnicowanie gleb – od lekkich gleb żytnich po najżyźniejsze czarnoziemy i rędziny – zapewnia wysoką wiarygodność wyników w kontekście stabilności plonowania badanych odmian ziemniaka.

Warunki meteorologiczne

Sezon wegetacyjny 2025 charakteryzował się chłodnym i wilgotnym majem (temperatura powietrza niższa o 1,7–2,6°C od normy) oraz bardzo ciepłym latem i jesienią. Od czerwca temperatury znacznie przekraczały normy wieloletnie, co przy nierównomiernych opadach prowadziło do okresowych stresów wodnych (Tabele 7-8).

Analiza warunków w punktach badawczych:

- **Cicibór:** Sezon rozpoczął się suchym kwietniem. Maj był skrajnie wilgotny, co zrekompensowało braki wody. Lipiec był dość wilgotny (122,2 mm), ale sierpień przyniósł suszę (współczynnik hydrotermiczny Sielianiowa 0,8). Wrzesień był rekordowo ciepły (+2,9°C), co sprzyjało dojrzewaniu bulw.
- **Przeclaw:** Bardzo suchy kwiecień (32% normy) i skrajnie wilgotny maj. W czerwcu wystąpił deficyt wody (50% normy), który został zniwelowany przez obfity w opady lipiec (129,3 mm). Wrzesień był ciepły i dość wilgotny, co sprzyjało końcowej akumulacji plonu.

- **Słupia:** Rok nietypowy z ekstremami w lecie. Lipiec był wyjątkowo mokry (220% normy – 252,9 mm), natomiast sierpień skrajnie suchy i gorący (współczynnik hydrotermiczny Sielianinowa 0,4). Wrzesień, mimo wysokich temperatur (+2,3°C), pozwolił na częściową odbudowę bilansu wodnego.
- **Uhnin:** Najtrudniejsze warunki wystąpiły w sierpniu – ekstremalny deficyt opadów (zaledwie 22% normy), który wywołał silny stres wodny u roślin. Wrzesień był wilgotny (137% normy), ale bardzo ciepły, co mogło nasilać parowanie.
- **Węgrzce:** Najbardziej suchy profil pogody. Od kwietnia do czerwca notowano stałe deficyty wody (maj – 41% normy, czerwiec – 65%). Krótka poprawa warunków meteorologicznych w lipcu została przerwana przez bardzo suchy i upalny sierpień (współczynnik hydrotermiczny Sielianinowa 0,5). Warunki poprawiły się dopiero we wrześniu (Tabele 7-8).

Większość lokalizacji zmagala się z dwoma krytycznymi momentami: suchym startem wegetacji roślin w kwietniu oraz dotkliwą suszą w sierpniu. Wyjątkowo ciepły wrzesień we wszystkich punktach (+1,8 do +2,9°C) wpłynął na dynamikę dojrzewania ziemniaków i potencjalnie wydłużył ich wegetację.

Wyniki badań

Analiza plonowania odmian bardzo wczesnych

Wyniki badań wskazują na wyraźne zróżnicowanie odmian pod względem strategii budowania plonu – od odmian o rekordowym tempie przyrostu początkowego, po te, które najlepiej wykorzystują pełny okres wegetacji (tabela 9).

Zbiór wczesny (40 dni od wschodów)

W tym terminie kluczowa jest zdolność do szybkiego gromadzenia masy bulw. Liderami plonowania była odmiana: Colomba, najbardziej stabilna i wydajna, osiągnęła plon handlowy na poziomie 117–143% wzorca we wszystkich lokalizacjach. Bardzo wysokie wyniki w początkowej fazie odnotowała również Riviera (w Ciciborze uzyskała 149% wzorca plonu). Najśłabsze wyniki uzyskała odmiana Surmia (poza Karniowicami) oraz Impresja. Odmiany te charakteryzowały się znacznie wolniejszym tempem budowania plonu wczesnego, często spadając poniżej 80% wzorca (tabela 9).

Zbiór odmian bardzo wczesnych po zakończeniu wegetacji

Pełny okres wzrostu zmienił ranking efektywności niektórych odmian. Najwyższy potencjał końcowy wykazała odmiana Impresja, która słabo plonowała w 40 dniu, ale po zakończeniu wegetacji stała się liderem plonu handlowego w większości punktów (np. 144% w Ciciborze, 140% w Węgrzcach).

Odmiana Colomba utrzymała wysoką pozycję (średnio 110–125% wzorca), co potwierdza jej uniwersalność zarówno na bardzo wczesny, jak i późniejszy zbiór.

Odmiany o niższej wydajności to: Surmia oraz Piwonia konsekwentnie uzyskiwały wyniki poniżej średniej wzorcowej (często 80–90% wzorca).

Najwyższe plony bezwzględne (wzorec): odnotowano w Nowym Lublińcu (593,2 dt/ha) oraz Słupi (575,5 dt/ha). Najtrudniejsze warunki środowiskowe wystąpiły w Karniowicach (wzorec końcowy jedynie 206,2 dt/ha), co wynikało z lokalnych deficytów wody lub słabszej klasy gleby (tabela 9).

Analiza wyników plonowania odmian bardzo wczesnych w latach 2023–2025

W grupie odmian wczesnych zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze znajdowały się 22 odmiany. Charakteryzowały się one dobrymi właściwościami smakowymi, uzyskując ocenę w zakresie 6,5–7,0 w dziewięciopunktowej skali. Analiza plonowania tych odmian pozwala na wyciągnięcie wniosków dotyczących stabilności i potencjału produkcyjnego badanych kreacji w dwóch kluczowych terminach zbioru w okresie 3-letnim (tabela 10).

Dynamika wzrostu (zbiór po 40 dniach od wschodów): wczesność plonowania to najważniejsza cecha w tej grupie. Wyniki pokazują dominację odmian zagranicznych w tempie budowania masy:

- Colomba – to lider wczesnego zbioru. W roku 2025 osiągnęła aż 126% wzorca plonu handlowego, wykazując tendencję wzrostową na przestrzeni lat.
- Riviera – cechowała się bardzo stabilnym wzrostem wydajności (od 103% w 2023 do 118% w 2025). Średnia trzyletnia (110% wzorca) czyni ją najpewniejszym wyborem na bardzo wczesny rynek.
- Odmiany krajowe (*Surmia*, *Werbena*) – w ostatnim roku badań (2025) wyraźnie ustępowały wzorcowi (84-94% plonu handlowego), co sugeruje ich wolniejszy start w porównaniu do liderów.

Plon końcowy (po zakończeniu wegetacji). Pełny okres wegetacji radykalnie zmienił ranking odmian, faworyzując te o dłuższym potencjale wzrostu:

- Impresja – okazała się absolutnym rekordzistą plonu końcowego. Średnia trzyletnia na poziomie 126% wzorca plonu handlowego wykazała, że odmiana ta potrafi doskonale nadrobić wolniejszy start i wygenerować najwyższą masę towarową.
- Colomba – utrzymała wysoką formę (110% średniej), co czyni ją najbardziej uniwersalną odmianą w zestawieniu (wysoki plon w obu terminach).
- Odmiany tradycyjne (*Tonacja*) – wykazały dużą zmienność roczną (od 93% do 112%), co wskazuje na większą wrażliwość na warunki pogodowe w danym sezonie.

Analiza plonowania i jakości odmian wczesnych

Wyniki badań wskazują na stabilną grupę liderów plonowania oraz wyraźny podział odmian ze względu na ich przydatność technologiczną (zawartość skrobi) (tabela 11,12).

Liderzy i stabilność plonowania: w 2025 roku warunki sprzyjały wysokim plonom, szczególnie w Nowym Lublińcu (wzorzec: 586,9 dt/ha) oraz Węgrzcach (617,7 dt/ha).

Najwyższa wydajność: odmiana Ignacy wykazała się wyjątkową stabilnością, przekraczając wzorzec plonu handlowego w niemal wszystkich lokalizacjach (średnio 109%). Bardzo wysokie wyniki w wybranych punktach osiągnęły również Bellarosa (117% w Kamienicy) oraz Gwiazda (120% w Węgrzcach).

Klasyczne odmiany na rynku: odmiana Vineta potwierdziła swoją wartość, osiągając w 2025 roku 110% plonu handlowego, wykazując przy tym dużą plastyczność środowiskową.

Słabsze wyniki: nowa odmiana Hajduk oraz Magnolia plonowały poniżej średniej krajowej (odpowiednio 85% i 86% wzorca plonu handlowego).

Zawartość skrobi i cechy jakościowe: średnia zawartość skrobi w 2025 roku była zróżnicowana regionalnie – najwyższe wartości (powyżej 17%) odnotowano w Węgrzcach i Uhninie.

Profil skrobiowy: liderem jakościowym okazała się odmiana Magnolia, która jako jedyna w grupie wczesnej systematycznie przekraczała 15% skrobi (średnia trzyletnia 15,2%, w 2025 roku nawet 17,7%). Wysokie parametry skrobiowe wykazywała również Stokrotka (średnia 13,2%).

Profil jadalny: odmiany o najniższej zawartości skrobi, predysponowane do bezpośredniego spożycia (typ kulinarny A/AB) to: Hetman (9,9%) oraz Hajduk (10,8%).

Trendy wieloletnie (2023–2025)

Najbardziej stabilny plon: średnia z trzech lat wskazuje na odmianę Ignacy (109%) oraz Hetman (106%) jako najpewniejsze wybory dla rolników nastawionych na wysoki plon masy bulw.

Progresja plonowania: odmiana Bellarosa wykazywała trend wzrostowy – od 90% wzorca w 2023 r. do 108% w 2025 r., co może świadczyć o jej dobrej adaptacji do zmiennych warunków pogodowych ostatnich sezonów.

Analiza plonowania i zawartości skrobi odmian średniowczesnych

Uzyskane wyniki badań wskazują na wyraźną specjalizację odmian: od wysoko plonujących kreacji jadalnych po stabilne odmiany o wysokiej zawartości skrobi (tabela 13,14).

Potencjał plonotwórczy: w roku 2025 odnotowano bardzo wysokie plony bezwzględne, szczególnie w Końskowoli (wzorzec: 697,7 dt/ha) oraz Węgrzcach (681,1 dt/ha).

Liderami wydajności były: odmiana Otolia, która wykazała rekordowy potencjał w Słupi (137% wzorca), zaś Meluzyna w Uhninie (125% wzorca). Obie odmiany utrzymały wysoką stabilność plonu handlowego.

Stabilność wieloletnia (2023–2025): najwyższą średnią wydajność handlową w ciągu trzech lat uzyskały Otolia (108%) oraz Meluzyna (104%).

Niskie wyniki uzyskała odmiana Rima w pierwszym roku badań (2025) i były one znacznie poniżej wzorca (średnio 73% plonu handlowego), co sugeruje jej mniejszą stabilność w zmiennych warunkach środowiskowych.

Jakość technologiczna (zawartość skrobi)

W 2025 roku zawartość skrobi była silnie skorelowana z lokalizacją – najwyższe parametry odnotowano w Prusach (średnio powyżej 17–18%) (tabela 13).

Odmiany skrobiowe: Tajfun okazuje się bezkonkurencyjnym liderem pod względem koncentracji skrobi, osiągając w Węgrzcach aż 19,2% (średnia wieloletnia 16,1%). Wysokie wyniki uzyskała również odmiana Mazur (średnia wieloletnia 15,2%).

Odmiany jadalne: Meluzyna cechowała się najniższą zawartością skrobi (średnia 12,3%), co predysponuje ją do użytkowania jako typowo jadalną odmianę o mniejszej mączystości.

Analiza plonowania i zawartości skrobi odmian średniopóźnych i późnych

W 2025 roku oceniano tylko jedną jadalną odmianę – Jelly, która uzyskała średni ogólny plon bulw w wysokości 111% wzorca i plon handlowy bulw w wysokości 114% wzorca (tabela 15). W trzyletnim cyklu badań odmiana ta uzyskała ogólny plon bulw na poziomie 108% wzorca i plon handlowy bulw na poziomie 109% wzorca (tabela 16). Odmiana ta wykorzystwała dobrze długi okres wegetacji, osiągając wysoki plon ogólny. W 2025 roku odmiana ta uzyskała średnio 110–126% plonu handlowego w większości lokalizacji (szczególnie w Chrobrzu i Przecławiu). Jelly łączyła rekordowy plon z wysoką zawartością skrobi (lokalnie do 17,3% w Prusach), co czyni ją odmianą niezwykle uniwersalną – tak dla rynku jadalnego, jak i dla przetwórstwa. Najwyższy plon wzorca tej odmiany odnotowano w Końskowoli (617,4 dt/ha plonu handlowego), co potwierdza, że rok 2025 sprzyjał odmianom o późniejszym terminie dojrzewania w regionach o dobrej kulturze gleby.

Wydajność (Plon skrobi)

Wskaźnik plonu skrobi (dt ha⁻¹) jest najważniejszym parametrem dla przemysłu, łączącym tonaż bulw z ich procentową zawartością skrobi.

- Odmiana Jubilat była liderem wśród odmian skrobiowych. W 2025 roku uzyskała średni plon skrobi na poziomie 115,8 dt/ha, a w Uhninie odnotowano jej rekordową zawartość skrobi (26,3%). Średnia wieloletnia (110,1 dt/ha) potwierdza również dominację tej odmiany.

- Zuzanna i Karat: odmiany te wykazały bardzo wysoką stabilność w 2025 roku, przekraczając barierę 110 dt skrobi z ha.
- Otolia i Boryna: te odmiany są również solidnymi propozycjami dla rolników, utrzymując średni plon skrobi powyżej 95–100 dt/ha (tabela 17).

Zawartość skrobi – Jakość technologiczna

Średnia zawartość skrobi dla odmian średniowczesnych wyniosła w 2025 r. od 18,5% do 22,1% w zależności od lokalizacji doświadczeń. Najwyższe parametry skrobiowości uzyskały odmiany Jubilat (średnio 23,2%) oraz Boryna (21,7%).

Odmiany późne: choć plon ogólny bulw w grupie średniopóźnej był niższy, zawartość skrobi była bardzo wysoka – liderem była Skawa (24,3% w Uhninie) a odmiana Hinga uzyskała średnio 21,9%.

Regionalne zróżnicowanie skrobiowości (2025)

- Końskowola była miejscem o najwyższym potencjale plonotwórczym – plon ogólny odmian często przekraczał 600 dt/ha (Karat, Gladius, Kotwica).
- Uhnin był punktem, w którym odnotowano najwyższe koncentracje skrobi w bulwach, co przy niższym plonie ogólnym pozwoliło uzyskać bardzo dobre wyniki technologiczne.

Zdrowotność Odmian Jadalnych

- Odporność na Wirusa Y: najwyższą oceną (9°) odznaczała się odmiana Owacja. Bardzo wysoką odpornością (8°) wykazały się m.in.: Riviera, Lawenda, Magnolia oraz Jurek.
- Parch zwykły: większość odmian jadalnych cechowała się solidną odpornością na parcha (8°), co przekłada się na wysoką jakość handlową skórki (Vineta, Bellarosa, Ignacy).
- Zaraza ziemniaka: odmiany jadalne okazują się bardziej podatne na zarazę liści niż odmiany skrobiowe (zazwyczaj 2-3°), przy czym najlepiej radzi sobie Tajfun (5°) oraz Jelly (5°) (tabela 21).

WNIOSKI

1. Wysoki potencjał plonotwórczy: uzyskane wyniki potwierdzają, że w warunkach południowo-wschodniej Polski nowoczesne odmiany ziemniaka pozwalają na osiągnięcie rekordowych plonów rzeczywistych. Jest to bezpośredni dowód na efektywne wykorzystanie postępu biologicznego w krajowej produkcji roślinnej.
2. Kluczowe czynniki sukcesu (triada wydajności): Osiągnięcie wysokiego efektu ekonomicznego wymaga synergii trzech elementów:
 - √ Dobór odmian: selekcja pod kątem wysokiej wartości gospodarczej (plon, stabilność).
 - √ Zdrowotność: systematyczna wymiana materiału sadzeniowego na kwalifikowane sadzeniaki o wysokiej odporności na wirusy (np. Zuzanna, Jubilat).
 - √ Agrotechnika: precyzyjne dostosowanie technologii uprawy do wymagań konkretnej odmiany.
3. Wsparcie dla rolników i hodowców: trzyletni cykl badań (2023–2025) dostarcza obiektywnych danych, które:
 - √ Umożliwiają rolnikom minimalizację ryzyka poprzez wybór odmian najlepiej zaadaptowanych do lokalnych warunków glebowo-klimatycznych.
 - √ Wskazują hodowcom kierunki selekcji odmian o najwyższej stabilności cech w zmiennych warunkach pogodowych.
4. Perspektywy rozwoju: wyniki doświadczeń stanowią fundament do wyznaczania nowych celów hodowlanych, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększania odporności na stresy abiotyczne (susze) oraz optymalizacji parametrów technologicznych dla przemysłu skrobiowego i spożywczego.

Tabela 5. Ziemiak. Przedplon oraz terminy sadzenia i zbioru ziemniaka. Rok 2025

Miejscowość	Chroberz	Ciśbór	Kamienica	Końskowola	Luszwice	Modliszewice	Nowy Lubiniec	Połomia	Prusy	Przeclaw	Stupia	Uhin	Węgrzce
Przedplon	Jęczmień jary	Pszemica ozima	Pszemica ozima	Rzepak ozimy	Mieszanka zbożowa	Pszemica ozima	Jęczmień jary	Pszemica ozima	Pszemica ozima	Pszemica ozima	Pszemica ozima	Pszemica ozima	Bobik
bardzo wczesne	12.05.2025	16.04.2025	-	-	16.04.2025	29.04.2025	15.04.2025	-	-	-	08.05.2025	23.04.2025	14.04.2025
wczesne	12.05.2025	16.04.2025	01.05.2025	-	-	29.04.2025	15.04.2025	24.04.2025	-	-	08.05.2025	23.04.2025	15.04.2025
średniowczesne	12.05.2025	-	01.05.2025	28.04.2025	-	-	-	-	14.04.2025	11.04.2025	08.05.2025	24.04.2025	15.04.2025
średniopóźne i późne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
wczesne i średniowczesne skrobiowe	-	-	-	28.04.2025	-	-	-	-	-	-	08.05.2025	24.04.2025	-
średniopóźne i późne skrobiowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	08.05.2025	24.04.2025	-
bardzo wczesne I zbiór	15.07.2024	23.06.2025	-	-	20.06.2025	08.07.2025	17.06.2025	-	-	-	14.07.2025	30.06.2025	19.06.2025
bardzo wczesne II zbiór	22.09.2025	27.08.2025	-	-	05.09.2025	08.09.2025	03.09.2025	-	-	-	18.09.2025	10.09.2025	19.08.2025
wczesne/zbiór	22.09.2025	10.09.2025	27.09.2025	-	-	12.09.2025	03.09.2025	09.09.2025	-	-	19.09.2025	10.09.2025	22.09.2025
średniowczesne	22.09.2025	-	27.09.2025	26.09.2025	-	-	-	-	19.09.2025	08.09.2025	27.09.2025	17.09.2025	29.09.2025
średniopóźne i późne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
wczesne i średniowczesne skrobiowe	-	-	-	07.10.2025	-	-	-	-	-	-	27.10.2025	25.09.2025	-
średniopóźne i późne skrobiowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.10.2025	25.09.2025	-

Tabela 6. Warunki agrotechniczne doświadczeń z odmianami ziemniaka. Rok zbioru 2025

Zabiegi	Miejscowości												
	Chroberz	Cicibór	Kamienica	Konstkowola	Luszwice	Modliszewice	Nowy Lubliniec	Polomia	Prusy	Przeclaw	Stupia	Uhin	Węgrzce
Rozstawa (w cm)	75 x 35	70 x 35	75 x 33	75 x 33	70 x 35	75 x 35	75 x 33	67,5 x 37	75 x 35	75 x 33	75 x 35	70 x 35	75 x 33
N (kg/ha)	100	90	25	138	80	100	87	120	120	120	115	91	70
P ₂ O ₅ (kg/ha)	100	55	50	70	72	100	50	80	35	110	100	92	50
K ₂ O (kg/ha)	150	128	125	105	72	150	75	180	132	180	150	136	100
Nawożenie organiczne (rodzaj, dawka) oraz dolistnie	nie stosowano Basfoliar 36 extra 5,0 l/ha ADOB Bor 1,5 l/ha	nie stosowano Dr Green Ziemiaki 2,0 kg/ha x2 zab. Dr Green Fosforowo Borowy 1,0 kg/ha x 2zab.	nie stosowano	Dr Green Ziemiaki 2,0 kg/ha x2 zab. Dr Green Fosforowo Borowy 1,0 kg/ha x 2zab.	Obornik 200 dt/ha	nie stosowano Basfoliar 36 extra 5,0 l/ha ADOB Bor 1,5 l/ha	Gorezyca, Facelia na przyoranie 100 dt/ha+ Słoma 25 dt/ha	Kompost 100 dt/ha Basfoliar 36 extra 3,0 l/ha Basfoliar 12-4-6+S+ami-no 3,0 l/ha	nie stosowano	nie stosowano Plonvit Z l/ha	nie stosowano Basfoliar 36 extra 5,0 l/ha ADOB Bor 1,5 l/ha	nie stosowano	nie stosowano obornik 200 dt/ha
ochrona przeciw chwastom (dla wszystkich grup wczesności taka sama)													
Nazwa herbicydu (dawka na ha)	Proman 500 SC 4,0 l/ha	Rimel 25 SG 60 g/ha	Comandor 0,2 l/ha + Sencor 0,7 l/ha	Proman 500 SC 4,0 l/ha		Proman 500 SC 3,0 l/ha	Plateen 41,5 WG 2,0 kg/ha Command 480 EC 0,2 l/ha	Plateen 41,5 WG 2,0 kg/ha Command 480 EC 0,1 l/ha Boxer 800 EC 2,0 l/ha Agil 100 EC 1,5 l/ha	Boxer 800 EC 5,0 l/ha Labrador Extra 50 EC 1,5 l/ha	Plateen 41,5 WG 2,0 kg/ha	Proman 500 SC 4,0 l/ha	nie stosowano	Plateen 41,5 WG 2,0 kg/ha Fusilade 1,5 l/ha

Tabela 7. Opady oraz współczynnik hydrotermiczny Sielianinowa, w okresie wegetacji ziemniaka w 2025 r, wg stacji meteorologicznej w Ciciborze, Przeclawiu, Słupi, Uhninie i Węgrzcach

SDOO	Miesiąc	Suma opadów w mm				Miesiąc	% średniej wieloletniej *	Współczynnik hydrotermiczny Sielianinova**
		Dekada						
		1	2	3				
Cicibór	Kwiecień	5,1	6,8	0,7	12,6	32,3	0,4	
	Maj	24,4	28,1	56,9	109,4	168,3	3,1	
	Czerwiec	42,6	14,3	17,9	74,8	103,9	1,4	
	Lipiec	79,8	18,8	23,8	122,2	142,1	2,0	
	Sierpień	21,2	8,3	17,9	47,4	72,9	0,8	
	Wrzesień	2,7	43,7	8,1	54,5	106,9	1,1	
	Razem					420,9		
Przeclaw	Kwiecień	3,8	11,3	18,4	33,5	64,4	1,0	
	Maj	6,3	27,8	58,4	89,5	107,8	2,4	
	Czerwiec	23,2	5,1	7,6	35,9	49,9	0,6	
	Lipiec	56,6	38,7	33,8	129,3	118,6	2,1	
	Sierpień	67,4	0	2,2	69,6	90,4	1,2	
	Wrzesień	5,2	45,9	40,6	91,7	141,1	1,9	
	Razem					449,5		
Słupia	Kwiecień	1,0	2,6	24,8	28,4	66,0	0,9	
	Maj	2,3	41,0	15,1	58,4	83,4	1,6	
	Czerwiec	46,3	13,5	9,8	69,6	90,4	1,2	
	Lipiec	60,8	10,5	181,6	252,9	219,9	4,2	
	Sierpień	13,2	0,0	7,9	21,1	26,0	0,4	
	Wrzesień	13,3	34,3	12,5	60,1	92,5	1,3	
	Razem					490,5		
Uhnin	Kwiecień	5	11	3,4	19,4	49,7	0,6	
	Maj	17,3	17,3	18,3	52,9	74,5	1,5	
	Czerwiec	38,3	3,0	13,1	54,4	71,6	0,9	
	Lipiec	32,8	32,2	35,4	100,4	120,0	1,6	
	Sierpień	13,8	0,0	1,0	14,8	22,4	0,3	
	Wrzesień	11,2	51,3	6,1	68,6	137,2	1,4	
	Razem					310,5		
Węgrzce	Kwiecień	0,3	1,5	15,1	16,9	36,7	0,5	
	Maj	2,6	12,6	19	34,2	40,7	0,9	
	Czerwiec	48,4	6,3	5,6	60,3	64,8	1,0	
	Lipiec	32,4	27,3	74,6	134,3	124,4	2,2	
	Sierpień	20,9	0,0	10,4	31,3	39,1	0,5	
	Wrzesień	49,7	36,1	9,7	95,5	164,7	1,9	
	Razem					372,5		

* norma wieloletnia wyliczona za okres 1996 - 2023 dla stacji meteorologicznej w Ciciborze; za okres 1996-2023 dla stacji meteorologicznej w Słupi; za okres 1996-2023 dla stacji meteorologicznej w Przeclawiu; za okres 1996-2023 dla stacji meteorologicznej w Uhninie; za okres 1996-2023 dla stacji meteorologicznej w Węgrzcach.

** współczynnik liczono wg wzoru: $k = \frac{10P}{\sum t}$, [Skowera 2014], gdzie: P – suma miesięczna opadów atmosferycznych w mm

$\sum t$ – miesięczna suma temperatur powietrza $>0^{\circ}\text{C}$

Przedziały wartości tego wskaźnika klasyfikowane były następująco: skrajnie suchy – $k \leq 0,4$; bardzo suchy – $0,4 < k \leq 0,7$; suchy – $0,7 < k \leq 1,0$; dość suchy – $1,0 < k \leq 1,3$; optymalny – $1,3 < k \leq 1,6$; dość wilgotny – $1,6 < k \leq 2,0$; wilgotny – $2,0 < k \leq 2,5$; bardzo wilgotny – $2,5 < k \leq 3,0$; skrajnie wilgotny – $k > 3,0$.

Tabela 8. Temperatury powietrza, w okresie wegetacji ziemniaka w 2025 r, wg stacji meteorologicznej w Ciciborze, Przeclawiu, Słupi, Uhninie i Węgrzcach

Miejscowość	Miesiąc	Średnia w dekadzie			Średnia w miesiącu	Odchylenie od normy [C°] *
		1	2	3		
Cicibór	Kwiecień	6,2	13,7	12,4	10,7	2,2
	Maj	9,8	9,1	14,6	11,3	- 2,6
	Czerwiec	18,7	17,2	18,5	18,1	0,6
	Lipiec	20,3	19,0	20,4	19,9	0,3
	Sierpień	19,0	19,6	17,2	18,6	- 0,1
	Wrzesień	20,5	16,8	11,7	16,3	2,9
Przeclaw	Kwiecień	6,4	13,9	13,2	11,2	2,3
	Maj	11,6	9,6	14,2	11,8	- 2,5
	Czerwiec	19,6	17,3	20,9	19,3	1,6
	Lipiec	19,4	18,6	20,3	19,5	0,1
	Sierpień	19,1	19,4	18,1	18,8	0,0
	Wrzesień	19,1	17,1	12,5	16,2	2,6
Słupia	Kwiecień	6,0	14,0	12,8	11,0	2,9
	Maj	11,1	9,0	14,2	11,5	- 1,7
	Czerwiec	18,9	16,5	20,0	18,5	1,6
	Lipiec	19,4	18,8	20,0	19,4	0,7
	Sierpień	19,0	19,8	18,0	18,9	0,6
	Wrzesień	18,5	16,9	11,8	15,7	2,3
Uhnin	Kwiecień	5,8	13,8	12,4	10,7	2,1
	Maj	10,2	9,0	14,4	11,3	- 2,7
	Czerwiec	19,1	17,3	18,9	18,4	0,7
	Lipiec	20,5	19,0	20,6	20,0	0,1
	Sierpień	19,2	19,8	18,1	19,0	0,3
	Wrzesień	19,9	17,0	11,8	16,2	2,7
Węgrzce	Kwiecień	6,8	15,2	14,5	12,2	3,0
	Maj	12,1	9,4	14,9	12,2	-1,9
	Czerwiec	20,2	18,5	22,2	20,3	2,5
	Lipiec	20,	18,9	20,2	19,7	0,0
	Sierpień	19,5	20,3	18,5	19,4	0,1
	Wrzesień	18,8	17,2	12,5	16,2	1,8

* norma wieloletnia wyliczona za okres 1996 - 2023 dla stacji meteorologicznej w Ciciborze, Przeclawiu, Słupi, Uhninie i Węgrzcach.

Tabela 9. Bardzo wczesne odmiany ziemniaka. Plon bulw ogólny i handlowy (% wzorca) w miejscowościach. Rok zbioru: 2025

Lp.	Odmiana	Plon ogólny										Plon handlowy							
		Punkt doświadczalny																	
		Chroberz	Cicibór	Modliszewice	Karniowice	Nowy Lubliniec	Ślupia	Uhin	Węgrzce	Chroberz	Cicibór	Modliszewice	Karniowice	Nowy Lubliniec	Ślupia	Uhin	Węgrzce		
Zbiór wczesny (po 40 dniach od wschodów)																			
Wzorzec, dt z ha		219,6	150,1	317,2	128,2	178,8	278,8	255,5	231,0	206,7	130,8	311,7	116,9	164,6	257,2	235,4	189,0		
1	Colomba	117	112	126	118	124	138	119	121	123	117	126	121	132	143	123	125		
2	Impresja	90	87	96	100	75	82	88	76	86	79	95	98	64	75	80	73		
3	Piwonia	111	97	98	91	96	99	104	104	110	88	98	92	89	100	99	99		
4	Riviera	126	138	110	87	121	123	105	102	129	149	110	83	130	127	108	109		
5	Surmia	67	72	74	111	83	77	87	88	67	74	74	112	86	77	91	89		
6	Werbena	88	94	97	93	101	80	98	109	86	93	98	93	98	79	98	105		
Zbiór po zakończeniu wegetacji																			
Wzorzec, dt z ha		358,9	367,6	448,7	206,2	593,2	575,5	457,7	552,5	347,1	349,1	441,0	167,2	580,4	560,5	441,6	498,1		
1	Colomba	123	112	123	104	107	113	109	94	125	109	124	109	108	110	111	92		
2	Impresja	112	142	123	93	125	113	140	143	109	144	123	85	124	113	138	140		
3	Piwonia	92	93	93	90	89	85	94	96	92	94	93	97	86	83	91	93		
4	Pogoria	91	99	98	97	113	113	99	116	91	102	98	88	115	115	100	121		
5	Riviera	103	103	97	100	100	101	84	88	105	103	95	97	101	104	85	93		
6	Surmia	77	68	84	112	83	73	84	79	74	69	84	117	82	72	85	78		
7	Tonacja	99	95	83	114	90	109	93	96	100	92	83	121	92	112	93	100		
8	Werbena	103	87	100	91	93	93	97	89	103	87	99	85	92	92	97	82		

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 10. Bardzo wczesne odmiany ziemniaka. Plon ogólny i handlowy bulw (% wzorca).
Lata zbioru: 2023, 2024, 2025

Lp.	Odmiana	Plon ogólny				Plon handlowy			
		2023	2024	2025	Średnia 2023-2025	2023	2024	2025	Średnia 2023-2025
Zbiór wczesny (po 40 dniach od wschodów)									
<u>Wzorzec, dt z ha</u>		<u>248,3</u>	<u>234,5</u>	<u>219,9</u>	<u>234,2</u>	<u>235,4</u>	<u>219,4</u>	<u>201,5</u>	<u>218,8</u>
1	Colomba	*	118	122	120	*	119	126	123
2	Impresja	100	101	87	96	97	100	81	93
3	Piwonia	99	*	100	100	97	*	97	97
4	Riviera	102	107	114	108	103	108	118	110
5	Surmia	100	85	82	89	102	84	84	90
6	Werbena	103	90	95	96	104	89	94	96
Zbiór po zakończeniu wegetacji									
<u>Wzorzec, dt z ha</u>		<u>424,6</u>	<u>376,3</u>	<u>445,0</u>	<u>415,3</u>	<u>400,1</u>	<u>355,9</u>	<u>423,1</u>	<u>393,0</u>
1	Colomba	*	108	111	110	*	109	111	110
2	Impresja	138	120	124	127	137	118	122	126
3	Piwonia	98	*	92	95	99	*	91	95
4	Pogoria	77	87	103	89	78	88	104	90
5	Riviera	91	95	97	94	92	96	98	95
6	Surmia	102	88	83	91	100	88	83	90
7	Tonacja	92	111	97	100	93	112	99	101
8	Werbena	101	91	94	95	101	91	92	95
Liczba doświadczeń		7	8	8		7	8	8	

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian, *brak danych

Tabela 11. Wczesne odmiany ziemniaka. Plon bulw (% wzorca) oraz zawartość skrobi (%) dla odmian w miejscowościach. Rok zbioru 2025.

Lp.	Odmiana	Plon ogólny										Plon handlowy										Zawartość skrobi%																
		Punkt doświadczalny										Punkt doświadczalny										Punkt doświadczalny																
		ZSKR Chroberz	SDOO Ciebör	PD Kamienica	ŠODR Modliszewice	ZDOO Nowy Lubliniec	PD Polomia	SDOO Słupia	ZDOO Uhin	SDOO Węgrzce	ZSKR Chroberz	SDOO Ciebör	PD Kamienica	ŠODR Modliszewice	ZDOO Nowy Lubliniec	PD Polomia	SDOO Słupia	ZDOO Uhin	SDOO Węgrzce	ZSKR Chroberz	SDOO Ciebör	PD Kamienica	ŠODR Modliszewice	ZDOO Nowy Lubliniec	PD Polomia	SDOO Słupia	ZDOO Uhin	SDOO Węgrzce										
	Wzorzec, dt z ha	433,8	395,9	546,9	456,1	586,9	572,3	538,8	509,8	617,7	422,9	381,9	523,5	449,9	572,3	572,3	513,8	490,3	569,5	422,9	381,9	523,5	449,9	572,3	572,3	513,8	490,3	569,5	422,9	381,9	523,5	449,9	572,3	572,3	513,8	490,3	569,5	
1	Bellarosa	109	107	115	113	105	101	103	101	98	111	109	117	114	107	102	106	103	101	124	121	110	114	107	102	106	103	101	12,4	12,1	11,0	12,2	13,6	13,7	12,1	13,1	12,5	
2	Gwiazda	105	105	104	107	99	119	98	112	121	105	103	103	108	100	120	95	109	120	117	12,3	12,3	12,3	12,1	12,7	14,7	12,5	14,8	12,9	12,7	12,3	12,3	12,1	12,7	14,7	12,5	14,8	12,9
3	Hajduk	76	81	73	85	91	88	101	86	87	76	84	72	83	89	88	100	88	85	9,3	10,5	11,9	9,8	10,0	13,8	10,1	11,3	10,9	10,0	13,8	10,1	11,3	10,9	10,0	13,8	10,1	11,3	10,9
4	Hetman	113	97	101	106	102	101	123	112	104	114	99	99	105	102	100	117	111	103	8,1	9,5	9,7	9,0	9,9	11,0	8,5	10,5	11,3	11,0	11,0	9,7	9,0	9,9	11,0	8,5	10,5	11,3	
5	Ignacy	110	114	109	105	109	112	112	110	106	112	114	112	104	110	110	107	109	107	11,5	11,0	10,8	9,7	10,2	12,4	8,5	13,5	12,9	10,2	12,4	10,8	9,7	10,2	12,4	8,5	13,5	12,9	
6	Lawenda	97	110	112	99	98	104	88	102	108	96	112	108	99	95	104	90	101	102	10,4	11,7	11,8	11,7	10,9	13,6	13,8	13,7	13,4	10,4	11,7	11,8	11,7	10,9	13,6	13,8	13,7	13,4	
7	Magnolia	89	85	82	91	80	83	82	86	83	88	86	84	92	81	83	86	86	85	16,3	14,1	15,6	14,3	13,9	16,9	13,6	17,2	17,7	16,3	14,1	15,6	14,3	13,9	16,9	13,6	17,2	17,7	
8	Michalina	87	116	74	85	110	106	77	108	117	84	113	75	85	111	105	79	108	116	10,2	12,2	13,0	10,4	10,4	14,6	10,3	14,1	14,0	10,2	12,2	13,0	10,4	10,4	14,6	10,3	14,1	14,0	
9	Owacja	97	96	96	96	92	101	108	91	96	98	94	96	96	93	102	108	90	99	12,3	10,9	13,4	12,8	11,8	14,4	13,9	13,8	14,8	12,3	10,9	13,4	12,8	11,8	14,4	13,9	13,8	14,8	
10	Stokrotka	109	86	115	102	102	84	90	88	85	107	79	115	102	101	83	92	88	85	15,3	11,6	13,1	14,7	12,6	16,5	14,1	14,1	15,0	15,3	11,6	13,1	14,7	12,6	16,5	14,1	14,1	15,0	
11	Vineta	109	104	119	112	111	101	118	105	96	111	106	121	113	110	102	120	106	97	13,1	11,9	12,2	12,2	10,4	14,0	11,9	13,4	17,8	13,1	11,9	12,2	12,2	10,4	14,0	11,9	13,4	17,8	

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 12. Wczesne odmiany ziemniaka. Plon ogólny i handlowy bulw (% wzorca) oraz zawartość skrobi (%). Lata zbioru: 2023, 2024, 2025.

Lp.	Odmiana	Plon ogólny			Plon handlowy			Zawartość skrobi				
		2023	2024	2025	Średnia 2023-2025	2023	2024	2025	Średnia 2023-2025	2023	2024	2025
	<u>Wzorzec, dt z ha</u>	461,8	418,8	517,6	466,1	441,2	387,0	499,6	442,6	%	%	%
1	Bellarosa	88	104	106	99	90	105	108	101	12,0	11,5	12,5
2	Gwiazda	109	92	108	103	110	92	107	103	11,6	11,1	12,9
3	Hajduk	*	*	85	85	*	*	85	85	*	*	10,8
4	Hetman	107	109	107	108	104	109	106	106	10,3	9,8	9,7
5	Ignacy	111	105	110	109	111	106	109	109	12,3	11,1	11,2
6	Lawenda	108	109	102	106	106	107	101	105	12,3	11,2	12,3
7	Magnolia	86	84	85	85	86	86	86	86	15,3	14,7	15,5
8	Michalina	106	110	98	105	107	111	97	105	11,8	10,9	12,1
9	Owacja	*	94	97	96	*	92	97	95	*	11,6	13,1
10	Stokrotka	89	89	96	91	90	88	95	91	13,5	12,1	14,1
11	Vineta	96	105	108	103	95	105	110	103	12,6	11,6	13,0
	Liczba doświadczeń	9	9	9		9	9	9		9	9	9

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian; * - brak wyników

Tabela 13. Średniowczesne odmiany ziemniaka. Plon bulw (% wzorca) i zawartość skrobi (%) dla odmian w miejscowościach. Rok zbioru: 2025

Lp.	Odmiana	Plon ogólny										Plon handlowy										Zawartość skrobi%									
		Punkt doświadczalny										Punkt doświadczalny										Punkt doświadczalny									
		ZSCKR Chroberz	PD Kamienica	LODR Końskowola	PD Prusy	SDOO Przecław	SDOO Słupia	ZDOO Uhin	SDOO Węgrzce	ZSCKR Chroberz	PD Kamienica	LODR Końskowola	PD Prusy	SDOO Przecław	SDOO Słupia	ZDOO Uhin	SDOO Węgrzce	ZSCKR Chroberz	PD Kamienica	LODR Końskowola	PD Prusy	SDOO Przecław	SDOO Słupia	ZDOO Uhin	SDOO Węgrzce						
	Wzorzec, dt z ha	443,6	504,0	697,7	533,4	423,5	525,3	471,7	681,1	432,8	474,5	617,4	*	388,5	495,8	455,7	626,8	%	%	%	%	%	%	%	%						
1	Astana	110	111	96	107	115	81	100	109	111	109	101		122	83	99	110	15,7	14,1	16,6	17,3	15,3	12,0	17,2	16,2						
2	Jurek	90	64	100	95	119	106	105	109	89	57	95		122	107	106	101	14,4	13,7	14,7	17,2	15,2	14,1	16,8	15,2						
3	Mazur	119	105	97	105	87	106	81	103	116	102	104		88	105	81	103	16,6	17,3	15,1	17,2	15,2	15,1	18,1	18,3						
4	Meluzyna	101	116	116	104	88	112	125	108	102	120	116		78	109	124	105	12,7	11,7	13,5	17,5	12,1	9,1	14,1	14,1						
5	Otolia	104	103	115	104	99	137	107	92	105	107	115		96	142	108	95	16,5	14,4	14,6	17,2	13,0	13,1	14,9	15,9						
6	Rima	65	78	63	83	76	68	84	86	64	80	62		75	66	83	83	11,6	12,8	14,5	18,0	13,4	8,5	14,2	14,9						
7	Tajfun	86	106	94	94	96	92	95	88	87	108	89		94	91	94	92	17,4	15,8	17,9	17,0	14,1	15,0	17,2	19,2						

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian
* doświadczenie zdyskwalifikowane statystycznie

Tabela 14. Średniowczesne odmiany ziemniaka. Plon ogólny i handlowy bulw (% wzorca) oraz zawartość skrobi (%). Lata zbioru: 2023, 2024, 2025.

Lp.	Odmiana	Plon ogólny				Plon handlowy				Zawartość skrobi%			
		2023	2024	2025	Średnia 2023-2025	2023	2024	2025	Średnia 2023-2025	2023	2024	2025	Średnia 2023-2025
	Wzorzec, dt z ha	<u>531,7</u>	<u>471,1</u>	<u>535,0</u>	<u>512,6</u>	<u>501,7</u>	<u>434,4</u>	<u>498,8</u>	<u>478,3</u>	%	%	%	%
1	Astana	100	97	104	100	100	98	105	101	13,8	13,3	15,6	14,2
2	Jurek	105	98	99	101	105	98	97	100	12,7	12,5	15,2	13,5
3	Mazur	107	94	100	100	108	93	100	100	14,8	14,1	16,6	15,2
4	Meluzyna	100	107	109	105	100	105	108	104	11,9	11,9	13,1	12,3
5	Otolia	101	109	108	106	103	111	110	108	13,6	13,4	15,0	14,0
6	Rima	*	*	75	75	*	*	73	73	*	*	13,5	13,5
7	Tajfun	107	96	94	99	107	97	94	99	15,2	16,3	16,7	16,1
	Liczba doświadczeń	7	7	8		7	7	7		7	7	8	

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian; * - brak danych

Tabela 15. Odmiany średniopóźne i późne ziemniaka. Plon ogólny i handlowy bulw (% wzorca) oraz zawartość skrobi (%) dla odmian w miejscowościach. Rok zbioru 2025

Lp.	Odmiana	Plon ogólny										Plon handlowy										Zawartość skrobi%					
		Punkt doświadczalny										Punkt doświadczalny															
		ZSCKR Chroberz	PD Kamienica	LODR Końskowola	PD Prusy	SDOO Przecław	SDOO Słupia	ZDOO Uhin	SDOO Węgrzce	ZSCKR Chroberz	PD Kamienica	LODR Końskowola	PD Prusy	SDOO Przecław	SDOO Słupia	ZDOO Uhin	SDOO Węgrzce	ZSCKR Chroberz	PD Kamienica	LODR Końskowola	PD Prusy	SDOO Przecław	SDOO Słupia	ZDOO Uhin	SDOO Węgrzce		
	Wzorzec, dt z ha	443,6	504,0	697,7	533,4	423,5	525,3	471,7	681,1	432,8	474,5	617,4	*	388,5	495,8	455,7	626,8	%	%	%	%	%	%	%	%		
1	Jelly	125	116	119	108	120	97	103	103	126	116	117		124	98	105	111	16,3	14,7	15,4	17,3	13,5	11,0	17,2	16,8		

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian; *doświadczenie zdyskwalifikowane statystycznie

Tabela 16. Średniopóźne i późne odmiany ziemniaka. Plon ogólny i handlowy bulw (% wzorca) oraz zawartość skrobi (%). Lata zbioru: 2023, 2024, 2025

Lp.	Odmiana	Plon ogólny					Plon handlowy					Zawartość skrobi%				
		2023	2024	2025	Średnia 2023-2025	2023	2024	2025	Średnia 2023-2025	2023	2024	2025	Średnia 2023-2025			
	Wzorzec, dt z ha	531,7	471,1	535,0	512,6	501,7	434,4	498,8	478,3	%	%	%	%			
1	Jelly	105	107	111	108	104	109	114	109	13,3	13,7	15,3	14,1			
	Liczba doświadczeń	7	7	8		7	7	7		7	7	8				

Wzorzec – wszystkie badane odmiany

Tabela 17. Wczesne, średniowczesne, średniopóźne i późne odmiany skrobiowe, plon ogólny, plon i zawartość skrobi dla odmian w miejscowościach. Rok zbioru 2025.

Lp.	Odmiana	Plon ogólny (dt · ha ⁻¹)			Plon skrobi (dt · ha ⁻¹)			Zawartość skrobi (%)		
		Punkt doświadczalny								
		LODR Koń- skowola	SDOO Słupia	ZDOO Uhnin	LODR Koń- skowola	SDOO Słupia	ZDOO Uhnin	LODR Koń- skowola	SDOO Słupia	ZDOO Uhnin
odmiany wczesne										
1	Fala	482,4	416,6	349,4	96,5	74,6	70,9	20,0	17,9	20,3
odmiany średniowczesne										
<u>Średni plon dt · ha⁻¹</u>		<u>542,0</u>	<u>454,6</u>	<u>391,9</u>	<u>113,8</u>	<u>84,7</u>	<u>87,1</u>	<u>20,9</u>	<u>18,5</u>	<u>22,1</u>
1	Boryna	535,5	544,9	354,9	120,0	106,8	82,0	22,4	19,6	23,1
2	Gladius	605,3	358,5	427,0	124,7	66,3	94,4	20,6	18,5	22,1
3	Jubilat	579,0	548,5	391,6	139,5	104,8	103,0	24,1	19,1	26,3
4	Karat	617,0	565,1	371,0	124,0	113,6	90,9	20,1	20,1	24,5
5	Kotwica	601,0	527,4	405,7	128,6	111,3	93,3	21,4	21,1	23,0
6	Torpeda	599,8	524,0	443,3	121,8	79,7	94,0	20,3	15,2	21,2
7	Tuluza	472,2	241,7	368,3	96,3	42,5	84,7	20,4	17,6	23,0
8	Widawa	457,4	394,1	383,7	97,0	67,4	80,6	21,2	17,1	21,0
9	Zeta	436,8	361,0	339,9	78,2	64,3	53,4	17,9	17,8	15,7
10	Zuzanna	575,6	518,8	476,0	124,9	100,7	110,9	21,7	19,4	23,3
odmiany średniopóźne i późne										
Punkt Doświadczalny		SDOO Słupia	ZDOO Uhnin	SDOO Słupia	ZDOO Uhnin	SDOO Słupia	ZDOO Uhnin			
1	Amarant	480,1	393,0	88,8	84,9	18,5	21,6			
2	Hinga	297,3	294,6	60,6	68,6	20,4	23,3			
3	Skawa	333,3	354,7	62,7	86,2	18,8	24,3			

Tabela 18. Ziemiak - odmiany skrobiowe, zawartość i plon skrobi. Lata 2023-2025

Lp.	Odmiana	Plon skrobi (dt ·ha ⁻¹)				Zawartość skrobi (%)			
		2023	2024	2025	Średnia 2023-2025	2023	2024	2025	Średnia 2023-2025
odmiany wczesne									
1	Fala	*	84,3	80,7	82,5	*	19,4	19,4	19,4
odmiany średniowczesne									
1	Boryna	99,6	82,8	102,9	95,1	20,9	21,2	21,7	21,3
2	Gladius	*	*	95,1	95,1	*	*	20,4	20,4
3	Jubilat	94,5	119,9	115,8	110,1	21,9	22,2	23,2	22,4
4	Karat	*	*	109,5	109,5	*	*	21,6	21,6
5	Kotwica	86,7	95,7	111,1	97,8	20,9	20,2	21,8	21,0
6	Mieszko	90,0	78,8	*	84,4	20,3	20,5	*	20,4
7	Torpeda	90,2	74,3	98,5	87,7	18,7	19,0	18,9	18,9
8	Tuluza	*	83,2	74,5	78,9	*	18,8	20,3	19,6
9	Widawa	89,1	100,4	81,7	90,4	19,2	19,6	19,8	19,5
10	Zeta	*	70,5	65,3	67,9	*	19,1	17,1	18,1
11	Zuzanna	88,0	102,5	112,2	100,9	19,3	19,2	21,5	20,0
odmiany średniopóźne i późne									
1	Amarant	65,5	54,6	86,9	69,0	20,3	18,1	20,1	19,5
2	Hinga	69,6	44,5	64,6	59,6	21,7	19,7	21,9	21,1
3	Kuras	85,3	66,6	*	76,0	20,7	18,2	*	19,5
4	Skawa	*	64,9	74,5	69,7	*	19,7	21,6	20,7
Liczba doświadczeń		2	2	3		2	2	3	

* – brak wyników

Tabela 19. Ziemiak skrobiowy – odporność na podstawowe choroby wg COBORU

Lp.	Odmiana	Wirusy			Zaraza ziemniaka liście	Czarna nóżka	Parch zwykły
		Y	Liściozwój	M			
(skala 9°)							
odmiany wczesne							
1	Fala	8	*	*	4	*	*
odmiany średniowczesne							
1	Boryna	7	7	*	5-6	*	8
2	Gladius	8	*	*	4-5	*	*
3	Jubilat	7	5-6	*	5	*	8
4	Karat	8	*	*	4	*	*
5	Kotwica	8	*	*	4	*	*
6	Mieszko	8	*	*	6	*	*
7	Torpeda	8	*	*	5	*	*
8	Tuluza	8	*	*	4	*	*
9	Widawa	8	*	*	6	*	*
10	Zeta	8	*	*	4	*	*
11	Zuzanna	9	5-6	*	3	*	8
odmiany średniopóźne i późne							
1	Amarant	8	*	*	6-7	*	*
2	Hinga	9	5-6	2	7	5	8
3	Kuras	9	3-4	*	8	*	8
4	Skawa	9	7	3	6	4	8-9

Odporność na choroby w skali 9°, gdzie 9° - bardzo odporna (skrajnie odporna), 1° - bardzo podatna; * - brak wyników

Tabela 20. Charakterystyka użytkowa jadalnych odmian ziemniaka wg COBORU

Lp.	Odmiana	Kształt bulw [skala 9°]	Głębokość oczek [skala 9°]	Barwa skórki	Barwa miąższu	Smak [skala 9°]	Typ konsumpcyjny	Przydatność do przetwórstwa	
								frytki	chipsy
odmiany bardzo wczesne									
1	Colomba	oow	7	ż	jż	7	AB		
2	Impresja	oow	7-8	ż	jż	7	A-AB		
3	Piwonia	ow	7	ż	ż	7	B		
4	Pogoria	oow	7	ż	ż	7	AB-B		
5	Riviera	o	7-8	ż	jż	6-7	A-AB		
6	Surmia	oow	7	ż	jż	7	AB-B		
7	Tonacja	oow	8	ż	jż	6-7	AB		
8	Werbena	oow	7	ż	jż	7	B		
odmiany wczesne									
1	Bellarosa	oow	7	cz	ż	7	B		
2	Gwiazda	oow	7	ż	jż-ż	7	B		
3	Hajduk	oow	7	ż	jż	6-7	B		
4	Hetman	oow	7	ż	jż	6-7	AB		
5	Ignacy	oow	6-7	ż	jż	6-7	B		
6	Lawenda	oow	7	cz	ż	7	B		
7	Magnolia	oow	7	jbż	jż	7	B-BC		
8	Michalina	oow	6-7	ż	jż	6-7	B		
9	Owacja	oow	7	ż	jż	7	B-BC		
10	Stokrotka	oow	7	ż	jż	7	B-BC		
11	Vineta	oow	7	ż	ż	7	AB		
odmiany średniowczesne									
1	Astana	oow	6-7	ż	ż	7	B-BC		
2	Jurek	oow	7	ż	ż	7	B-BC		
3	Mazur	oow	7	ż	jż	6-7	AB		
4	Meluzyna	ow	7-8	ż	ż	6	B-AB		
5	Otolia	ow	8	ż	ż	7	BC		
6	Rima	oow	7	ż	kr	6-7	B-BC		
7	Tajfun	ow	7	ż	ż	7	B-BC		
odmiany średniopóźne i późne									
1	Jelly	ow	7-8	ż	ż	7-8	B		

Typ konsumpcyjny: AB – sałatkowy, B – ogólnoużytkowy, BC – lekko mączysty, C – mączysty; Kształt bulw: o – okrągły, oow – okrągło owalny, ow – owalny; Głębokość oczek (skala 9°) – 1° – bardzo głębokie, 9° – bardzo płytke; Smak (skala 9°): 1° – zły, 9° – wybitnie dobry; Barwa skórki: f – fioletowa, ż – żółta, róż. – różowa, jbż – jasnobieżowa, cz. – czerwona; Barwa miąższu: b – biały, f – fioletowy, kr – kremowy, jż – jasnożółty, ż – żółty

Tabela 21. Ziemiak jadalny. Odporność na podstawowe choroby wirusowe, grzybowe i bakteryjne, wg COBORU

Lp.	Odmiana	Wirusy			Zaraza ziemniaka Liście	Czarna nóżka	Parch zwykły
		Y	Liściozwój	M			
w skali 9-stopniowej							
odmiany bardzo wczesne							
1	Colomba	3-4	*	*	2	*	*
2	Impresja	3-4	*	*	2	*	*
3	Piwonia	8	*	*	3	*	*
4	Pogoria	8	*	*	3	*	*
5	Riviera	8	*	*	2	*	*
6	Surmia	3-4	*	*	3	*	*
7	Tonacja	8	*	*	3	*	*
8	Werbena	8	*	*	3	*	*
odmiany wczesne							
1	Bellarosa	5-6	8	*	2	*	8
2	Gwiazda	7	7	*	3	*	8
3	Hajduk	8	*	*	3	*	*
4	Hetman	8	*	*	3-4	*	*
5	Ignacy	7	7	*	3	*	8
6	Lawenda	8	*	*	4	*	*
7	Magnolia	8	*	*	4-5	*	*
8	Michalina	7	3-4	*	3	*	7-8
9	Owacja	9	7	*	4	*	8
10	Stokrotka	7	*	*	2-3	*	*
11	Vineta	7	8	4	2	6	8
odmiany średniowczesne							
1	Astana	8	*	*	4	*	*
2	Jurek	8	5-6	*	4-5	*	8
3	Mazur	7	7	*	3	*	*
4	Meluzyna	8	*	*	3	*	*
5	Otolia	7	7	*	4-5	*	*
6	Rima	8	*	*	4	*	*
7	Tajfun	7	7	2-3	5	7	8
odmiany średniopóźne i późne							
1	Jelly	5	5	*	5	*	8

Odporność na choroby w skali 9-stopniowej, gdzie 9° – bardzo odporna (skrajnie odporna); 1° – bardzo podatna; * – brak wyników

JEDNOSTKI REALIZUJĄCE DOŚWIADCZENIA W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

- Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Chrobrzu
- Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Słupi

